

TMMOB MİMARLAR ODASI

49. DÖNEM

TOPLUM HİZMETİNDE BİR MİMARLIK İÇİN

(2024-2026)

ÇALIŞMA PROGRAMI

TMMOB MİMARLAR ODASI

49. DÖNEM

TOPLUM HİZMETİNDE BİR MİMARLIK İÇİN

(2024-2026)

ÇALIŞMA PROGRAMI

– 29 Temmuz 2024 –

►► İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	7
ÇALIŞMA İLKELERİ	11
ÇALIŞMA ALANLARI	14
TOPLUM HİZMETİNDE MİMARLIK	19
Afetler, Kent, Kültür ve Mimarlık Buluşmaları Mimarlık Müzesi	
MİMARLAR ODASI 70.KURULUŞ YILI	
MİMARLIK POLİTİKALARI, KENTSEL SORUNLAR VE ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ	
Afetler, Planlama ve Mimarlık Mimarlık ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED)	
CUMHURİYETİN İKİNCİ YÜZYILINA DOĞRU MİMARLIK VE KENTLEŞME	
KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ	
Cumhuriyetin Mimari Mirası Kırsal Mimarlık Mirası Afetler ve Kültür Mirası Türkiye Kırsal Mimarlık Atlası Projesi Ulusal Mimari Koruma Proje ve Uygulamaları Sempozyumu	
MESLEKİ DEĞİŞİM SÜRECİ VE MİMARLIĞIN GELECEĞİ	37
MESLEKİ UYGULAMA POLİTİKALARI VE STANDARTLARI	
Yapı Üretim Süreci Bütünselliği Fikri ve Mesleki Hakların Korunması ve Geliştirilmesi Mesleki Denetim Sürecinin Değerlendirilmesi Mesleki Yeterliliklerin Belirlenmesi ve Karşılıklı Tanınması	
MESLEKİ ÇALIŞMA ALANLARI	
Mimarlık Hizmetleri Yapı Denetimi Şantiye Şefliği Hizmetleri, İşçi Sağlığı ve Güvenliği Bilirkişilik Alanında Çalışmalar	
MESLEKİ YARIŞMALAR MİMARLIK ARAŞTIRMALARI	

MİMARLIK VE EĞİTİM	55
MİMARLIK EĞİTİM PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE AKREDİTASYON MESLEĞE KABUL VE KAYIT MİMARLIK VE EĞİTİM KURULTAYI MİMARLIK EĞİTİMİ ALANINDAKİ YAPILANMALARLA İLİŞKİLER	
MESLEKİ GELİŞİM / YAŞAM BOYU ÖĞRENME	64
SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİM (SMG)	
ULUSLARARASI İLİŞKİLER	68
ULUSLARARASI MİMARLAR BİRLİĞİ / INTERNATIONAL UNION OF ARCHITECTS (UIA) AVRUPA MİMARLAR KONSEYİ / ARCHITECTS COUNCIL OF EUROPE (ACE) AVRUPA MİMARLIK POLİTİKALARI FORUMU / EUROPEAN FORUM FOR ARCHITECTURAL POLICIES (EFAP) KARADENİZ BÖLGESİ MİMARLAR FORUMU / FORUM OF ARCHITECTS OF THE BLACK SEA REGION (FABSR) AKDENİZ MİMARLAR BİRLİĞİ / UNION OF MEDITERRANEAN ARCHITECTS (UMAR) BALKAN KONFERANSI ASYA MİMARLAR BÖLGESEL KONSEYİ / ARCHITECTS REGIONAL COUNCIL ASIA (ARCAŞIA) ULUSLARARASI MİMAR ODALARI BİRLİĞİ / МЕЖДУНАРОДНАЯ АССОЦИАЦИЯ СОЮЗОВ АРХИТЕКТОРОВ (MACA) İKİLİ İLİŞKİLER	
MİMARLIK VE HUKUK	79
MİMARLAR ODASI HUKUK BÜROSU VE KURUMSALLAŞMA TMMOB VE BAĞLI ODALARLA ORTAK HUKUKSAL İLETİŞİM ÇALIŞMALARI ODA İÇ MEVZUATINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER	
GENEL KURUL VE DANIŞMA KURULLARI	82
49. DÖNEM 1. MERKEZ DANIŞMA KURULU 49. DÖNEM 2. MERKEZ DANIŞMA KURULU 50. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURUL	
ÖRGÜTLENME VE KURUMSAL YAPININ GELİŞTİRİLMESİ	83
MİMARLAR ODASI ÖRGÜTLENMESİ ÜYE SİCİL BİLGİ SİSTEMİ ÇALIŞMALARI ÖĞRENCİ ÜYELİK VE TEMSİLCİLER KURULU ÇALIŞMALARI	

İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİ EŞGÜDÜM ÇALIŞMALARI
ENDÜSTRİYEL TASARIM MESLEK GRUBU ÖRGÜTLENMESİ
TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ÇALIŞMALARI
YENİ MEZUN VE EMEKLİ MİMARLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR
TMMOB VE PLANLAMA - TASARIM -
YAPI ODALARIYLA İLİŞKİLER
MİMARLIK VAKFIYLA ÇALIŞMALAR
DİĞER KURULUŞLARLA İLİŞKİLER
ODA MEKÂNLARI
MALİ YAPILANMA

MESLEKİ PROGRAMLAR

XX. ULUSAL MİMARLIK SERGİSİ VE ÖDÜLLERİ PROGRAMI
SİNAN ÖDÜLLÜ MİMARLAR PROGRAMI (2024-2026)
ANMA PROGRAMI (2024-2026)
OKTAY EKİNCİ BASIN ÖDÜLLERİ ve ÇEVREYE KATKI
ÖZEL ÖDÜLÜ

101

BASIN, YAYIN, İLETİŞİM VE BİLİŞİM

YAYIN
Mimarlık Dergisi
e-Bülten
Süresiz Yayınlar

BASIN ÇALIŞMALARI
Web Yayıncılığı
Sosyal Medya
Youtube

BİLİŞİM VE KURUMSAL KİMLİK ÇALIŞMALARI
Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS)
E-İmza
Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS)
Kayıtlı Elektronik Posta Adresi (KEP)
Online Şube
Kişisel Verilerin Korunması
Çevrim içi Belge Verilmesi
Web Hosting

105

SONSÖZ

113

►► SUNUŞ

Mimarlar Odası 49. Çalışma Dönemi; 6 Şubat depremleri sonrasında yaşanan büyük yıkımlar nedeniyle ülkenin doğu-güneydoğu bölgelerinde 11 ilde çok sayıda insanın yaşamını sürdürme olanağının ortadan kalktığı ve halen planlı bir yeni yerleşim düzeni kurma sürecinin işletilemediği ortamda başlamaktadır. Her ne kadar deprem bölgesinde yeni kentsel yapılaşma için bazı yasal düzenlemeler çıkartılmaktaysa da bu mevzuat, çok hızlı ve tüm ülkeye yönelik olarak düzenlenmekte ve bireyin mülkiyet hakkını yok sayan, toplum odaklı olmayan, müteahhitlik sisteminin işletilmesine yönelik yaklaşımıyla sağlıklı, güvenli, nitelikli bir kentsel yapılaşmaya olanak sağlamaktan uzaktır.

Günümüzde bir yandan 6 Şubat depremlerinin yarattığı kaos bir yandan uzun zamandır sürmekte olan ekonomik kriz nedeniyle hem deprem bölgesinde hem de ülke genelinde, insanın en temel hakkı olan barınma hakkının “barınma sorununa” dönüştüğü bir durum söz konusudur. Bireyin barınma hakkından toplumun sağlıklı, güvenli ve mutlu yaşayabileceği yapılı çevre hakkına her boyutuyla mimarlık doğrudan Türkiye'nin ana politikaları içinde temel tartışma eksenlerinden birini oluşturmaktadır. Bu bağlamda Mimarlar Odası üzerine düşen sorumluluğun bilincinde olarak, toplumu önceleyen insan odaklı kentleşme ve mimarlık politikalarının oluşturulması için 70 yıllık mesleki ve örgütsel birikimiyle çalışmalarını sürdürecektir.

2002 yılından bu yana, kamusal ve toplumsal alanlarda oluşturulan siyasi erk aracılığıyla; kamu idari yapısı ile kamusal hizmet alanları yeniden yapılandırılma sürecine girilmiş, 2010 referandumu ile bağımsız yargı düzeni sarsılmış ardından 2016'da yaşanan darbe girişimi sonrasında referandum ile Anayasa'nın temel unsurları değiştirilerek oluşturulan yeni düzende, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin işlevsizleştirildiği ve devletin demokratik yönetim sisteminin omurgasını oluşturan kuvvetler ayrılığı ilkesinin köreltildiği kaotik bir ortama girilmiştir. Cumhuriyetin geliştirdiği, kuvvetler ayrılığı ilkesine bağlı olarak kurumların görev ayrımının tanımlı olduğu ve özdenetim sistemi içinde işleyen düzenin bu derece yozlaştırılması konusunda özellikle doğal ya da insan kaynaklı afet durumlarında kamu kurumlarının işlemez duruma geldiği ve olağanüstü hâl uygulamalarıyla sorunların çözülmeye çalışıldığı antidemokratik bir düzen oluşturulmaktadır. Tam anlamıyla kuralsızlık ve insan temel hak ve özgürlüklerine yönelik gasp durumu demek olan olağanüstü hâl uygulamaları bireyler kadar yapılı çevreye de geri dönüşü olanaksız zararlar vermektedir.

Türkiye 2016 itibariyle siyasi krizlerin çözümü olarak sunulan olağanüstü hâl uygulamalarının ardından pandemi gerekçe gösterilerek dayatılan yasaklar silsilesinden geçmiştir. Bu dönemde toplum sağlığının korunarak sağlıklı çalışma koşullarının oluşturulmasına, yaşamsal ihtiyaçların gide-

rilmesine, eğitim, çalışma ve iş güvencesinin sağlanmasına, çalışan, işsiz ve yoksul yurttaşların salgından korunmalarına yönelik önlem alınmamış; kamuya ait kaynaklar sermayeye aktarılarak doğal ve kültürel değerlerin yatırım araçlarına dönüştürülmesine yönelik yasal düzenlemelerle kriz koşulları fırsata dönüştürülmüştür. Tüm dünyada ve ülkemizde etkili olan salgın ve kriz koşullarında dahi iktidar; sermaye sınıflarıyla işbirliği yoluna giderek ekonomik sürekliliği sağlamaya odaklanmış ve kolaylaştırıcı uygulamaları yürürlüğe sokmuş; kamuya ait kaynakların, gelir ve fonların yatırımcı ve sermaye sahiplerine aktarılmasının önünü açmış; bilim insanları, meslek odaları ve hatta kamu kurumları tarafından düzenlenen raporları göz ardı etmiştir.

6 Şubat 2023 depremleri sonrasında ise bu sefer beklenen bir doğa olayı olan depremin onyıllardır süregelen çarpık kentleşme ve yanlış yapılaşma uygulamaları nedeniyle 11 ili kapsayan çok geniş bir coğrafyayı tam anlamıyla bir afet bölgesine dönüştürmesi sonucunda durumun vahameti nedeniyle alınan olağanüstü hal kararı her ne kadar sonrasında kaldırılrsa da, bu süreçte yapılaşmaya ilişkin yasalarda yapılan değişikliklerle ve deprem bölgesinde çok geniş alanların “afet riskli alan” ya da “rezerv alan” ilan edilmesiyle ülkemiz, doğrudan yapılı çevrenin dolayısıyla “mimarlığın” odak noktasında olduğu bir sorunlar sarmalına girmiştir. Deprem bölgesindeki geniş ölçekli riskli/rezerv alan ilanlarının ötesinde 9 Kasım 2223’te yürürlüğe giren yeni rezerv alan tanımıyla tüm ülke ve tüm mevcut yapılı alanlar için de geçerli olan yeni yasal düzenlemeler, Türkiye’nin topyekün doğal ve yapılı çevre geleceğini tehdit eden bir unsur oluşturmuştur.

Gerek deprem neden gösterilerek gerçekleştirilen yasal düzenlemeler gerek 2019 yerel seçimleri sonrasında dikkat çekici şekilde artan özel çevre koruma bölgesi vb. ilanlarla imar planı yetkilerinin yerel yönetimlerden alınarak merkezi idareye verilmesi, Türkiye’de kentleşme ve yapılaşma kültüründen yerel yönetimlerin dışlandığı, merkezi ve dolayısıyla tekipleşmiş bir imar anlayışını ortaya koymaktadır. Seçimle, yerel halkın iradesiyle göreve gelen yerel yönetimler ancak mevcut yapılı çevre içinde yol-meydan-park düzenleme, yayalaştırma gibi uygulamalarla kent mekânına yönelik politika üretebilmekte, kentlerin afetlere karşı dirençli hale getirilmesinde temel konu olan depreme karşı kentsel iyileştirme uygulamalarında bir imar politikası geliştirmeleri söz konusu olmamaktadır.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin yıkıcı etkisi, zemin etüdü vb. bilimsel çalışmalar hakkıyla yapılmadan, rant amaçlı planlama kararları alınan tüm kentlerimizde görülmüştür. Yoğun yapılaşma koşulları, alınması gereken önlemlerin uygulanmasını neredeyse olanaksız hale getirmiştir. Afet sonrası acil müdahale ve iyileştirme süreçlerindeki koordinasyon ve planlama eksikliği nedeniyle yurttaşların yaşamsal ihtiyaçlara erişimi daha da zorlaşmıştır. Depremlerin ardından bugüne kadar; toplum sağlığının korunarak sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına,

eğitim hakkının sağlanmasına, yurttaşların yaşamsal ihtiyaçların giderilmesine y6nelik yeterli 6nem alınmamıştır. B6lgedeki yapılaşma ve imar s6recinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış; ormanlar, tarım alanları, doğal ve arkeolojik sit alanları Bakanlık ve TOKİ'ye verilen yetkilerle sınırsız yapılaşmaya açılmıştır.

Sağlıksız ve hukuk dışı kentleşme koşullarında; yapılaşma b6y6k 6l6de mimarlık katkısı olmadan gerçekleştirilmektedir. İzlener tutarsız ve hukuksuz politikaların 6n6nde engel olarak g6r6len nitelikli mimarlık hizmetleri ve nitelikli planlama hizmetleri sunan meslek mensuplarının hakları kısıtlanmakta; hizmetlerin 6retim s6releri kısa zamanda ve çok sayıda yapı 6retilmesi baskısıyla 6nemsizleştirilmektedir.

Kent mekanının ve dış çeperlerin pek çok kesiminde TOKİ 6zerinde y6r6t6len imar uygulama s6relerinde yalnız alt gelir grupları değil 6st gelir gruplarına kadar t6m toplumsal katmanlar, kamu tarafından normları belirlenen, mimarı belirsiz yapılı çevrelere mahkum edilmektedir. **Oysa ki her bir birey, ekonomik g6c6 ne olursa olsun mimar tarafından d6ř6n6lm6ř, bilimsel erevesi tanımlanmış, insani değerler ve estetik değer g6zetilerek tasarlanmış bir yapıda ve yapılı çevrede yaşayabilmelidir.** Toptancı bir bakış aışıyla kent mekanının “kazandırması” gereken bir meta olarak ele alınarak planlanması, gereğinde kişilerin m6lک hakkı da elinden alınarak sermaye grupları tarafından ada bazlı olarak oluşturulan yeni yapılı çevreler, kentin yaşanmışlığıyla hiçbir k6lt6rel bağı olmayan, kentlinin beklentilerini bir tasarım değerisi olarak g6rmeyen biçimleniş ve işlevsel kurgularıyla bireyin ve toplumun 6n6ne ufuk açıcı bir vizyon koymamaktadır.

Bu bağlamda TMMOB Mimarlar Odası, **bireyin ve toplumun rahat, mutlu, g6venli ve sağlıklı yaşayabileceği, bireysel ve toplumsal kimliğinin yansıması olan kentsel yapılı çevrelerin kurulması ve yaşatılması için m6cadelesini s6rd6recektir.** Herkesin, toplumun t6m kesimlerinin 6zg6rce yaşayabildiği, kendini g6vende hissettiği, bireysel kimliğinin bir parçası olarak duyumsadığı, k6lt6rel kimliğini yansıtan kentsel mekanlarda yaşama hakkı vardır. **Mevcut kentsel yapılaşmalar deprem riski nedeniyle d6n6ř6rken bu bilinçle bilimi, aklı ve vicdani esas alarak yeni yapılaşmaların ağdaş toplumun gereksinimlerine g6re planlanması, tasarlanması, tarihi yapıların k6lt6r varlıklarının korunmasının g6zetilmesi ve b6ylece toplumun geçmiş k6lt6rle bağının s6rekliliğinin sağlanması esastır.** Mimarlar Odası “toplum hizmetinde mimarlık” s6ylemiyle insanı ve toplumu 6nceleyen yaklaşımı ile insan onuruna yakışır yaşanabilir bir yapılı evre için mimarın her alanda etkin olduğu, meslek etiği ve bilim çerçevesinde toplumun ağdaş yaşam standartlarının sağlandığı kent ve kır mekanlarının oluşturulması için meslek m6cadelesini her boyutta s6rd6recektir. Mimarlar Odası'nın 70. yilını kutladığımız bu d6nemde mesleğimizin

bize yüklediği sorumlulukların bilincinde olarak Türkiye’de yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, demokrasinin ve barışın mekân örgütlenmesine aracılık etmesinin sağlanması Mimarlar Odası’nın ve tüm mimarların sorumluluğudur. Bu sorumluluğun diğer paydaşları olan kamu yönetiminin, yerel yönetimlerin ve ilgili tüm kesimlerin ve kurumların uyarılması, bu konuda farkındalık yaratılması için de Mimarlar Odası üzerine düşen görevleri yerine getirme azmindedir.

Küresel ölçekte yaşanmakta olan ekonomik kriz ve Türkiye’nin çevresinde bölgelerde yaşanan ağır savaş ortamı, zaten yapısal sorunları olan ve afetlerle de birleşerek bir krizler sarmalına dönüşen ülkemizi derinden etkilemiş, pek çok temel konuda sorunların iyice büyümesine neden olmuştur. Mimarlık ve meslek alanımızın bu süreçlerin olumsuz etkilerine karşı korunması, meslektaşlarımızın desteklenmesi ve Oda yapısının güçlendirilmesi bütün mimarların ortak sorumluluğudur.

Mesleğimize ve meslektaşımıza sahip çıkma çabasının yükseltilmesi, mimarlığın toplumla buluşması ve nitelikli mekânsal olanakların yaratılması, doğal ve kültürel değerlerimizin korunması yönündeki özverili çalışmaların desteklenmesi ve yaygınlaştırılması en önemli hedeflerimizdendir.

Mimarlar Odası; kamu yararının gözetilmesini ve toplum hizmetinde mimarlığı temel alan 70 yıllık tarihiyle ülkemizin, mesleğimizin, doğal ve kültürel çevrenin, yaşam değerlerinin korunması için hukuka ve demokrasiye inanan meslek odaları üzerinde oluşturulmaya çalışılan bütün siyasi baskılara karşı özverili çalışmalarını ve mücadelesini sürdürme kararlılığındadır.

Temel insan hak ve özgürlüklerine dair hiçbir ayırım, mahrumiyet ve kısıtlamanın yaşanmadığı; insan onuruna yakışır, eşit, sağlıklı, güvenli ve yaşama koşullarında nitelikli yaşam çevrelerinin oluşturulduğu çağdaş ve uygar bir gelecek için bilimin rehberliğinde ve kamu yararı doğrultusunda oluşturulacak programların Mimarlar Odası çalışma programına yansıtılması amaçlanmaktadır.

Cumhuriyetle birlikte eğitim, bilim, kültür, sanat ve örgütlenme alanlarında başlatılan aydınlanma ve uygarlık sürecinde çağdaş yapıya kavuşan Mimarlar Odası’nın, toplum hizmetinde mimarlık anlayışı ile yürütülecek olan 49.Dönem çalışmaları; meslektaşlarımız, Oda Birimleri ve çalışanlarının yanı sıra ilgili tüm kesimlerin katkılarıyla sürdürülecektir.

Yetmiş yıllık deneyim ve birikimiyle, kamu yararı ve toplum hizmetinde bir mimarlık için mücadele eden Mimarlar Odası’nın yeni dönem çalışmaları; meslek ve toplum yararına görev ve sorumluluklarımızı paylaştığımız tüm duyarlı kesimlerin katkılarıyla başanlı olacaktır.

49. DÖNEM

(2024-2026)

ÇALIŞMA PROGRAMI

► ÇALIŞMA İLKELERİ

Kamusal politikaların, her düzeyde yapıların ve kamusal mekânların kalitesine değer veren bir kültürel yapı oluşturmayı hedeflemesi; tarihi ve doğal güzelliklere, kentlerin ortak belleği olan kamusal mekâna ve yapı çevreye, kültürel yapıya değer veren planlama süreçleri ve koruma-yaşatma projeleri oluşturması, tüm bu değerleri anlamaya yönelik farkındalığı hayata geçirecek program ve etkinlikleri kurumsallaştırarak sürdürmesi gereklidir.

Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, Mimarlar Odası'nın, mimarların, kamu yönetiminin, yerel yönetimlerin, ilgili tüm kesimlerin ve kurumların, ülke adına ortak sorumluluğudur.

Mimarlar Odası bu sorumluluğun yerine getirilebilmesi için mimarlığın; rol alan tüm bileşenlerin katılımıyla; çevresel, ekonomik ve sosyal sorunları temel alan insan odaklı, katılımcı politikalarla üretilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Kuruluşundan bu yana, kamu yararını öncelik olarak belirleyen ve toplum hizmetinde çalışmalar yürüten Mimarlar Odası; 49.Çalışma Dönemi programını ve hedeflerini; Genel Kurulda yapılan ortak değerlendirmelere bağlı olarak, güncel sorunların üye ve örgütsel seferberliğe dayalı bir süreç ile aşılabileceği ilkesiyle şekillendirmeyi benimsemiştir. Anayasal güvence altında olan yetki ve sorumluluklarımızın gereğinin kararlı bir şekilde yerine getirmesi yönündeki çalışmalar 49.Dönemde de sürdürülecektir.

Bu doğrultuda, Mimarlar Odası yeni dönem Çalışma Programında;

- yaşam değerlerimizin korunması, nitelikli ve sağlıklı yaşam çevrelerinin, kentsel ve kırsal yapı çevrenin şehircilik ve planlama esaslarına bağlı üretilmesi,
- tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi,
- afet yönetimi hakkında geliştirilecek politikaların bilimsel ilke ve gerçekler doğrultusunda, toplum yararı gözetilerek; bilim insanları, meslek odaları, akademik kuruluşlar ve ilgili uzmanlıklar dikkate alınarak oluşturulması,
- temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerinin yararlanma hakkının sağlanması,
- mimarlık eğitiminde standartların ve kalitenin yükseltilerek geliştirilmesi, mesleki hak ve yetkilerin korunması,
- kamu kurumunu niteliğindeki meslek kuruluşumuzun özerk ve bağımsız yapısının korunması ve geliştirilmesi,

- mimarlık ve planlama kültürünün toplumla buluşması, Cumhuriyet değerlerinin korunması, demokrasinin ve evrensel insan haklarının geliştirilmesi,
- bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilmesi; eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki Cumhuriyet değerlerinin korunması,
- tarihi varlıkları ve doğal çevreyi tahrip eden, kültürel değerleri yozlaştıran ve hukuksal denetimi devre dışı bırakan anlayışa karşı; tüm meslektaşlarımız, örgütümüz ve duyarlı toplum kesimlerinin birlikteliğine dayalı bir dayanışma anlayışı ile mücadele edilmesi, için gerekli çalışmaların yürütüleceği bir dönemin sorumluluğunu üstlenmektedir.

Kamunun; mimarların mesleki yeterlilik, beceri ve dürüstlüklerine olan güveninin sağlanması, Mimarlar Odası'nın kurulduğu tarihten bugüne toplum için yürüttüğü kamu yararı mücadelesinin kentlerimizin içinde bulunduğu değişim sürecindeki rolünün anlaşılması; sürecin sağlıklı yürütülebilmesi açısından önemsenmektedir.

Mimarlar Odası 49.Çalışma Döneminde; tüm kısıtlamalardan bağımsız olarak, mimarlar arasında entelektüel, bilimsel ve profesyonel bağları güçlendirerek ortak bir platformda buluşturmayı; sağlıklı ve yaşanabilir kentlere ulaşmak için yüksek standartlara ulaşmayı hedeflemekte ve çalışma ilkelerini bu amaca yönelik olarak belirlemektedir.

49. Dönem Merkez Yönetim Kurulu, dönem süresince çalışmaların verimli olabilmesi için bütün örgüt birimlerinin görüş, öneri ve katkılarının alınmasını önemsemektedir. Bu amaçla birimler arası dayanışmanın güçlendirmesi, iletişim ve koordinasyonun sağlanması yoluyla; merkezi çalışmalarda uyum ve üretkenliğin artması mümkün olabilecektir.

Çalışma Programı ilke ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi, hızlı ve doğru karar süreçlerinin organize edilmesi, birimlerle ve diğer kurumlarla ilişkilerin geliştirilmesi için organizasyonun güçlendirilmesi gerekmektedir. Yönetim Kurulu Sekreteri koordinatörlüğündeki Sekreteryâ'nın Oda çalışmalarına aktif katkı koymasının sağlanması ve çalışma düzeninin daha fazla işlerliğe kavuşturulması doğrultusunda çalışmalar yapılması söz konusu olacaktır.

Onur Kurulu ve Denetleme Kurulu çalışmalarının organize edilmesi, koordinasyon ve sürekliliğinin sağlanması için gerekli olan çalışma ortamı, belgeleme, arşiv, donanım vb. olanaklarının geliştirilmesi sağlanacaktır.

Ülkemizdeki mühendislik, mimarlık, planlama ve tasarım alanındaki meslekler ve meslek örgütleri pek çok ortak sorunla karşı karşıya bulunmaktadır. Ortak sorunların çözümlerinin birlikte üretilmesi, meslek-

lerin geniş alanlarının birer koordinasyon ve dayanışma alanı olarak değerlendirilmesi için Merkez Yönetim Kurulu, TMMOB'ye bağlı diğer Odalarla ilişkilerin geliştirilmesini önemsemekte, meslek alanlarının daraltılmasına yönelik her türlü girişime karşı mesleki hakların ödünsüz bir şekilde savunulmasını benimsemektedir.

Meslek alanı ve Oda iç hukuku ile ilgili çözüm ve işlerliğe kavuşturulmayı bekleyen konularda çalışmalar yapılacaktır.

Merkez Yönetim Kurulu olarak; yukarıda belli başlıklarını belirlediğimiz Çalışma Programı öncelikleri ve Çalışma İlkelerini uygulamaya geçirmek amacıyla, tüm örgüt birimlerinin görüşleri almayı ve birlikte hareket etmeyi hedeflemekteyiz.

»» ÇALIŞMA ALANLARI

449. Olağan Genel Kurul sürecinde; ülke gündemine, kentlerimize ve doğal çevreye, tarihi, kültürel ve mimari mirasa, yapı çevre üretim sürecine, mimarlık meslek ve eğitim ortamına, meslek mensuplarının çalışma koşullarına ve mesleki hak ve yetkilere dair yapılan saptamalar, görüş ve öneriler ışığında yeni dönem çalışma alanları şekillendirilecektir.

49. Çalışma Döneminde, çalışma ilkelerimiz doğrultusunda meslek ve meslek örgütü hakkında oluşturulan ulusal politikalar ve siyasi gündem, mimari ve kentsel alanlarda kamu eliyle planlanan/gerçekleştirilen uygulamalar, mesleki tanınma ve akreditasyon süreçleri, uluslararası meslek örgütleriyle ilişkiler, çeşitlenen ve gelişen mimarlık hizmetleri, mimarlık ve eğitim, sürekli mesleki gelişim ve yaşam boyu öğrenme, mesleki standartların geliştirilmesi, mesleki uygulamanın denetlenmesi, mesleki haklar, ulusal ve uluslararası yarışmalar, afetler, Oda-Üye ilişkileri ve Oda örgütlenmesi temel çalışma alanları olarak planlanmaktadır.

1. Toplumun eğitimi ve katılımı ile merkezi-yerel yönetimler daha nitelikli mimarlık ve kent ortamlarının oluşturulabilmesini sağlayabilir. Bu kapsamda, **yapılı çevrenin geleceğine ve sorunlarına karşı ortak çözüm arayışına yönelik, merkezi-yerel yönetim işbirliğiyle, kentlilerin, kentli kuruluşların, toplumun demokratik katılımını içeren eylem programlarının yürütülmesi** hedeflenmektedir.

Kentsel çevre için yeni politikaların oluşturulmasında tüm kesimlerin rol alması büyük önem taşımaktadır. Nitelikli yaşam ortamı için kentler ve bölgeler arasında eşgüdüm ve işbirliği sağlanması gereklidir.

Türkiye’de mimarlık mesleğine, yapı çevreye ve planlamaya olan siyasi yaklaşım ve bu çerçevede yürütülen politikalar yerel aktörlerin rolünü azaltarak merkezileşme ve otoriterleşmenin yolunu açmıştır.

Mimarlar Odası bu süreçte merkezi yönetimlerin düzenleyici ve belirleyici rolünü toplumla paylaşarak, geleceğe yönelik hazırlayacağı politikalarla ilgili raporlarını kamuoyuna sunmayı hedeflemektedir.

2. Kamu yönetimi; yerleşmelerin, ülke coğrafyasına dengeli biçimde dağılımını, kültürel ve doğal değerleri tahribatını önlemeyi ve afet tehdidi altındaki kentlerin büyüme hızını durdurmaya hedefleyen bir planlama sürecini ve kaliteli yaşam çevrelerini sağlamakla yükümlüdür.

Yasa koyucu niteliğiyle, **mimari kaliteyi güvence altına alarak destekleyen bir Mimarlık Politikasının sağlıklı olarak uygulanması için yasal düzenlemeler** gerçekleştirmelidir. Yönetim yasal düzenlemelerin hazırlanmasında, evrensel anlamda kamu ve mimarlık hukukunu

gözetmeli, uluslararası hizmet ticareti düzenlemelerinde ülkemiz mimarlığını ve mimarlarının haklarını korumalıdır.

Toplumdaki refah ve canlılık kamu kullanımına ve erişimine açık kaliteli hizmetlere bağlıdır. Yaşam çevresinde yüksek bir mimari nitelik elde edilmesi ve dolayısıyla sürdürülebilirliğe katkıda bulunulması hedefi, mimarlık hizmetlerinin ekonomik ve politik çıkarlardan olabildiğince bağımsız elde edilmesini gerektirmektedir. Dolayısıyla, kamu kurumları yeni ihale modelleri uygularken, gelişimine katkıda buldukları projelerin mimari kalitesini sağlama yükümlülüklerinden sorumlu olmalıdırlar.

Kamu yönetimi ve kurumları, yetki ve yükümlülükleri çerçevesinde sorumluluklarını, üst ölçekte belirlenen politikalar nedeniyle ihmal etmesi ve sağlıksız yaşam çevrelerinin oluşmasına, kültürel ve doğal değerlerin tahrip olmasına ve afet tehdidi altındaki kentlerin kontrol dışı büyüyerek değişmesine yol açmıştır. Bu kontrolsüz büyümeler sonucunda, yaşam çevrelerinin dönüşümü benimsenmiş ancak bu süreçlerde uzman profesyoneller, meslek örgütleri, ilgili kurumlar ve kentliler sürecin dışında bırakılmıştır.

49.Dönemde Mimarlar Odası mesleki etik ve profesyonel standartlar çerçevesinde uygulamalar yürüten üyeleri ile birlikte kamu yararına çalışmalarını sürdürerek yönetimlerin yanlış uygulamalarına karşı mücadelesini sürdürecektir.

3. Uluslararası gelişmeler ve ülke gerçekleriyle bağlantılı olarak kullanımının, mimarlık hizmetinin ve mimarın, toplum ve kamu yararına güvenmeye alınması; tüm uluslararası politikalar, önlemler ve programlarda bu konunun dikkate alınarak eylem planı oluşturulması gerekmektedir.

Meslek örgütleri ile ulusal ve uluslararası ölçeklerde kurulan işbirliğinin süreklilik ve sürdürülebilirliği; meslek alanındaki gelişmelerin takibi ve meslek mensuplarının haklarının korunmasında bütünsellik sağlayacaktır. Ülkemizde yakın dönemde yaşanan gelişmelerin, meslek ortamına dair bilgilerin Mimarlar Odası'nın yürüttüğü çalışmaların uluslararası kamuoyu ve meslek ortamı ile paylaşılmaya devam edilmesi ve **dünya mimarlarının bilgi birikimi ve deneyimleriyle ortak politikalar üretilmesi** hedeflenmektedir.

4. Mimarlık hizmetleri ve mimarların hizmet alanları çeşitlenmiş ve mimarlık eğitiminden hizmet üretimi aşamasına kadar değişik aşamalarda farklı disiplinlerle işbirliğine ihtiyaç duyar hale gelmiştir. Yapılı çevrede bir projenin gerçekleştirilmesi için gerekli entelektüel hizmetlerin çeşidi konusunda kullanıcı, hizmet üreten ve hizmet alanının yeterince bilgilendirilebilmesi için uygun bilgi sistemleri aracılığıyla yürütülmelidir.

Kentsel planlama, tasarım ve yönetim politikalarına ilişkin yürütülmekte olan katılımcı süreçler tüm ilgili grupları içermeli ve kentsel çevrenin kalitesi için sağlıklı yönetim ilkelerine dayanan ortak sorumluluk anlayışı geliştirilmelidir.

Yapı üretiminde yer alan tüm disiplinlerin, meslek ve uzmanlıkların ortak sorumluluğu; bilimsel çalışmalar, teknolojik gelişmeler ve ihtiyaçlar doğrultusunda değişmektedir. Mesleki yeterliliklerin yüksek standartlara kavuşturulması yaşanan gelişmelere ve değişime eş zamanlı uyum sağlanmasına bağlıdır. **Yapı üretim sürecinin ve mimarlık hizmetinin denetiminin sağlanarak hem meslek mensuplarının hem de kullanıcıların haklarının güvenceye alınmasını sağlayan yapının tüm mimarlar tarafından benimsenerek uygulamaya geçirilmesi;** mimarlık hizmetlerinin toplum karşısındaki sorumluluğunu mesleki etik kurallarına bağlı olarak garanti altına alacaktır.

Ülkemizde **mesleki hakların kısıtlanması yoluyla, uzmanların sunduğu nitelikli hizmetlerin topluma ulaşmasını ve meslek mensuplarının yetkinliklerinin güvencesi olan meslek kuruluşlarının topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesini engelleyecek koşullar oluşturulmakta;** mimarlık hizmetleri, tasarım, uygulama, yönetim ve denetim boyutuyla merkezi politikaların bileşeni haline getirilmektedir. Meslek mensuplarınca **kamuda ve özel sektörde ücretli veya serbest sunulan mimarlık hizmetlerine dair geçtiğimiz dönemde tespit edilen sorunların çözüme ulaştırılabilmesi; mesleki sorumluluk, hak ve yetkilerin, özlük haklarının korunarak iyileştirilmesi için çalışmalar yürütülecektir.**

Tasarım, uygulama ve kontrol süreci başta olmak üzere tüm mimarlık hizmet alanlarında oluşan **fikri hakların, yaşanan değişikliklere rağmen, yasal güvenceye tekrar kavuşturulması ve hukuki uygulamalarla geliştirilmesi** gerekmektedir. Meslek mensuplarının Mimarlar Odası çalışmaları ile bilgilendirilerek, **mimari müelliflik ve telif haklarının korunması için mücadele edilmesi** zorunludur.

Merkezi-yerel yönetimin ve inşaat sektörünün mimarlık hizmetlerinden daha fazla yararlanması için bu sektörlere ilişkin yasal düzenlemeler ve sorunların çözümüne yönelik programlar geliştirilmesi önemsenmektedir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için kamu yapıları ve kentsel çevre düzenlemeleri için mimarlık yarışmaları açılması ve tasarımların yarışmayla elde edilmesi için özendirici çalışmalar yapılmalıdır.

Mimari tasarım yarışmaları, kamu yararı yaklaşımı ve mimarlık hizmetlerinin elde edilmesinde nitelik ve yenilikçi fikirleri artırmaya katkıda bulunması açısından başarılı bir yöntem olarak görülmektedir. Ancak ülkemizde son dönemde; mimari tasarım yarış-

maları, ekonomik ve siyasi politikaların kentsel ölçekte uygulanması için bir araç olarak kullanılmaya başlanmış; sağlıksız yapılaşma ve rant odaklı uygulamaların meşrulaştırılmasının yolu açılmıştır.

49.Dönem çalışma programı çerçevesinde, **yarışmaların niteliğe dayalı seçimi sağlayan, kamu yararını gözeten, meslekle ilgili mevzuat ve düzenlemeler temelinde önceden belirlenmiş ölçütlere göre yürütölen yöntemler olarak uygulanması için** çaba sarf edilecek ve bu bağlamda yarışmalar etkinlik programı düzenlenecektir.

5. Mimarlık eğitimi uluslararası meslek ortamında yaşanan gelişmeler ve uygulanan programlardan edinilen deneyimler ışığında yeniden değerlendirilmekte ve **nitelikli mimarlık eğitimi verilmesi, gerekli bilgi ve becerilerin kazanılması ve mimarlık uygulamalarına geçilmeden önce pratik deneyim edinilmesi** benimsenmektedir. Mimarlık eğitimi, **mimarlık uygulamaları ve meslek örgütünün ortak bir platformda bulunduğu Mimarlık ve Eğitim Kurultayları mesleki yeterlilik standartlarının geliştirilmesi ve ilgili kesimler arasında bilgi alış-verişinin sağlanması** açısından sürekliliği önemsenen etkinliklerdir.

Yapılı Çevre Eğitimi tanımlaması ile kapsamı daha da genişleyen Mimarlık ve Eğitim alanı, yapılı çevre kültürünün de yaygınlaştırılması yoluyla mimarlık mesleğinin toplumsallaştırılması anlamında önemli bir açılım sunmaktadır.

Bu doğrultuda, Mimarlar Odası'nın lisans ve yüksek lisans öğrencilere yönelik yarışmaları bu açılımı somutlamak ve yaymak için önemli düşünsel ayatlar olarak belirmiştir ve bu dönemde bu alanların genişlemesine olanak sağlanacaktır.

Sürdürülebilirliğin sosyoekonomik, kültürel ve çevresel yönleriyle değerlendirildiğinde; **mimarların meslek yaşamları süresince bilgi ve becerilerinin değişen teknolojik sosyal ve hukuki ortama uyum sağlanması sürekli mesleki gelişimin temel bir şart haline gelmesiyle** mümkün olacaktır.

Mimarlık ortamını oluşturan tüm taraflarca, mimarlık eğitiminin planlama, kentsel tasarım, peyzaj, iç mimarlık ve endüstriyel tasarım yönleriyle bütünsel olarak geliştirilmesi kamu yönetimi işbirliği ile sürekli mesleki gelişimin sistemli hale getirilmesiyle mümkün olacaktır. Mimarlar Odası sürekli mesleki gelişim alanındaki çalışmalarını yeni dönem programı çerçevesinde ilgili tüm kesimlerin işbirliği ile sürdürecektir.

6. Afetler ve kriz durumlarında başarılı iyileşme süreçleri, müdahalede yer alan tüm aktörlerin koordinasyonu ve müdahalede bulunacakları alanlarla ilgili tanım ve verilerin kesin tanımlarıyla mümkündür.

Afetler ve afet sonrası iyileşme süreçlerinde mimarlık alanıyla ilgili olarak yer alan bölgesel, ulusal ve uluslararası ölçekteki farklı aktörlerin belirlererek aralarında iletişim ağı kurulması ve koordinasyonun kolaylaştırılması gerekmektedir. Afet ve afet sonrası süreçlerin yönetimi hakkında merkezi-yerel yönetimlerce geliştirilecek politikaların ilgili tüm kesimleri dikkate alması ve işbirliği sağlaması gerekmektedir.

Ancak ülkemizde başta 6 Şubat 2023 depremleri olmak üzere yakın dönemde yaşanan afetler, üst ölçekte oluşturulan politikaların yetersizliğini ortaya koymuştur. **Kentsel ve yapılı çevrenin sağlıklı ve hukuka uygun gelişimi; afetlere hazırlık süreçlerinin meslek mensupları, kullanıcılar, kentliler, merkezi ve yerel yönetimler ile meslek örgütlerinin yer aldığı ortak çalışmalar ile üretimi ve ülke genelinde ilgili tüm kesimlerin erişimine açık veri ve bilgi tabanları yoluyla uygulanması** Mimarlar Odası afet çalışmaları kapsamında değerlendirilecektir.

7. Mimarlar Odasına üye tüm mimarların, ilgili tüm kesimlerle bir araya gelerek yapılı çevrenin geleceğine ve sorunlarına karşı ortak çözüm arayışına yönelik Oda çalışmalarında yer alması önemsenmektedir.

Nitelikli yaşam çevrelerinin üretimi sürecinde, kamu yönetimi güvencesinde, merkezi olduğu kadar yerel yönetimlerin işbirliğiyle, kentlilerin, kentli kuruluşların ve toplumun demokratik katılımını içeren eylem programlarının oluşturulması ve yürütülmesi hedeflenmektedir. Bunun için Mimarlar Odası birimlerinin koordinasyon içinde olmasının gerekliliği yanı sıra, ilgili diğer disiplinlerle işbirliği sağlanması ve örgütlü çalışmalar yürütülmesi sağlanacaktır.

► TOPLUM HİZMETİNDE MİMARLIK

Ülkemiz; her alanında baskıcı ve otoriter uygulamaların yürürlüğe konduğu; hukuksuzluğun, demokrasi ve uygarlaşma karşıtı uygulamaların, temel insan hakları ihlallerinin, baskı ve şiddet politikalarının egemen olduğu, Cumhuriyetin bütün kazanımlarının ve kültürel mirasının yok edildiği, ülke genelinde kentsel ve kırsal alanda tüm doğal çevrenin yapılaşmaya açılarak geri dönülemez biçimde tahrip edildiği bir dönemden geçmektedir.

Bu süreçte; yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, tarihi ve doğal dokuyu tahrip eden ve kültürel değerleri yozlaştıran, temel hak ve özgürlüklere gerici müdahalelerde bulunan, sermaye ve finans odaklı dönüşümü benimseyen politikalara karşı gösterilen toplumsal muhalefet ise ile engellenmektedir. Toplumun; aidiyet ve kimlik duygularının sanatsal ve mekânsal ifadesi olan kamusal alanlara, geleceğin mirasını oluşturan yapıları çevreye ve ülkenin tarih, kültür ve yaşam dokusuna sahip çıkılması ve yapıları çevrenin ekolojik, ekonomik ve sosyal sorunları temel alan insan-odaklı, katılımcı politikalarla üretilmesi talebi yok sayılmaktadır.

Oysa kamusal politikaların; tarihi ve doğal güzelliklere, kentlerin ortak belleği olan kamusal mekâna ve yapıları çevreye, kültürel yapıya değer veren planlama süreçleri ve koruma-yaşatma projeleri oluşturması, tüm bu değerleri anlamaya yönelik farkındalığı hayata geçirecek program ve etkinlikleri kurumsallaştırarak sürdürmesi gereklidir. Bilimsel esaslara dayalı, kentlilerin ve kentli kuruluşların katılımı sağlanarak yürütülmesi gereken bu programlar; uygulanan rant odaklı politikalar, kamusal ve özel alanlardaki gerici müdahaleler nedeniyle azalmaktadır.

49.Çalışma Döneminde; geçmişten bugüne Oda çalışmalarının temelini oluşturan “Mimarlar Odası toplum hizmetinde” anlayışıyla “Toplum ve Mimarlık” başlığıyla tüm kesimlerle birlikte bir değerlendirme ve sorunlara çözüm üretmek üzere ortak zemin yaratmayı hedefleyen program ve etkinliklerin sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Bu bağlamda; içinde bulunulan olağanüstü koşullar ve toplumsal sorumluluklarımız çerçevesinde; demokrasinin güçlendirilmesi, temel insan hak ve özgürlüklerinin eşitçe, sağlıklı ve güvenli bir çevrede kullanımının sağlanması, tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi, nitelikli mimarlığın kamusal politikaların her düzeyinde yer almasının sağlanması için “Toplum ve Mimarlık” kapsamında öncelikle;

- toplum sağlığının korunarak afetlere karşı sağlıklı ve güvenli kentleşme ve yaşam çevrelerinin oluşturulması, afetlere karşı sağlam yapıları çevre üretiminin sağlanmasına odaklanan “afetler ve mimarlık”,

- kentsel ve kırsal alanların, tabiat varlıklarının, koruma alanlarının, ormanların, kıyıların, milli parkların, doğal sit alanlarının rant alanı haline getirildiği ülkemizde; yok olan doğal kaynaklara; kentsel, kırsal çevre sorunlarına odaklanan “kent, çevre ve mimarlık”,
- kentleşme, mimarlık süreçlerini altüst eden ve toplumu kaosa sürükleyen olağanüstü hal ve koşullarda; hızla kimliksizleşen ve yıkıma uğrayan kentsel çevrenin irdelenmesi bağlamında “kültür, demokrasi ve mimarlık”

alanlarında yürütülecek programların ele alınması düşünülmektedir.

Afetler, Kent, Kültür ve Mimarlık Buluşmaları

Mimarlar Odası; 42.Dönemde başlayan Kent, Kültür ve Demokrasi Forumu etkinlikleriyle 2010 yılından bugüne, kentleşme ve mimarlık alanlarındaki dönüşümün değişik bölgelerde etkilerini incelemiştir.

Kentlerimizde yaşanan süreçlerin tüm aktörleriyle beraber değerlendirilerek arşivlendiği önemli bir kaynak olarak görülen “Kent, Kültür ve Demokrasi Forumu” buluşmaları önceki dönemlerde; “Kıyı Bölgelerinde Mimarlık”, “Göç ve Mimarlık”, “Koruma” ve “Kamu Yararı” temaları ile, Mimarlık ve Kent Sempozyumları ile Mimarlık ve Toplum Buluşmaları formatında düzenlenmiştir.

49.Dönemde buluşmaların; sağlıklı ve güvenli kentleşme ve yaşam çevrelerinin oluşturulması, afetlere karşı sağlam yapılı çevre üretiminin sağlanması, kültürel, tarihî ve mimari mirasın korunarak gelecek nesillere aktarılması amacıyla kamu ve toplum yararı doğrultusunda dönemin koşulları çerçevesinde sürdürülmesi, kent, kültür, bilim ve sanat çevreleri ve toplumla buluşması amaçlanmaktadır. Programın bütçe olanakları çerçevesinde farklı coğrafi bölgelerde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Mimarlık Müzesi

Mimarlar Odası kurulduğu tarihten bugüne, yaklaşık yetmiş yıllık deneyim ve birikimiyle; mesleğin, meslek mensuplarının ve meslek kuruluşunun gündeminde yer alan konuları ele aldığı yayın çalışmalarının yanı sıra belgeleme ve arşiv çalışmalarını sürdürmektedir.

Mimarlık mesleğinin ve mimarlık ortamının değişimi ve gelişimi; meslek mensuplarının kişisel arşivlerinde bulunan ve bağışlanan araç-gereçler, fotoğraflar, çizimler, maketler ve benzeri ürünlerle belgelenmesi ve kamuoyu ile paylaşılmasına yönelik çalışmalar 1990’lı yıllarda başlatılmıştır. Odamıza farklı dönemlerde bağışlanan yayınlar, eskizler, projeler, fotoğraflar ve belgelerle oluşturulan birikimin geleceğe aktarılması; kurumsal ve mesleki hafızanın kalıcılaştırılarak kamuoyu ile paylaşılabilmesi için Mimarlık Müzesi çalışmalarının sürekliliğinin sağlanması Odanın öncelikli hedefleri arasındadır.

Toplumsal kültür ögesi olan mimarlığın toplumun tüm kesimlerine erişimini sağlamak üzere açılması hedeflenen müzenin bugüne kadar farklı katkılarla zenginleşen arşivi; 9-28 Şubat 2018 tarihlerinde ilk kez “Mimarlık Müzesi’ne Doğru” Sergisi ile TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi’nde meslektaşlarımız, mimarlık ortamı ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Ardından, 5 Ekim 2018 tarihinde gerçekleştirilen “Mimarlık Müzesi’ne Doğru Paneli” ile serginin açılışı Mimarlar Odası Genel Merkezi, Ankara’da yapılmıştır. İlgili açılış gerçekleştirilen sergi, 5 Ekim -2 Kasım 2018 tarihleri arasında Ankara’daki ziyaretçileriyle buluşmuştur. Son olarak, “Mimarlık Müzesine Doğru II” sergisi 27 Haziran – 10 Temmuz 2022 tarihleri arasında yeniden Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi’nde sergilenerek ilgilileriyle buluşmuştur.

Mimarlık Müzesi envanterinin farklı katkılarla zenginleştirilmesi, serginin daha sonra düzenli olarak açık tutulması için TMMOB Mimarlar Odası’nın bir müze binasına sahip olması hedeflenmektedir. Mimarlık Müzesi açılması ile TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi’nde korunmakta olan sergi envanteri; sürekli olarak sergilenecek yayınlar, mimarlık eskizleri, projeler, fotoğraflar, belgeler ve malzemeler ile içerik olarak genişleyebilecek, mimarlık ortamı ve toplumla kalıcı olarak buluşabilecektir.

49. Çalışma Döneminde; ülkemizin mimari belleğinin korunması ve geleceğe aktarılması kapsamında Mimarlık Müzesi çalışmalarının Odanın öncelikli çalışmaları içerisinde yer alması ve ülkemize bir mimarlık müzesi kazandırılması için gerekli girişimlerde bulunulması hedeflenmektedir.

MİMARLAR ODASI 70.KURULUŞ YILI

1954 yılında 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile kurulan Mimarlar Odası; kurulduğu tarihten bugüne “toplum hizmetinde mimarlık” anlayışını ve kamu yararının gözetilmesini temel almaktadır.

Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını öncelik olarak belirleyen politikalar çerçevesinde üretilmesi Mimarlar Odası tarafından ülke adına sorumluluk olarak benimsenmiştir.

Mimarlar Odası; mesleğin kamu yararına gelişimi ve meslek mensuplarının yetki ve sorumlulukları çerçevesinde mimarlığın, yapılı çevrenin ve toplumsal kültürün üretiminde asli bir öge olduğunun toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmesi ve toplumsal bir kültür ögesi olan nitelikli mimarlığın kamusal politikaların her düzeyinde yer alması için çalışmalarını yürütmektedir.

Kentlerin kimlikli, planlı ve sağlıklı gelişmesi için emek harcamakta; tarihi ve doğal dokuyu tahrip eden, kültürel değerleri yozlaştıran ve hukuksal

denetimi devre dışı bırakan anlayışa, şehircilik bilimine ve kamu yararına aykırı olan plan ve uygulamalara karşı özverili çalışmalarını ve mücadelesini sürdürmektedir.

Mesleğimize ve meslektaşımıza sahip çıkma çabasının yükseltilmesi, mimarlığın toplumla buluşması ve nitelikli mekânsal olanakların yaratılması, doğal ve kültürel değerlerimizin korunması yönündeki özverili çalışmaların desteklenmesi ve yaygınlaştırılması en önemli hedeflerimizdendir.

Mimarlar Odası; kamu yararının gözetilmesini ve toplum hizmetinde mimarlığı temel alan 70 yıllık tarihiyle ülkemizin, mesleğimizin, doğal ve kültürel çevrenin, yaşam değerlerinin korunması için hukuka ve demokrasiye inanan meslek odaları üzerinde oluşturulmaya çalışılan bütün siyasi baskılara karşı özverili çalışmalarını ve mücadelesini sürdürme kararlılığındadır.

Temel insan hak ve özgürlüklerine dair hiçbir ayırım, mahrumiyet ve kısıtlamanın yaşanmadığı; insan onuruna yakışır, eşit, sağlıklı, güvenli yaşam koşullarında nitelikli yaşam çevrelerinin oluşturulduğu çağdaş ve uygar bir gelecek için bilimin rehberliğinde ve kamu yararı doğrultusunda programlar oluşturulması geçen 70 yıl içerisinde Mimarlar Odası çalışma ilkelerinin temelini oluşturmuştur.

Cumhuriyetle birlikte eğitim, bilim, kültür, sanat ve örgütlenme alanlarında başlatılan aydınlanma ve uygarlık sürecinde çağdaş yapıya kavuşan Mimarlar Odası'nın, toplum hizmetinde mimarlık anlayışı ile yürüttüğü mücadele ve çalışmaları; meslektaşlarımız, Oda Birimleri ve çalışanlarının yanı sıra ilgili tüm kesimlerin katkılarıyla sürdürülecektir.

Yetmiş yıllık deneyim ve birikimiyle, kamu yararı ve toplum hizmetinde bir mimarlık için mücadele eden Mimarlar Odası'nın çalışmaları; meslek ve toplum yararına görev ve sorumluluklarımızı paylaşan tüm duyarlı kesimlerin katkılarıyla başarılı olacaktır.

49. Çalışma Döneminde; Odamızın kuruluşundan bugüne gerçekleştirilen çalışmalar, deneyim ve birikimler çerçevesinde geçmiş değerlendirek geleceğe yönelik meslek politikalarını belirlemek amacıyla, 70. Yıl Komisyonu'nun oluşturulması ve 70. yılının sergi ve "Mimarlar Odası 70.Yılında" etkinliği gerçekleştirilerek kutlanması hedeflenmektedir.

Mimarlar Odası tarihine ilişkin hazırlanan 70. Yıl Sergisi, 49. Olağan Genel Kurul kapsamında Oda Genel Merkezi'nde ilgililerinin ziyaretine açılmıştır. Serginin 2024 yılı içerisinde Oda birimlerimizde de ziyarete açılması hedeflenmektedir.

49. DÖNEM

(2024-2026)

ÇALIŞMA PROGRAMI

Ayrıca, 70. yıla ilişkin görünürlüğün sağlanması için yürütülen kurumsal kimlik çalışmaları tamamlanmış ve 2024 yılı boyunca kullanılmak üzere Oda birimleriyle paylaşılarak uygulamaya geçilmiştir.

Mimarlar Odası olarak 70.yılıımızda; sağlıklı ve güvenli kentleşmenin güvencesi olmaya; mesleğimiz, kentlerimiz ve ülkemiz için onurlu yürüyüşümüzü sürdürmeye kararlıyız.

MİMARLIK POLİTİKALARI, KENTSEL SORUNLAR VE ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

Kapitalizmin tüm dünyada kendisini yeniden yapılandığı küreselleşme ve neo-liberal değişim döneminde; sermaye odaklı ve finans merkezli ekonomik yapılanma kentsel alanları sermaye üretim aracı olarak belirlemiştir. Ülkemizde de yeni yapılanma dinamiklerine uygun olarak kentsel rantı kamu yararı önceliğinin yerine alan merkezi ve yerel yönetim politikaları egemen olmuştur.

2002 yılından bugüne siyasi iktidar, var olan kentsel düzen içinde egemen sermaye sınıfları ile işbirliği yoluyla ekonomik sürekliliği sağlamaya odaklanmış, tüm kentsel ve kırsal alanlarda yapılaşmanın önünü açacak yasal düzenlemeleri getirmiştir.

Kentsel ve kırsal alanlar sermayenin yeni yatırım alanları olarak önem kazanmış; bir kısmı kentin merkezinde olan eski gecekondu bölgeleri ve sanayi alanları değişim değeri kazanarak emlak geliştiricilerinin ilgisine neden olmuşlardır. Geçmişte merkezi ve yerel yönetimlerce plansız yapılaşmaya göz yumulan bu alanlar; el koyma yoluyla kent toprakları üzerinden sermaye birikimi ve emlak rantı sağlanmasının kaynağı olmuşlardır.

El konulan alanlarda yaşayanlar ise kentin çeperlerine gitmeye zorlanarak toplumsal yaşamdan dışlanmışlardır. Mimarlık ve planlama bu süreçte; farklı ekonomik, sosyal, kültürel, etnik ve dini kökenlerden gelen bu kesimlerin kent yaşamındaki görünürlüklerinin azaltılmasının aracı haline gelmiştir.

Sermaye birikiminin kent toprakları üzerinden el koyma ve sınırların yeniden belirlenmesi yoluyla yürütüldüğü bu dönemde; yeni siyasi rejimin gerekliliklerine uygun olarak yerel yönetimlerin özerk yapıları da değiştirilmiştir.

Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle özerk yapıları güvence altına alınmış olan yerel yönetimler ile meslek kuruluşları üzerinde kurulan baskı, işlevsizleştirme ve yetki kısıtlaması gibi düzenlemeler her geçen gün bir adım ileri taşınarak, bu kuruluşların “özerk ve demokratik” yapıları yok sayılmakta, idari ve mali yapıları değiştirilmeye çalışılmaktadır.

Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, korunması ve kullanılması; kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.

49.Dönem içerisinde, ülke kaynaklarının doğa, tarih ve kentsel değerleri yok ederek hukuk tanımaz bir şekilde tahrip edilmesine karşı mücadele; yasal düzenlemeler ve değişiklikler konusunda görüş ve değerlendirmelerin kamuoyuyla paylaşılması; kente, planlamaya ve kent kültürüne dair görüş ve politika üretilmesi, kentleşme, planlama ve mimarlığa ilişkin sorunların belirlenmesi ve tüm bu süreçlere kamu yararı doğrultusunda müdahale edilmesi amacıyla çalışmaların sürdürülmesi bu dönemin temel önceliği olarak ele alınmıştır.

Kentleşme, Mimarlık ve Mesleki Denetimde Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Danışma Kurulu; topraklarının tamamı afet riski altında bulunan ülkemizde kentlerimizin afetlere karşı hazırlanması, afet öncesi, afet ve afet sonrası süreçlerin yönetimi hakkında bilim insanları, meslek odaları, akademik kuruluşlar ve ilgili tüm kesimlerin dikkate alınarak politikaların oluşturulması için Oda çalışmalarının daha etkin kılınmasını benimsemiştir.

Bu alanda Genel Merkez ve Oda birimlerimizde kente, planlamaya ve kent kültürüne dair görüş ve politika üretilmesi, Planlama ve ÇED Danışma Kurulu çalışmaları ile sorunların altının çizilmesi ve tüm bu süreçlere kamu yararı doğrultusunda müdahale edilmesi hedeflenmektedir.

Afetler, Planlama ve Mimarlık

Ülkemizde son yirmi yılda, sermaye odaklı kentleşme politikaları, mevzuat değişiklikleri, yatırım kararları ve çevresel etki değerlendirmesinde getirilen muafiyetler, koruma mevzuatında var olan hukuki güvencelerin ortadan kaldırılması ve bilimsel şehircilik ve planlama ilkelerini reddeden anlayış nedeniyle yaşam alanlarımız; deprem, sel ve yangın gibi doğal afetlere, salgınlara ve yapısal sorunlara karşı güvensiz hale gelmiştir. Kentsel ve kırsal alanlar, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyıları, millî parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar ve kışlaklar; taşıdıkları doğal ve kültürel değerlerle birlikte hızla, yıkımın ve plansız yatırımların şantiyesi olmuştur.

Rant odaklı kentsel dönüşüm uygulamalarıyla; Anayasa ile koruma altına alınan, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşam ve mülkiyet hakları yok sayılmakta, planlama ilkelerine aykırı imar hakkı ve ayrıcalıkları getirilerek doğal ve yapılı yaşam çevrelerine el konulmaktadır.

Bu uygulamalar, sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel kayıplara neden olmasının yanı sıra; merkezi ve yerel yönetimlerce kamu yararı ilkesinin

göz ardı edilmesiyle hak ihlalleri ve toplumsal ayrışmayı da beraberinde getirmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin etkisi en fazla rant amaçlı planlama kararları alınan kentlerimizde görülmüştür. Yoğun yapılaşma koşulları, alınması gereken önlemlerin uygulanmasını neredeyse olanaksız hale getirmiştir. Afet sonrası acil müdahale ve iyileştirme süreçlerindeki koordinasyon ve planlama eksikliği nedeniyle yurttaşların yaşamsal ihtiyaçlara erişimi daha da zorlaşmıştır.

Depremlerin ardından bugüne kadar; toplum sağlığının korunarak sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına, eğitim hakkının sağlanmasına, yurttaşların yaşamsal ihtiyaçların giderilmesine yönelik yeterli önlem alınmamıştır. Bölgedeki yapılaşma ve imar sürecinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış; ormanlar, tarım alanları, doğal ve arkeolojik sit alanları Bakanlık ve TOKİ'ye verilen yetkilerle sınırsız yapılaşmaya açılmıştır.

Afet ve acil durum yönetimi ile sağlık kuruluşları ve kaynakların kullanımına yönelik sistemli bir planlama yapılmamıştır. Eşitsizlik ve farklılıklar giderilmeksizin uzaktan eğitime başlanarak eğitimin özgün nitelik ve koşulları yok sayılmış, öğrenme biçimleri kısıtlanmıştır.

Tarihi Antakya kent merkezi başta olmak üzere, riskli alan ve acele kamulaştırma kararlarıyla bölgedeki yurttaşların yaşam alanlarına ve varlıklarına el konmuştur. Kent merkezlerinin kamusal alan olmaktan çıkmasına, tarihi, kültürel ve mimari mirasın, geleneksel dokunun yok olmasına neden olacak; konut alanlarının boşaltılarak ticaret ve finans merkezi olarak kurgulayacak yeni yapılaşma programları ve dönüşüm uygulamaları gündeme getirilmiştir.

Kent merkezlerine uzak, tarım arazileri, orman alanları veya doğal-arkeolojik sit alanlarına yakın veya üzerinde bulunan alanlarda Bakanlık ve TOKİ tarafından hazırlanan planlar çerçevesinde; yerel idare, meslek kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları sürece dâhil edilmeksizin tip projeler olarak tasarlanan kalıcı konutların üretimine başlanmıştır. Nüfus, konut ihtiyacı, yapı-hak sahipliği, eğitim ve sağlık altyapı ihtiyacı, bölgedeki mevcut çevre düzeni ve imar planlarında yer alan hükümleri ve notları, bölgesel planlama yaklaşımları vb. ilişkin hangi verilerin veya kriterlerin gözetildiği açıklanmayan süreçte; AFAD tarafından Bakanlık, TOKİ ve bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlara milyarlarca lira kaynak aktarılmıştır. Bu kamu kaynakları da kamu ihale mevzuatından muaf kılınan yapım işi ihaleleriyle iktidara yakın belirli gruplara dağıtılmıştır.

İktidar yaşanan depremleri gerekçe göstererek; afet ve kriz koşullarını kendi adına bir fırsata dönüştürmüştür. Kamusal ve hukuki denetim

yok sayılarak bölgedeki planlama ve imar süreci yeniden yapılandırılmaya başlanmıştır. Kamuya ait kaynaklar, kentler, doğal ve kültürel değerlerin yatırım araçlarına dönüştürülmesi için Anayasa ve bütün hukuk kuralları devre dışı bırakılmaktadır.

Afetler ve afet sonrası iyileşme süreçlerinde mimarlık alanıyla ilgili olarak yer alan bölgesel, ulusal ve uluslararası ölçekteki farklı aktörlerin belirlenerek aralarında iletişim ağı kurulması ve koordinasyonun kolaylaştırılması gerekmektedir. Afet ve afet sonrası süreçlerin yönetimi hakkında merkezi-yerel yönetimlerce geliştirilecek politikaların ilgili tüm kesimleri dikkate alması ve işbirliği sağlanması gerekmektedir.

Mimarlar Odası kurulduğu tarihten bugüne afet yönetimi ve risklerinin azaltılması, afet sonrası müdahale, tespit, iyileşme ve yeniden yapılaşma süreçlerine yönelik pek çok çalışma yürütmüştür.

Sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımızı kapsamında 49. Çalışma Döneminde;

- kentsel ve kırsal alanlarda mevcut yapılı çevre ve yapı stokunun incelenmesi,
- hasar ve/veya risk durumunun uzman meslek mensuplarınca raporlanması,
- mevcut yapıların güvenli hale getirilmesi ve tehlike arz eden yapıların yıkımı,
- afet sonrası müdahale ve tespit çalışmalarının yürütülmesi, iyileştirme süreçlerinin geliştirilmesi,
- afet sonrası kentsel alanlarda oluşan yapısal hasarlar ile afet sonrası süreçlere yönelik inceleme çalışmaları yapılması,
- afet sonrası acil ve geçici barınma yerleşim alanlarının planlanması,
- enkaz kaldırma ve döküm sahalarının belirlenmesi ve çevresel etkilerin kontrolünün sağlanması,
- kalıcı konut ve yeni yapılaşma süreçlerinin programlanması,
- kültür varlıkları ve mimari miras hasar tespit çalışmalarının yürütülmesi, koruma çalışmalarının yürütülmesi,

için çalışmalar yapılması hedeflenmektedir.

Bu bağlamda 49. Olağan Genel Kurul'da, 6 Şubat 2023 depremleri, afet yönetimi ve yapılaşma sürecine yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde öncelikle;

- 6 Şubat Depremleri sonrası afetler ve kriz koşullarında iyileşme süreçlerine ilişkin bilimsel ilkeler ve gerçekler ışığında; kamu ve toplum yararı gözetilerek sosyal devlet anlayışıyla politikalar geliştirilmesi; bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonunun ve işbirliği sağlanması hedefiyle Mimarlar Odası 6 Şubat 2023 Depremleri

Raporu-3 hazırlıklarının tamamlanarak 49.Çalışma Döneminde kamuoyuyla paylaşılması,

- Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi koordinasyonunda;
  - depreme dayanıklı ve güvenli yapı tasarımı,
  - afet sonrası müdahale, arama kurtarma ve ilkyardım,
  - ilgili tüm meslek disiplinleri ile birlikte yapıli çevrede afet sonrası hasar tespiti,
  - ilgili tüm meslek disiplinleri ile birlikte afet sonrası bilirkişilik hizmetleri,
  - planlama, yapı üretim, yapı denetim ve afet sonrası hasar tespit ve bilirkişilik süreçlerinde mesleki sorumluluklar,

alanlarında eğitimler düzenlenmesi,

- Kentsel ve yapıli çevrenin sağlıklı ve hukuka uygun gelişimi; özellikle planlama aşamasında afetlere hazırlık süreçlerinin meslek mensupları, kullanıcılar, kentliler, merkezi ve yerel yönetimlerle ile meslek örgütlerinin yer aldığı ortak çalışmalar ile üretimi ve ülke genelinde ilgili tüm kesimlerin erişimine açık veri ve bilgi tabanlarının oluşturulması için çalışma yapılması,
- Afet risklerinin azaltılması ve sakınımına, afet sonrası süreçlerin yönetimine; nitelikli mesleki hizmetler yoluyla sağlıklı, sağlam ve afetlere karşı güvenli yapıli çevre üretimine, bilimsel şehircilik ilkelerine dayalı planlama ve kamu adına yapı denetimine; yapı üretiminin çeşitlendirilmesine; doğal, tarihi, kültürel ve mimari mirasın korunması ve güvence altına alınmasına ilişkin bugüne kadar üzerinde çalışılan Afet Politikalarının geliştirilmesi ve çalışmaların daha ileri bir düzeye taşınması için çalışma yapılması,

Planlanmaktadır.

Yakın dönemde ardi ardına yaşanan depremler; kentsel ve kırsal alanda bütüncül planlama ilkelerini reddeden anlayışın, kentlerimizi her türlü afete karşı zayıf, güvensiz ve risk altında bıraktığını gözler önüne sermiştir. Bu açıdan değerlendirilerek, büyük yıkımlara ve önlenemez kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları yaşananlardan ders alınarak terk edilmelidir.

Afetler ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri için alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; sosyal devlet anlayışıyla geliştirilecek politikalarda bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonunun ve işbirliğinin sağlanması gözetilmelidir.

2002 yılından bugüne siyasi iktidar, egemen sermaye sınıfları ile işbirliği yoluyla ekonomik sürekliliği sağlamaya odaklanmış, tüm kentsel ve kırsal alanlarda yapılaşmanın önünü açacak yasal düzenlemeler getirmiştir.

İlk olarak 2005 yılında TBMM'ne Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Kanunu Tasarısı olarak sunulan 5366 Sayılı "Yıpranan Tarihî Ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun"; ardından 2012 yılında 6306 Sayılı "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun" yürürlüğe girmiştir.

5366 Sayılı Kanunla eskiyen ve özelliğini kaybetmiş kent bölgelerinin yeniden inşası gerekçesiyle kentsel sit alanlarının ve tarihî kent dokularının; 6306 Sayılı Kanunla mevcut yapılaşmanın güvenli hale getirilmesi; tehlike arz eden yapıların tespit edilerek yenilenmesi gerekçesiyle kentsel ve kırsal alanların, tüm çevrenin yapılaşmaya açılmasının, gizli imar affi yoluyla yapılaşma yasağı olan alanlardaki kaçak yapıların meşrulaştırılmasının önu açılmıştır.

Kentlerde kaçak ve plansız yapılaşmaya göz yumulan alanlar, bir kısmı kentin merkezinde olan eski gecekondü bölgeleri ve sanayi alanları, tarihî yerleşim alanları sermayenin yeni yatırım alanları olarak önem kazanmıştır. Rant odaklı olan kentsel dönüşüm uygulamalarıyla alanlarda yerinde iskân sağlanmamış, planlama ilkelerine aykırı imar hak ve ayrıcalıkları ile yeniden yapılaşmaya açılarak kentsel alanlar üzerinden emlak rantı sağlanmasının kaynağı olmuşlardır.

Kentsel dönüşüm ve yenileme bu süreçte, emlak rantı yoluyla sermaye birikiminin ve farklı ekonomik, sosyal, kültürel, etnik ve dini kökenlerden gelen kesimlerin toplumsal yaşamdan dışlanarak görünürlüklerinin azaltılmasının aracı haline gelmiştir.

Ülkemizde kentleşme süreçlerinin yeniden yapılandırıldığı kentsel dönüşüm uygulamalarıyla; Anayasa ile koruma altına alınan, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşam ve mülkiyet hakları yok sayılmış, doğal ve yapıllı yaşam çevrelerine el konmuştur.

Kentler ve kırsal alanlar, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyıları, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar ve kışlaklar; taşıdıkları doğal ve kültürel değerlerle birlikte hızla, yıkımın ve plansız yatırımların şantiyesi haline gelmiştir.

Bakanlık ve TOKİ tarafından yürütülen; yoğunluk arttıran, bilimsel şehircilik ve planlama ilkelerine uymayan, kamu yararına aykırı rant amaçlı ayrıcalıklı imar uygulamalarının önünü açan dönüşüm amaçlı proje ve uygulamalar yoluyla ve kısa zamanda çok sayıda yapı üretilmesi baskısıyla kentlerimiz; deprem ve tüm diğer afetler karşısında güvencesiz hale gelmiştir. Ne kentlerimizde ne de kırsal alanlarda bütüncül bir yaklaşımla afet riskini azaltmayı, gelecek nesillere sağlıklı ve yaşanabilir bir yapıllı çevre bırakmayı hedefleyecek hiç bir gerçekçi proje üretilmemiştir.

Oysa dönüşüm ve yenileme uygulamalarının; kamu yararını gözeten, bilimsel şehircilik ve planlama ilkeleri çerçevesinde nitelikli mimarlık hizmetleri ile yürütülmesi gerekmektedir. Kentsel ve kırsal alanlarda mevcut yapı stokunun dönüştürülmesi yerine yapılı çevreyi etkileyen ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel etkenleri her ölçekte bütüncül biçimde dikkate alan kapsamlı kentsel yenileme, onarım ve dönüşümün planlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda 49. Olağan Genel Kurul'da, afet riski altındaki alanlar ve kentsel dönüşüm yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde kentsel yenileme, onarım ve dönüşüm proje ve uygulamalarına yönelik;

- Güvenli, sağlıklı ve yaşanabilir bir yapılı çevre için nitelikli mimarlık ve mühendislik hizmetlerine, altyapı ve kamusal hizmetlere, sosyal ve kültürel olanaklara erişimin sağlanması,
- Kentsel alanlarda yoğunluk artışının önlenmesi, konut, ticaret, sosyal, kültürel ve kamusal hizmet alanlarının planlama ilkeleri çerçevesinde belirlenmesi,
- Kamu ve toplum yararı gözetilerek kentsel işlevlerin dengeli biçimde planlanması, bütüncül ve karma kullanımın desteklenmesi,
- Yapılaşmanın çevresel etkilerinin en aza indirilmesi; doğal kaynakların ve enerji kullanımının gözetilmesi,
- Kent ölçeğinin yanı sıra kentler arası ilişkiler gözetilerek bölgesel planlama yapılması,
- Tarihi, kültürel ve mimari mirasın korunması; koruma ve restorasyon ilkelerine uygun uygulamalarla kültür varlıklarının gelecek nesillere aktarılmasının sağlanması,
- Planlama ve tasarım süreçlerine kentlilerin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının, meslek kuruluşlarının, ilgili tüm kesimlerin ve bileşenlerin katılımının sağlanması,
- Yenileme ve dönüşümün amacına uygun olarak yerine getirilmesi ve sürdürülebilir imar uygulamaları için imar affı, imar barışı vb. adı altında yapılan düzenlemelerin önüne geçmek amacıyla gerekli politikaların hayata geçirilmesi,

için çalışma yürütülmesi, mimarlık meslek ortamına ve kamuoyunun bilgilendirilmesine yönelik belgelerin hazırlanması planlanmaktadır.

Mimarlık ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED)

Ülkemizin tamamında; kentsel ve kırsal alanlar, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyılar, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar, kışlaklar vb. tüm çevre rant alanları haline getirilmekte, doğal kaynaklar yok edilmekte, yeraltı ve yerüstü su kaynakları kirletilmekte, kentsel ve kırsal çevre sorunları hızla artmaktadır. Buna karşın, birbiri ardına planlanan ve yürürlüğe konulan sorunlu projelerle ilgili meslek odaları ve hatta kamu kurumları tarafından düzenlenen raporlar göz ardı edilmektedir.

Yakın dönemde, projelerin çevreye zararını engellemeyi amaçlayan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği değiştirilmiş; yeni Yönetmelik ile ÇED sürecinde halk, sivil toplum ve meslek örgütleri ile yerel yönetimlerin etkisi kısıtlanmış, şirketlerin yatırımlarını daha hızlı gerçekleştirmelerine yarayan, ÇED süreci uygulanacak projelerin kapsamını ve incelenecek etki sahasını daraltan düzenlemeler getirilmiştir. Bu düzenlemeler ile Bakanlık, yatırımların çevresel etkilerini denetlemek yerine, gerçekleştirilmelerini takip etmeyi hedeflemiştir. Yeni Yönetmelik; iktidarın kalkınma hedefleri ile şirketlerin yatırım faaliyetleri çerçevesinde şekillenmiştir.

7410 sayılı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile; çevre ve kıyı alanlarının kamu denetiminden çıkarılarak yap-işlet-devret modeliyle özelleştirilmesine, kâr amaçlı özel şirketlerin küresel ve bölgesel ölçekteki kriz döneminde ekonomik sürdürülebilirliğinin sağlanması için ranta açılmasına yönelik düzenlemeler getirilmiştir.

4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu'nda yapılan değişiklik ile; ÇED süreci maddesi yok sayılarak sağlıksız çevrelerin oluşumunun önü açılmıştır.

Mesire Yerleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılarak Orman Parkları Yönetmeliği yayımlanmıştır. Yeni Yönetmelikle, orman alanlarında koruma öncelikli politikaların artırılması yerine, çevre ve kıyı alanlarında olduğu gibi kâr amaçlı özel şirketlerin gelirini artıracak şekilde düzenlemeler yapılmıştır. Ormanlar, gitgide içerisinde yapılaşmayı artıran park alanlarına dönüştürülmektedir.

Bunlarla birlikte, Maden Yönetmeliği, Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik, Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmelik ve Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'te; ekolojik dengenin bozulmasına ve korunan alanların tahribatına sebep olacak düzenlemeler getirilmiştir.

Doğal sit alanlarıyla ilgili ilke kararları, bütünselik kıyı alanları planları ve eko-turizm uygulamaları yoluyla; orman ve tarım alanlarında yapılaşma artırıcı, korunan alanları ve doğal ekosistemleri turizm, maden ve enerji sektörünün yeni rant alanı haline getiren düzenlemeler yapılmıştır.

Tüm bu mevzuat değişikliklerinin yanı sıra, yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, kamu ve doğal çevre yararını göz ardı eden projelerle ilgili işlemler "ÇED gerekli değildir" kararları üzerinden devam etmektedir.

49.Çalışma Döneminde Mimarlar Odası olarak; mevzuat değişiklikleri, yatırım kararları ve çevresel etki değerlendirmesinde getirilen muafiyetlerle ilgili hukuksal mücadeleye devam edilecektir.

Mimarlar Odası, geçmişten bugüne ÇED uygulamaları sürecinde önemli deneyimler ve kazanımlar elde etmiştir. Bu deneyimler ışığında ÇED uygulama ve yönetmeliğinin geliştirilmesi gereksinimi vardır. Bu amaçla ÇED uygulamalarının yaygınlaştırılması, tüm Oda birimlerinin ÇED uygulamalarını öncelikli olarak ele alması, düzenli raporlamalarını yaparak Genel Merkezimizle paylaşması ve ÇED denetiminde karşılaşılan sorunlara açıklık getirecek bir şekilde geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması sağlanacaktır.

Mimarlar Odası Mesleki Denetimde ÇED (Mimari Çevresel Etki Değerlendirmesi) Yönetmeliği'nin 5. maddesi uyarınca Oda MD/ÇED Danışma Kurulu'nun doğal üyelerinin oluşturulması ve sürekli görev yapacak temsilcilerin şubelerden istenmesi planlanmaktadır. 49.Dönemde "Kentleşme, Mimarlık, Afetler ve ÇED Danışma Kurulu" adı altında oluşturulacak Kurulca; yönetmelik doğrultusunda tüm Oda birimlerinde ÇED uygulamasının yaşama geçirilmesi konusunda gerekli çalışmaların yapılması programlanmaktadır.

CUMHURİYETİN İKİNCİ YÜZYILINA DOĞRU MİMARLIK VE KENTLEŞME

Küresel ve bölgesel ölçekteki kriz dönemlerinde ekonomik istikrarın sürdürülebilmesi; geçmişten bugüne kadar öncelikle, inşaat ve yapı sektöründe getirilen düzenlemelerle sermayenin kent toprağı ve emlak rantına yönlendirilmesi yoluyla sağlanmaya çalışılmıştır.

Ülkemizde her dönemde siyasi düzen; planlama ve mimarlık uygulamaları yoluyla kentlerde yansımaları bulmuştur. Genç Türkiye'de modernleşme ile insanın kent için değil, kentin insan için var olması gerektiği anlayışı ile biçimlenen kentlerimiz, ilerleyen yıllarda benimsenen politikalar sonucu göç, kaçak yapılaşma ve gecekondulaşma; ardından siyasi iktidarlarca benimsenen imar afları, kentsel dönüşüm ve yenileme süreçleri ile bozulmuştur. Tarihsel miras ve doğal çevre tutarsız ve rant odaklı planlama politikaları nedeniyle geri dönülemez biçimde değişmiştir.

Kapitalizmin dünya ölçüsünde yaşadığı bu krizlere çözüm bulabilmek adına tüm dünyada kendisini yeniden yapılandığı küreselleşme döneminde kentler, küresel ekonominin en kârlı alanlarından birisi olan servis sektörünün mekânları haline getirilmiş ve bu hizmetlerin sunumuna insan ve sermaye çekmek üzere kentlerin bütün olanaklarının seferber edilmesi öngörülmüştür.

Ülkemizde ve dünyada kentler, üretimin örgütlendiği mekânlardan tüketicinin örgütlendiği mekânlara dönüştürülmüş ve küresel sermayenin kentsel alanlara girmesinin yarattığı dinamiklere uygun olarak finansa, iletişime ve ulaşımına ilişkin altyapının geliştirilmesine, lüks barınma, konakla-

ma ve eğlence tesislerinin kurulmasına öncelik verilmiştir. İçinde bulunduğumuz dönemde; Cumhuriyetin devrimi ile eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki değerli kazanımları, Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin modernleşme sürecini yansıtan özgün mimarlık mirası ve bellek değerleri, uygarlık birikimlerimizle birlikte yok edilmektedir.

Cumhuriyetin kuruluşunun 100. yıldönümünü karşıladığımız ülkemizin, uygarlık yolunda ilerleme hedefinden uzaklaştırıldığı bu dönemde; Cumhuriyetin bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü değerlerinin, eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki birikim ve kazanımlarının, tehdit altında bulunan ve giderek yok olan mimari ve kültürel mirasının güncel durumunun ele alınarak içinde bulunduğu durumun tespit edilmesi öncelikli hedefdir.

Bu bağlamda kamu yararına ve toplum hizmetinde yürütülen çalışmalar kapsamında; ülke geneline yayılan etkinlikler dizisi gerçekleştirilmesi benimsenmiştir.

Kamu yararına ve toplum hizmetinde yürütülen çalışmalar kapsamında; Cumhuriyetin tehdit altında bulunan ve giderek yok olan doğal, tarihi, kültürel ve mimari mirasının korunması, yapı çevrenin ve yaşam alanlarının kamu yararını gözetken politikalar çerçevesinde bilime ve şehircilik ilkelerine uygun oluşturulması, nitelikli mimarlık ve planlama hizmetlerinin desteklenerek kentleşme süreçlerinin geliştirilmesi amacıyla 48.Çalışma Döneminde ülke genelinde planlanan etkinlikler dizisinin ilki Çanakkale'de 24 Eylül 2022 tarihinde, Cumhuriyetin İkinci Yüzyılına Doğru Mimarlık ve Kentleşme Buluşmaları "Biga Yarımadası'nda Mimarlık ve Gelecek" temasıyla düzenlenmiştir.

Yakın dönemde koruma politikalarında ve mevzuatta getirilen değişiklikler, Biga Yarımadasında eko-turizm odaklı yatırım kararları ve çevre düzeni planları, doğal sit alanlarının derecelerinde getirilen düzenlemeler, maden ve enerji sektörü proje ve uygulamalarının bölgeye ve çevreye olan etkilerinin ve çözüm önerilerinin ele alındığı etkinlikte yapılan değerlendirmeler ışığında; bölgede doğal, kültürel ve tarihi varlıkları, koruma alanlarını, kentsel ve kırsal alanları metalaştırarak sermayeye tahsisin önünü açan ve kapsamlı sorunlara neden olan uygulama ve projeler hakkında sonuç bildirgesi hazırlanarak kamuoyu bilgilendirilmiştir.

Etkinliklerin ikincisi ise, TMMOB Mimarlar Odası tarafından 28 Ekim 2023 tarihinde "Cumhuriyet'in İkinci Yüzyılına Doğru" temasıyla Ankara – Goethe Enstitüsü'nde gerçekleştirilmiştir. Cumhuriyet'in kuruluşunun 100. yıldönümünü karşılarken çeşitli disiplinlerden uzmanları bir araya getiren sempozyumda; yüz yıllık mimarlık bilançosu üzerinden Cumhuriyet'in yol haritası tartışmaya açılmıştır.

Etkinlikle birlikte “Cumhuriyet’in İkinci Yüzyılına Doğru” Sergisi’nin açılışı Goethe Enstitüsü’nde gerçekleştirilmiş; ardından sergi TMMOB Mimarlar Odası’nda ziyarete açılmıştır. Oda birimlerinde sergilenmesi üzere oluşturulan program çerçevesinde sergi, 49. Dönem boyunca ziyaretçilere açık olacaktır.

49.Çalışma Döneminde de; kentlerin kamusal belleğindeki mekânlarda kentlilerin, yerel yönetimler, sanat, kültür, bilim insanları, akademisyenler, basın ve sivil-demokratik kuruluşların katılımıyla etkinliklerin gerçekleştirilebilmesi, tartışma ve değerlendirme ortamı sağlayan programların oluşturulması hedeflenmektedir.

Yürütülen çalışma ve etkinliklerin ardından, elde edilen verilerle Mimarlar Odası’nın Cumhuriyet Dönemi Mimari Mirasına ilişkin politikasının belirlenmesi ve konunun kamuoyu gündemine taşınması yönünde çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ

Ülkemiz birçok uygarlığın ürünlerini verdiği bir coğrafyadadır. Bugün kültürel miras olarak nitelendirdiğimiz bu ürünlerin korunması, geliştirilmesi ve toplum yararına kullanılması ana hedefimizdir. Korumanın, toplumun kalkınması ve gelişmesinin karşısında olmadığı, aksine kalkınmanın yadsınamaz bir girdisi olduğunu benimsiyoruz. Uygulama politikaları tartışmalı olmakla birlikte özellikle son yıllardaki yasal düzenlemeler, koruma alanında yeni örgütlenme modelleri getirmekte ve yeni kaynaklar sağlamaktadır. Bu gelişmeler göz önüne alınarak, kültür mirasımıza ilişkin politikalarımızı şu temel ilkeler yönlendirecektir:

- Koruma kültürünün geliştirilmesi,
- Korumanın kültür varlıklarının sahip ve kullanıcılarının odağında yer aldığı sosyal ve ekonomik boyutlarının da ele alınması,
- Koruma ve geliştirme konularında, başta meslektaşlarımız olmak üzere, yerel yöneticiler, sivil toplum örgütleri ve giderek tüm topluma yönelik bilgilendirme ve mevcut bilgileri güncelleştirmeyi amaçlayan bilimsel ve mesleki toplantılar ile yayınların çoğaltılması,
- Kültürel mirasın korunması konusunda hizmet veren uluslararası ve ulusal kurum ve kuruluşlarla kurulan ilişkilerin geliştirilmesi.

49. Çalışma Döneminde Mimarlar Odası tarafından; mimari ve kültürel mirasın korunması, bu mirası oluşturan yapı ve yapı gruplarının bilimsel ölçütler gözetilerek onarılması ve günlük yaşamımıza katılması süreçlerinin değerlendirilmesi, gelecek nesillere aktarılması ve kamu yararına geliştirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında 2010 yılından bu güne ulusal ölçekte düzenlenen Mimari Koruma ve Proje Uygulamaları

Sempozyumu düzenlenecek ve bu alandaki çalışmalara katkı sağlanacaktır. Özellikle son yıllarda ekonomi ve kentleşme politikalarının sonucu olarak, çok çeşitli gerekçe ve nedenlerle kültürel mirasımız üzerindeki tehditler giderek artmaktadır. Şubelerimizin etkinlikleri içerisinde yer alan arkeolojik ve kültürel değerlerin tanıtılması, değerlendirilmesi ve tahribatının önlenmesi yönündeki geçtiğimiz dönemlerde başlatılan çalışmalar; merkezî bir koordinasyona kavuşturularak geliştirilecek; belgeleme, envanter, araştırma, hukuksal veya değişik toplumsal yaptırım uygulamalarıyla “koruma-yaşatma modelleri” oluşturulmaya çalışılacaktır. Birimlerimizin zengin birikimlerini bir araya getirerek “Tehdit Altındaki Kültür Mirası” projesinin sürdürülmesi planlanmaktadır.

48 Dönemde başlatılan kırsal alan kültür varlıklarına ve kırsal mirasa ilişkin çalışmalar deprem nedeniyle deprem bölgesinde ön araştırmalar ve raporlamalar düzeyinde sürdürülebilmiştir. 49. Dönemde kırsal mimarlık mirası üzerine çalışma ve etkinliklerin yapılması planlanmaktadır.

49. Dönemde Afetler ve Kültür Mirası başlığı ile yeni bir alt çalışma alanı oluşturulacak, özellikle deprem ve sel gibi doğal afetler sonrasında kültür varlıklarına nasıl müdahale edilmesi gerektiği temel çalışma eksenini olacaktır.

Kentsel ve kırsal mimari mirasın belgelenmesini amaçlayan ve Şubelerimiz tarafından başlatılan Mimarlık Rehberi, Bina Kimlikleri ve benzeri proje ve çalışmalar; tüm Birimlerimizce sahiplenilmesi gereken etkinlikler olarak görülmekte, bu konulardaki teknik ve bilimsel altyapının geliştirilmesi önemsenmektedir.

Cumhuriyetin Mimari Mirası

Planlama ve mimarlık uygulamaları yoluyla kentlerde yansımaları bulan siyasi düzen; ekonomik sürekliliğin sağlanması için sermayeyi kent topraklarına ve emlak rantına yönlendirmekte, kentlerin bütün olanaklarını seferber etmektedir. Tarihi kent merkezlerinin, doğal sit alanlarının ve taşınmaz kültür varlıklarının; sermaye ve finans odaklı politika hedefleri çerçevesinde yapılması süreci ise saldırı ve çatışma ortamı nedeniyle zarar gören yerleşim yerlerinin dönüştürülmesi ile hız kazanmıştır.

Cumhuriyet devrimi ve genç Türkiye'nin modernleşme sürecinin simgesi olan mimarlık mirası yapılar; simgesel, kültürel ve mimari değerleri yok sayılarak dönüştürülmeye ve yıkılmaya başlanmıştır.

Geçmiş dönemlerde çalışmalarına başlanan “Cumhuriyetin Mimari Mirası” projesinin ele alınarak hızlandırılması; tehdit altındaki Cumhuriyet Dönemi Mimarlık Mirasının güncel durumunun tespit edilmesi 49.Dönemin öncelikli hedeflerindedir.

49.Çalışma Döneminde; daha önce değişik kurum ve kuruluşlarca yapılan mevcut envanterler kullanılarak, tehdit altında bulunan ve giderek yok olan Cumhuriyet Dönemi mimarlık yapıtlarının durumunun tespit edilmesi, Cumhuriyet dönemi kültür varlıkları ile ilgili envanter çalışması yapılması ve yapılan çalışmaların yapılar için gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi hedeflenmektedir. Daha sonra mevcut envanterlerde bulunmayan yapıların saptanarak “korunması gerekli kültür varlığı olarak” tescil edilmelerinin sağlanması ve koruma altına alınması amaçlanmaktadır.

Küresel ve ulusal ölçekte yaşanan ekonomik krizin ötelenmesinin bir aracı olarak gündeme gelen “Kentlerin Yeniden Yapılandırılması Stratejisi” nedeniyle kentsel değerlerimiz ve mimarlığımızın tahrip edilmesi yeni boyutlar kazanmıştır. Bu nedenlerle doğal ve kültürel mirasın korunması konusundaki çabaların artırılması gerekmektedir. Bu konuda birimlerimizin yaptığı çalışmalara destek verilerek, bu çalışmaların ülke ölçüğünde sahiplenilmesi sağlanacaktır.

Bu kapsamda hükümet tarafından satılması gündemde olan Cumhuriyet dönemi kültür varlıkları ile ilgili envanter çalışması yapılması ve konunun kamuoyu gündemine taşınması yönünde çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

Kırsal Mimarlık Mirası

49.Dönemde; kırsal yerleşimlerde tehdit altında olan ve tahrip edilen kırsal alan kültür varlıklarına ve kırsal mirasa yönelik çalışmalar yapılarak; kırsal değerlere dikkat çekilmesi, koruma konusunda duyarlılık oluşturulması hedeflenmektedir. Birimlerimizin zengin birikimlerini bir araya getirerek sürdürülmesi planlanan “Tehdit Altındaki Kültür Mirası” projesinin kırsal alanda bulunan kültür varlıklarına yönelik tehditlerin arttığı bu dönemde “Tehdit Altındaki Kırsal Miras” teması ile yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Afetler ve Kültür Mirası

49.Dönemde 2023'te yaşanan büyük deprem nedeniyle önemi iyice ortaya çıkan afet ve kültür varlığı ilişkisi üzerine çalışılacaktır. Afet öncesi kültür varlıklarının koruma planlamasının yapılması, afet sırasında ve sonrasında kısa-orta-uzun erimde doğru koruma politika geliştirilmesi ve nitelikli uygulamaların yapılabilmesi Mimarlar Odası olarak bir yol haritasının hazırlanması hedeflenmektedir. Özellikle yakın zamanda deprem sonrasında çıkartılan ilke kararları ile özgün kültür varlığının değerinin gözetilmediği bir ortamda, mimari koruma kültürünü esas alan yaklaşımların geliştirilmesi için çalışmak bir zorunluluktur.

Türkiye Kırsal Mimarlık Atlası Projesi

48. Dönemde çalışma programına alınan kırsal mimarlık mirası teması çerçevesinde 49. dönemde Türkiye’de kırsal mimarlık mirasının belgelenmesi konusunda gerçekleştirilen bilimsel araştırmaların derlenerek Türkiye’nin kırsal mimarlık mirası atlasının oluşturulmasına karar verilmiştir. İlk aşamada dijital platformda hazırlanacak çalışmanın yayımlanması da planlanmaktadır.

Ulusal Mimari Koruma Proje ve Uygulamaları Sempozyumu

Mimarlar Odası, kültürel ve doğal mirasın korunması ve kamu yararına değerlendirilebilmesi için kararlılıkla çaba göstermektedir. Bu bağlamda Mimarlar Odası’nın bugüne kadar korumanın farklı alanlarında yapmış olduğu etkinlikler, ülkemizin kültür mirasına gösterdiği duyarlılığın bir göstergesidir.

Mimarlar Odası, kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi konusundaki bu geleneksel tutumundan yola çıkarak, bu mirası oluşturan yapı ve yapı gruplarının bilimsel ölçütler gözetilerek onarılması ve günlük yaşamımıza katılması süreçlerini değerlendirmek amacıyla 2010 yılından beri ulusal ölçekte Mimari Koruma Proje ve Uygulamaları Sempozyumları düzenlemektedir. Bu etkinlikte kültür varlıklarının korunması ve kullanımına yönelik proje ve uygulama yapan mimarların deneyimlerini mimarlık camiası ile paylaşması ve toplantının bilimsel tartışma ve değerlendirmelere olanak sağlayacak bir zemin oluşturması öncelikli hedeftir.

49.Çalışma Döneminde Ulusal Mimari Koruma Proje ve Uygulamaları Sempozyumu’nun sekizincisi gerçekleştirilecektir. Toplantıda, özgün işlevi devam eden ya da yeni işlevlendirme önerilmiş koruma projeleri ile arkeolojik alanlar için üretilmiş proje ve uygulamaların yanı sıra mevzuat değişiklikleri, ilke kararları, koruma kurulu kararları ve KUDEB uygulamalarının tartışılması hedeflenmektedir.

► MESLEKİ DEĞİŞİM SÜRECİ VE MİMARLIĞIN GELECEĞİ

Kapitalizmin dünya ölçüsünde kendisini yeniden yapılandığı küreselleşme döneminde kentler, küresel ekonominin en kârlı alanlarından biri olan servis sektörünün mekânları haline getirilmiş ve bu hizmetlerin sunumuna insan ve sermaye çekmek üzere kentlerin bütün olanaklarının seferber edilmesi öngörülmüştür.

Ülkemizde ve dünyada kentler, üretimin örgütlendiği mekânlardan tüketimin örgütlendiği mekânlara dönüştürülmüş ve küresel sermayenin kentsel alanlara girmesinin yarattığı dinamiklere uygun olarak finansa, iletişime ve ulaşımaya ilişkin altyapının geliştirilmesine, lüks barınma, konaklama ve eğlence tesislerinin kurulmasına öncelik verilmiştir.

Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu'nun 2009 yılındaki Dünya Ekonomik Görünümü raporu, ardından Dünya Bankası ile Türkiye arasında kabul edilen, temelini Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın oluşturduğu Ülke Ortaklık Stratejisi çerçevesinde; Türkiye'nin sermaye ve finans odaklı yapılanması için makroekonomik istikrar programının devamı, büyüme odaklı projelerin finanse edilmesi için öngörülen değişiklikler yürütmeyi üstlenen siyasi iktidar tarafından hayata geçirilmeye başlanmış; ekonomik dışa bağımlılık artmaya başlamıştır.

Uluslararası finans kuruluşları; sermaye akışı önündeki tüm engellerin kaldırılarak ülkeler ve bölgeler arasında ticaret serbestliği sağlanmasını hedeflemektedirler. Çok Taraflı Yatırım Anlaşması ve Uluslararası Tahkim ve Dünya Bankası raporları; finans ve sermaye odaklı yapılaşmanın sağlanabilmesi için öneriler getiren raporlar yayımlamaktadırlar. Bu raporlar, finans ve sermaye odaklı yapılaşmanın sağlanabilmesi için plan ve planlama politikalarının terk edilmesini önermektedir.

Kentsel mekânların tamamen serbest piyasa koşullarında yeniden üretilmeye başlandığı bu süreç, hem planlamayı kamusal işlevinden, hem de mimarlığı, insanın iyi yaşama hakkının bir ifadesi olan felsefi kökeninden kopararak piyasaya tabi iş alanına dönüştürmektedir. Planlama ve mimarlık kamusal niteliğinden uzaklaşmakta; yapı ve yapılı çevrenin üretim sürecindeki etkinliğini yitirmektedir.

Bu değişim sürecinde; meslek mevzuatı da dâhil olmak üzere yapılı çevreyi, toplumsal yaşamı ve çalışma hayatını sermaye faydasına düzenleyen pek çok düzenleme gerçekleştirilmektedir. Mesleki hak ve yetkilerin kısıtlanması yoluyla; uzmanların sunduğu nitelikli mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin topluma ulaşması da engellenmekte, yapı üretim sürecinden ve toplumla ilişkisinden soyutlanan mesleki hizmetlerin uygu-

lama, yönetim ve denetim boyutuyla sermaye ve finans odaklı merkezi politikaların bileşeni haline getirilmektedir.

Yabancı sermayenin teşvik edilmesi ve yabancı çalışanların işgücü piyasasına girişinin önündeki engellerin kaldırılması hedefiyle; mesleklerin karşılıklı tanınmasında, uluslararası antlaşmalarda yer alan karşılıklılık ilkesi gözetilmeden yabancı işgücünün önü açılmaktadır. Yabancı işgücü, dene-timsiz, kurlsız olarak çalışma izni almakta; mesleki yeterlilikler açısından ölçülmeyen, denetlenmeyen meslek mensuplarınca icra edilen mesleki faaliyetler yapılı çevreyi şekillendirmektedir.

Ülke mimarlığını ve meslektaşlarımızı olumsuz etkileyen bu sürece karşı mesleğimizin ve mesleki haklarımızın korunması yönünde çalışmalar yapılımaya devam edilecektir. Küresel gelişmelere karşı güvence sağlamak üzere mesleki uygulamalara ilişkin yasal düzenlemeler takip edilecektir.

49. Çalışma Döneminde; Mimarlar Odası'nın süreçte etkinliğinin güçlen-dirilmesine yönelik olarak çalışmaların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

MESLEKİ UYGULAMA POLİTİKALARI VE STANDARTLARI

Mimarlık meslek uygulamalarının dönüşüm sürecine ilişkin olarak, mesleki uygulama standartları ve denetim sistemine ilişkin Mimarlar Odası politikası ve yönetmeliklerin, üye hizmetlerinin bütününe kapsayan biçimde geliştirilmesi önemsenmektedir. 49. Çalışma Döneminde; çeşitlenen mimarlık hizmet biçimlerini içeren üye mesleki sicil sistemi konusundaki çalışmalar geliştirilerek sürdürülecektir.

Mesleki uygulama standartları ve denetimin üye referanslarına bağlı olarak geliştirilmesi sürecinde, mimarlık hizmetlerinin kamu-toplum yararını ve kullanıcı haklarını gözetilen biçimde yeniden tanımlanması ve bu açılımı geliştirecek değerlendirme ortamlarının oluşturulması gerekmektedir.

Yapı Üretim Süreci Bütünselliği

Meslek mensuplarının ve nitelikli mesleki hizmetlerin; yapı ve yapılı çevre üretimi sürecindeki etkinlikleri azaltılarak uzaklaştırılmaları sonucunda; meslek ve mesleki uygulama alanı arasında ayrışma yaşanmaktadır.

Planlama, tasarım ve uygulama sürecinin meslek mensuplarından, kullanıcılarından ve toplumdaki uzaklaşması yapı üretim sürecinin bütünselliğini bozmuş; kamusal ve hukuksal denetimin yok sayılarak kentsel ve kırsal alanların sermaye yararına emlak rantına dönüştürülmesi, mimarlık hizmetlerinin niteliksiz yapılı çevre üretiminin bir parçası olmasına neden olmuştur.

49. Çalışma Döneminde; yapı çevre üretim sürecinin bütünsel açıdan incelenerek sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Fikri ve Mesleki Hakların Korunması ve Geliştirilmesi

Mimarların mesleki faaliyetlerinin ürünü olan mimarlık ürünlerinin “fikri ürün” olarak yasal korumaya alınması, Mimarlar Odası’nın meslek mensuplarının hak ve yetkilerinin korunması alanında yürüttüğü çalışmaların önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Mimarlık eserleri her ne kadar 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nda hukuki koruma altına alınmış ve Oda mevzuatında mimarların eserleri üzerindeki haklarını korumaya yönelik çeşitli kurallara yer verilmiş ise de telif hakkı ihlalleri yaşanmaktadır.

5846 sayılı Kanun’a göre; mimarlık ürünleri “Mimari Projeler” ve “Yapı” olarak iki ayrı grupta tanımlanmaktadır. Yargısal içtihatlarla bakıldığında ise mimari projelerde ve yapıda; “hususiyet”, “özgünlük”, “estetik düzey” gibi kavramlar tartışma ve anlaşmazlık konuları olarak gündeme gelmekte, uyumsuzluklar çoğunlukla mimarlardan oluşan birliktaşilerin raporlarını esas alan kararlar ile sonuca bağlanmaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu’nda 2012 yılında yapılan değişiklikle ilgili idarelere verilen “Estetik Komisyon” kurma yetkisi, mimarlık eserlerinin müelliflik-telif haklarına dair yeni bir hukuksal tartışma daha ortaya çıkarmıştır. Kanun’daki değişikliğe bağlı olarak Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği’nde de Mimari Estetik Komisyonların oluşumu, yetki ve görevleri belirlenirken, 5846 sayılı Kanun ile tanınan hakları kısıtlayıcı kurallar konulmuştur.

5846 sayılı Kanun, Mimarlar Odası yönetmelikleri ve 3194 sayılı Kanun ve Yönetmeliğinin birbiriyle çelişen düzenlemeleri üzerinde tartışmaya ve fikir geliştirmeye duyulan ihtiyaca bağlı olarak önceki çalışma dönemlerinde çalıştaylar düzenlenmiştir.

Bu çalışmalar kapsamında; mimarlık eserlerinin uluslararası ve iç hukuktaki koruması, yapı ve proje ayrımı, eser tanımındaki hususiyet ve estetik değer kavramlarının yargı kararlarındaki karşılığı, manevi ve mali hakların kullanılması ve başvuru yolları, mülkiyet hakkı ile mimarların fikri haklarının dengelenmesi, hakların kullanılma süresi, ücretli çalışanların telif hakkı, devir sözleşmeleri ve diğer tasarruflar hakkında mevcut yasal durumun ilişkileri ortaya konularak sorunlar tespit edilmiş ve çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Öte yandan son dönemde, yapı üretim sürecinin parçası olan, yapı ruhsat işlemlerini yürüten veya mimarlık hizmeti alan kamu idareleri, vakıflar, belediyeler ve inşaat sektörünü yönlendiren sermaye sahipleri; mevzu-

at düzenlemeleri yoluyla mimarlık eserleri üzerindeki hak ve yetkilerin kullanılmasının kısıtlanmasına neden olmaktadır. Özellikle kentsel dönüşüm süreci, tarihi çevrede yenileme alanları ile afet riski altındaki alanların dönüştürülmesini düzenleyen pek çok kanun ve yönetmelik; fikri ve mesleki hakların tahrip edilmesine ve ortadan kaldırılmasına yol açmaktadır. Mimarlık meslek alanına yapılan bu müdahaleler nedeniyle meslektaşlarımızın mimari proje ve uygulama sorumluluklarını yerine getirmeleri zorlaşmaktadır.

Bu bağlamda Mimarlar Odası Fikri ve Mesleki Haklar Komitesi; bu alandaki farklı sorunların belirlenmesi, çözüm yollarının aranması ve önerilerin değerlendirilmesi, fikri ve mesleki hakların korunmasına yönelik güvence oluşturacak mekanizmaların oluşturulması ve sürekliliğinin sağlanması, konuyla ilgili mevzuatın incelenmesi ve getirilecek değişikliklerin raporlanması şeklinde çalışmalarını sürdürmektedir. Mimarın “müelliflik hakları” olarak ifade edilen “mimari proje ve mimarlık eserlerinde eser sahipliği hakları”nın her yönüyle ele alınıp tartışılması için, aşağıdaki başlıklar ve çalışma önerileri oluşturulmuştur.

- Eser Tanımı ve Eser Sahipliğine İlişkin Hususlar
- Hakların Kullanımı
- Miras Yoluyla Edinilen Haklar
- Mimarlık Eserlerinde Değişiklik
- Meslek Odasının Müelliflik Hakları Konusundaki Konumu
- Konsept Projeler, Yarışma Projeleri, Öğrenci Çalışmaları vb. Telif Hakkı Sorunları
- Estetik Komisyonlar
- Kamu ve Özel Sektörde Çalışan Mimarların Telif Hakları
- İdareler Eliyle Kısıtlanan Müelliflik Hakları
- Fikrî Hakları Koruma Altına Alan Hukuk Metinleri, Ulusal ve Uluslararası Sözleşmeler ile Metinlerin İncelenmesi

Fikri ve mesleki hakların korunması ve geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmalarda, günümüz koşullarındaki mimarlık meslek ortamının ve meslek pratiğinin analiz edilmesi önceliklidir. Bu analiz doğrultusunda mimarlık ve mimarlık eserinin tanımının yapılması ve mesleğin yapılaşma kuralları, kapsam ve sınırları ile sorumluluklarının yeniden ortaya konulması gerekmektedir. Fikri ve mesleki haklar, mülkiyet ve barınma gibi temel haklarla bir bütün olarak bu tanımlar üzerinden yeniden tariflenmeli, hakların korunması ve güvence altına alınmasına yönelik çalışmalar sürdürülmelidir.

Fikri ve mülkiyet haklarının meslek etiği açısından ele alınması; çalışmaların bu yönde bir bütün olarak yürütülmesi, belgelenmesi ve çözüm önerileriyle birlikte sunulması gerekmektedir. Tasarım süreciyle birlikte yapı denetim süreci, şantiye şefliği süreci, yapı malzeme üretimi süreci, akademik yayın süreci gibi mesleğin tüm alanlarıyla ilgili fikri ve mesleki hakların belirlenmesi ve korunması önemlidir.

Çalışmaların; Mimarlar Odası olarak çeşitli faaliyetler ve çalışma programıyla üyelerin ve kamuoyunun haklar konusunda bilgilendirilmesi, Oda mevzuatının bu yönde düzenlenmesi ve uygulamada pratik olabilecek kılavuzların oluşturulması, hakların Anayasa, ilgili kanun ve yönetmeliklerle güvence altına alınmasının sağlanması aşamalarından oluşturulması önemsenmektedir.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu esas olarak, ilim ve edebiyat eserleri, musiki eserleri, güzel sanatlar eserleri ve sinema eserlerine göre oluşturulmuş; mimarlık ile ilgili düzenlemeler Kanun'a daha sonra girmiştir. Mimarlığın, Kanun'un esasını oluşturan diğer eser türlerinden farklı olması nedeniyle Kanun'un mimarlık eylemi ve haklarına cevap vermediği, bu nedenle oluşan anlaşmazlıklarda yargının da birbirinden farklı kararlar alarak sağlıksız hükümlerde bulunduğu görülmektedir. Bu konuda bugüne kadar yapılan Oda çalışmalarında belirtilen temel husus; mimarlık eyleminin, mimarlık eseri tanımının bilime ve akla göre yeniden tanımlanarak yasaya girmesi, hakların buna bağlı olarak yasada yer alması ve bu konunun Mimarlar Odası tarafından ele alınarak sonuçlandırılmasıdır.

49. Çalışma Döneminde de Fikri ve Mesleki Haklar Komitesi'nin kurulması; komitenin konu kapsamında yasal değişiklik yapılana kadar mevcut yasa ile yapılacak uygulamalarda karmaşanın giderilmesi ve belirsiz konuların çözümü için referans belgelerin üretilmesine yönelik çalışmalar yapması hedeflenmektedir. Bu amaçla, fikri ve mesleki hakların korunmasına yönelik yapılacak çalışmaların iki bölümde yürütülmesi kurgulanmıştır.

- A. Mimarlığın yasal düzenlemedeki karşılığına yönelik çalışmalar**
  - 1. 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda mimarlık eseri tanımı, mimarlık eserinin özgünlüğü vb. konularda çalışmalar yürütülmesi**
- B. Mimarlar Odası mevzuatında-ıç hukukunda yapılacak çalışmalar**
  - 1. Mimarlar Odası'na mesleki denetim ve teklif kaydına sunulan projelerde benzeşme, esinlenme ve çakışmayı tespit etmek için tüm birimlerde uygulanmak üzere genel uygulama kriterlerinin belirlenerek bir kılavuz oluşturulması**
  - 2. Bu bağlamda odaya sunulan (telif için) belgelerin gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi**
  - 3. Devir ve muvafakatname gibi var olan belgelerin gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi (Özellikle maddi ve manevi haklar konusu ile devrin açılımı)**
  - 4. Oda tip sözleşmesinin gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi**
  - 5. Mimarlıkta eser tanımının rehber (referans belge) belge olarak tanımlanmasının yapılması**

6. Miras Hukuku yönünden telifle ilişkin çalışma yapılması (Oda İç Hukuku yönünden)

Bu bağlamda 49. Olağan Genel Kurul'da, fikri ve mesleki hakların korunması ve geliştirilmesine yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde öncelikli olarak;

- “Mesleki Hakların Korunması ve Uygulanması Kuralları Belgesi”nin hazırlanması; hazırlanacak belge taslağının çalıştay kapsamında değerlendirilerek geliştirilmesi ve belgenin uygulamaya konulmak üzere çalışmaların yürütülmesi

planlanmaktadır.

Mesleki Denetim Sürecinin Değerlendirilmesi

Mesleki denetim uygulaması, mesleki uygulamalarda kamu yararını, meslek haklarını ve etiğini korumak, müelliflik haklarını gözetmek, haksız rekabeti önlemek, mesleki sorumlulukları tanımlamak ve mesleki değerlendirmeye esas sicilleri tutmayı amaçlamaktadır.

Mimarlar Odası tarafından kurulan ve projelerin kaydedildiği mesleki denetim sistemi; mesleki hakların garanti altına alınmasında en güvenilir ve kapsamlı kayıt sistemidir. 1960'lardan bu yana sistematik biçimde tutulan kayıtlara dair ilgili idarelere bilgi ve belge sağlayan tek kurum Mimarlar Odası'dır.

Üyelerin mesleki faaliyetlerinin kayıt altına alınarak sicillerinin tutulması esasına dayanan mesleki denetim işlemi; bir onay ya da vize işlemi olmayıp herhangi bir estetik veya içerik denetimini de içermemektedir.

Bu yolla üyelerimizin telif haklarının korunmasına yardımcı olunmakta, kamu nezdinde eserlerini alenileştirmeleri ve olası yargı süreçlerinde eser sahipliklerinin ispatında tek güvenilir kaynak olmaktadır. Ayrıca mimarların birbirleri ile olan ilişkilerinde de dürüstlük ve iyi niyet kurallarına uygun davranmaları sağlanarak haksız rekabetin önüne geçilmektedir.

Yetkisiz kişilerin unvan kullanması, imzacılık, haksız rekabetin önlenmesi ve sahte imzacılık gibi hususlarda mesleki denetim kaynakları yegâne güvenilir kaynaktır. Bu hususta tüm kamu kurumları ile yargı mercileri de meslek odası kayıtlarına güvenmekte, ihtiyaç duyduklarında bu kayıtlara başvurmaktadır.

Kamu yararı ilkesini gözeterek hareket eden Mimarlar Odası; mesleki denetim yoluyla herkes için anayasal bir hak olan sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını yok edecek uygulamalar karşısında yasal girişimlerde bulunman yanı sıra, bu kapsamda yürüttüğü çalışmaları; üyeleri, idareler ve kamuoyu ile paylaşarak sağlıklı yaşam çevrelerinin oluşturulmasına katkı vermekte, bu yönde mücadele etmektedir.

Yakın geçmişte; mimarlık meslek alanını ilgilendiren KHK'ler ve ardından İmar Kanunu, Yapı Denetimi Hakkında Kanun, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklerle mesleki haklar ve telif haklarına müdahaleler yapılmaktadır. Bu bağlamda; üyelerimizin mesleki hak ve sorumlulukları çerçevesinde, mesleki denetimin kapsamı, içeriği ve uygulamalar hakkında çalışmaların yürütülerek sistemin geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır.

Üye Sicil Denetimi temelinde; proje denetim işlemlerin,

- mimarlık hizmetlerinin yetkili kişilerce verilmesinin belgelenmesi
  - mesleki hakların güvence altına alınması
  - mesleki faaliyetlerin kayıt altına alınarak, telif haklarının ve asgari hizmet bedelinin güvence altına alınması
  - kent suçlarının ve çevreye etkilerinin belgelenmesi
- çerçevesinde geliştirilerek, mesleki unvanın ve nitelikli hizmetlerin garantisini ve güvencesini olma niteliğini güçlendirecek şekilde ele alınması gerekmektedir. Bu kapsamda yürütülecek çalışmalar aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:
- Mevcut TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin örgüt bütününde uygulanması konusunda yaşanan sorunların analizi, gereken değişikliklere ilişkin hazırlıkların tamamlanması,
  - Mesleki standartların geliştirilmesi kapsamında, mesleki denetim vb. uygulamaların kurallarının geliştirilmesi ve ortaklaştırılması, farklı uygulamaların ortadan kaldırılması, gerekli değişikliklerin yapılarak standartlaştırılması,
  - Farklı alanlardaki mimarlık hizmetlerine dair Oda içi eğitimlerin nitelikli olarak gerçekleştirilmesi ve bu eğitimlerin giderek üyelerimize yönelik sürekli mesleki gelişim programı olarak değerlendirilmesi
  - "Üye Sicil Bilgi Sistemi" konusunda mesleki faaliyete dair sicililerin güncellenmesi

Bu kapsamda 49. Çalışma Döneminde kurulacak Mesleki Denetim ve Uygulama Komitesi için, farklı meslek pratiği içindeki uzmanlıkları esas alan bir yapı öngörülmektedir. Çeşitlenen mimarlık hizmetlerine yönelik çalışmalar dönemin özgün ve önemli çalışmalarından biri olarak değerlendirilmektedir.

49. Olağan Genel Kurul'da, mimarlık hizmetlerine yönelik Oda mevzuatının geliştirilmesi kapsamındaki önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde; TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği Taslağı çalışmalarının Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi tarafından yürütülmesi programlanmıştır.

Ayrıca, imar mevzuatına ilişkin düzenlemeler takip edilecek ve Komite tarafından raporlanarak gerekli hukuki girişimlerin yürütülmesi sağlanacaktır. TMMOB'ye bağlı meslek odalarının yönetmelik düzenlemeleri de takip edilecek, mimarlık meslek alanıyla ilişkili düzenlemeler raporlanarak gerekli çalışmalar yürütülecektir.

Mesleki Yeterliliklerin Belirlenmesi ve Karşılıklı Tanınması

Mesleki yeterlilikler ve mesleki eğitimde kaliteyle ilgili tasarılar yasama gündeminde yer almasına karşın; mimarlık meslek yasası henüz hayata geçirilememiştir. Ülkemizdeki mimarlık hizmetinin güvencesini sağlayacak bir tavır ortaya koyabilecek tek yapı olan Mimarlar Odası olarak etkin bir rol üstlenmek, bu sürecin en önemli olgularından biridir.

Yabancı mimarlık şirketlerinin ülkemizde yaygınlaşması, yerli/yabancı ortaklığı görünümü vermekle birlikte mevzuatı aşmayı amaçlayan ve yabancı tasarımcı lehine dengeleri bozan birlikteliklerin artması meslek hukukumuz açısından birçok sorunu da beraberinde getirmektedir.

Yabancı sermayenin teşvik edilmesi ve yabancı çalışanların işgücü piyasasına girişinin önündeki engellerin kaldırılması hedefiyle; mesleklerin karşılıklı tanınmasında, uluslararası antlaşmalarda yer alan karşılıklılık ilkesi gözetilmeden yabancı işgücünün önu açılmaktadır.

Uluslararası ilişkilerde esas olan “karşılıklılık” ilkesinin aranması mutlaka sağlanmalıdır. İlke olarak yabancı mimarların ülkemizde çalışmasına karşı çıkmamamıza karşın yabancıların çalışma izinlerine ilişkin süreçte yaşanan sorunlar, bu hizmetlerin nitelik ve niceliği açısından izlenmesini gerektirmektedir.

MESLEKİ ÇALIŞMA ALANLARI

Çeşitlenen çeşitlilik hizmetlerine ilişkin tanımların geliştirilmesi ve bu hizmetlerin yasal bir çerçeveye kavuşması için çabalarımızı sürdürmekteyiz. Belirlenen her yeni alanda standartların oluşturulması ve o alanla ilgili özel hukukun belirlenmesi, düzenlemelerin sağlıklı olarak yapılabilmesi, çalışma ortamının sorunsuz olarak işlenmesini getirecektir.

49. Çalışma Döneminde; farklı meslek pratiği içindeki uzmanlıkları esas alan bir yapı kapsamında;

- Mimarlık Hizmetleri
- Yapı Denetim Hizmetleri

alanlarında Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi tarafından çalışma yürütülecektir. Bu çalışmaların yanı sıra mimarın farklı çalışma alanlarından olan;

- Şantiye Şefliği Hizmetleri, İşçi Sağlığı ve Güvenliği
- Bilirkişilik, Hakemlik, Ekspertizlik Hizmetleri

alanlarında da çalışmalar yürütülecektir.

Mimarlık Hizmetleri

45. Çalışma Dönemi içerisinde, ülkemizde son yirmi yıllık süreçle beraber mimarlık meslek alanında yaşanan sorunlara ilişkin düzenlenen çalışmalar doğrultusunda hazırlanan raporlar ve öneriler 46. Dönem Olağan Genel Kurulu'nda görüşülerek; "TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği" ve ilgili şartname ve belgelerde ihtiyaç duyulacak değişikliklerin hazırlanmasına karar verilmiştir.

Bu doğrultuda 46. Dönem Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi "Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği" üzerinde kapsamlı bir çalışma yürütmüştür. Mevcut haliyle serbest çalışan mimarlar odaklı olan yönetmelik, tüm mimarlık hizmetlerini kapsayacak şekilde ele alınmıştır. Bütünlüklü bir çalışma çerçevesinde, mesleği farklı alanlarda icra eden meslek mensuplarının (serbest çalışan, şantiye şefliği ve yapı denetim alanında çalışan, ücretli çalışan, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan, yükseköğretim kurumlarında çalışan, uzmanlık, eğitim ve sertifika gerektiren alanlarda hizmet veren mimarlar vb.) tamamının görev, hak ve sorumlulukları ile mimarlık hizmetlerinin yapılmasında uyulacak kuralları kapsayacak şekilde "TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği" taslağı hazırlanmıştır.

Bu kapsamda, "TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği"nin, "TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği" şeklinde değiştirilmesi önerisi 47. Olağan Genel Kurulu'na sunulmuştur. Ancak, gündemin önemi ve pandemi nedeniyle yönetmelik taslağı değerlendirilememiş ve görüşmeler ertelenmiştir.

47. Olağan Genel Kurulu kararı çerçevesinde 47. Dönem Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi'nin çalışmaları doğrultusunda geliştirilen Yönetmelik taslağı, 48. Olağan Genel Kurulu gündemine tekrar sunulmuştur. 48. Olağan Genel Kurulu'nda ise, 48. Dönem içerisinde Olağanüstü Genel Kurulun toplanarak yönetmelik taslağının görüşülmesine karar verilmiştir.

Ancak, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından depremden etkilenen bölgedeki afet sonrası sürecin ve çalışmaların koordinasyonunun sağlanması, ağır hasar gören ve/veya yıkılan Birimlerimizde üyelik iş ve işlemlerinin sürdürülmesi; 2023 Genel Seçimleri, ülke gündemine ve meslek ortamına olan etkileri ile birlikte yasama sürecindeki gelişmeler, Oda Genel Bütçesi ve mali yapılanma gerekçeleriyle 48. Çalışma Dönemi içerisinde Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapılmamıştır.

48. Dönem Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi çalışmalarını; imar mevzuatı değişiklikleri, Bakanlıktan gelen görüş talepleri, Birimlerden mesleki hizmetlere ilişkin gelen talepler ve TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği taslağının geliştirilmesi çerçevesinde sürdürmüştür. Yönetmelik taslağı çalışmasının değişen imar mevzuatı, mahkeme kararları ve mesleğin değişen koşulları doğrultusunda ele alınması ilkesi benimsenmiştir.

Bu kapsamda imar mevzuatında yapılan değişikliklerin takibi, raporlanması ve itirazlara ilişkin yürütülen çalışmalar komite çalışmalarının ana odağını oluşturmuştur.

49. Çalışma Döneminde; tüm bu düzenleme ve değişikliklerin irdelenerek, mesleki hak ve yetkilerin korunarak geliştirilmesi, mesleki etkinliklerin kolaylaştırılması, mesleğin kamu ve toplum yararına uygun olarak gelişmesinin sağlanması kapsamında; 45. dönemden itibaren çalışması sürdürülen TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği taslağının kapsamlı olarak ele alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu bağlamda 49. Olağan Genel Kurul'da, mimarlık hizmetlerine yönelik mevzuatın geliştirilmesi kapsamındaki önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde;

A. “Mimarlık Hizmetleri Mevzuatının Geliştirilmesi ve Yönetmelik Taslağı Bölge Çalıştayları” programının oluşturulması;

1. Çalıştay programı kapsamında tüm Oda birimlerini kapsayacak bölgelerin belirlenmesi,

2. Bu bölgelerdeki çalıştaylarda ortak değerlendirme ve görüşlerin oluşturulması üzere; her türlü mimarlık hizmet alanlarında görev alan temsilcilerin, ilgili diğer alanlardan uzmanların, uygulayıcı ve denetleyici olan Oda Yöneticisi ve çalışanların katılımının sağlanması,

3. Çalıştaylar için masaların ve incelenmesi öngörülen programların kurgulanması,

4. Bölge çalıştaylarının eşzamanlı olarak gerçekleştirilerek, mevzuatın geliştirilmesi ve yönetmelik taslağına yönelik kapsamlı çalışma yürütülmesi,

B. Çalıştay sonuçlarından elde edilecek veriler ışığında, mimarlık hizmetlerine yönelik Oda mevzuatının bölge çalıştayları temsilcilerinin de katılımıyla düzenlenecek Danışma Kurulu gündeminde görüşülmesi,

C. İhtiyaç duyulan sayıda düzenlenecek Danışma Kurullarında yapılacak değerlendirmeler doğrultusunda mevzuat çalışmalarının tamamlanması için 49.Dönem Merkez Yönetim Kurulu'na görev ve yetki verilmesi,

Planlanmaktadır.

Yapı Denetimi

Ülkemizde son yirmi yıllık süreçte; yapı piyasasının ve inşaat sektörünün baskısıyla hızlı ve çok sayıda yapı üretimini kolaylaştırmaya odaklı, planlama ve mimarlık kültürünü yok sayan, nitelikli ve özgün mesleki hizmetlerin kullanıcıya erişimini kısıtlayan; mesleki hak ve yetkileri sınırlandıran bir yapılaşma süreci yaşanmaktadır.

Kamusal ve hukuki denetimi devre dışı bırakan bir anlayış ile yürürlüğe sokulan düzenlemeler yoluyla; tutarsız ve hukuksuz politikaların önünde engel olarak görülen; toplumun nitelikli mimarlık ve planlama hizmetlerine erişiminin sağlanması, bu hizmetlerin kamu yararına yürütülmesi için çalışmalarını sürdüren meslek örgütleri ise sürecin dışında bırakılmaktadır.

Yaşanabilir ve sağlıklı bir yapı çevre için gerekli nitelikli mimarlık hizmetlerinin çok sayıda yapı üretimi baskısıyla değersizleştirildiği bu ortamda; yapı üretim sürecinin denetimi de, yürürlükte bulunan mevcut 4708 Sayılı Yapı Denetim Kanunu ile işlevsiz hale getirilmiştir.

Yapı denetim sisteminde mimarlık yok sayılmış; sistem içerisinde en az faaliyette bulunan meslek olmasına karşın mimarlar, sistemden kaynaklanan sorunlar neticesinde en çok cezai müeyyidelerle karşı karşıya kalan meslek mensupları olmuştur.

Yapı denetimi sisteminde meslek mensuplarının hak ve yetkileri kısıtlanırken; uygulama aşamasında yapının kamu adına mesleki denetiminde de sorunlar yaşanmaktadır. Yürürlükte olan sistem; mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerini tasarım, uygulama, yönetim ve denetim boyutuyla merkezi politikaların bileşeni haline getirmek üzere altlık oluşturmuştur. Kamu adına denetim ortadan kaldırılmış; denetimin özelleşerek tekelleşmesinin önu açılmıştır.

Son olarak, 4708 Sayılı Yapı Denetim Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, bilimsel bir gerekçeye dayandırılmaksızın, "yetmiş beş yaşını dolduran" denetçi mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarının, yapı denetim kuruluşu adına şantiye mahallinde yapının denetim görevini yürütmeleri engellenmiştir.

Meslek odalarının, mesleki faaliyetlerin imar mevzuatına ve ilgili düzenlemelere uygun olarak, gerekli bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip uzman meslek mensuplarınca yerine getirilmesinin güvencesi olan kamu adına denetim yetkilerini kısıtlayıcı ve engelleyici; meslek mensuplarının hak ve yetkilerini sınırlayıcı düzenlemeler uygulanmaya devam etmektedir. Yerel ve merkezi yönetimlerce yerine getirilmeyen denetim süreçlerine dair sorumluluklar yine meslek odalarına ve meslek mensuplarına yüklenmekte, Meslek Odaları denetim süreçlerinde cezalandırma aracı ola-

rak tariflenmektedir. 6235 Sayılı TMMOB Kanunu ile yetkileri düzenlenen meslek odalarına eşitlikçi, adaletli ve yetkiye dayalı sorumluluk tarifi yapılmamaktadır.

Tüm bu süreçte, Odamız yapı denetim sisteminden dışlanmış, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın yapı denetimindeki asli unsur olma fonksiyonu yok sayılmıştır. Yapı denetim sistemi içerisinde yer alan üyelerimiz, sistemdeki diğer meslek disiplinleri arasında ikincil öneme haiz bir meslek mensubu statüsünde yaklaşımlara maruz kalmıştır. Yapı denetim sürecinin hiçbir aşamasında varlığı hatırlanmayan meslek odaları, konu usulsüzlük yapan üyelerinin cezalandırılması olunca muhatap alınmakta ve odalarla ilişki sadece ceza verilmesi boyutunda sürdürülmeye devam etmektedir.

Söz konusu cezalara ilişkin Bakanlıkça Odamıza gönderilen soruşturma dosyalarında son yıllarda ciddi bir şekilde artış olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, Odamızın disiplin süreçleri dikkate alındığında, çok sayıda dosyanın sağlıklı değerlendirmesi konusunda endişeler oluşmasına neden olmuştur. Üyelerimizin mesleki hak ve yetkilerinin korunmasının sağlanması ve yapı denetimi alanında yaşanan sorunların giderilmesi doğrultusunda, Odamız ile T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü arasında görüşmeler yapılmış, konuyla ilgili tespit edilen sorunlar ve çözüm önerileri üzerinden Odamızca çalışma başlatılmıştır. Ancak, 48. Dönem içerisinde yapılması planlanan ve belli bir aşamaya gelinen ortak çalışmalar, Bakanlık tarafından devam ettirilmemiş ve sonuçsuz bırakılmıştır.

Bu bağlamda 49. Çalışma Döneminde; önceki dönemlerde yürütülen çalışmalarla elde edilen sonuçlar ışığında, yapı denetimi alanında yaşanan sorunların giderilmesi ve mesleki hak ve yetkilerin korunmasının sağlanması için;

- Yenilenen Yapı Denetim sisteminde tüm sorumlulukları ile birlikte proje müellifleri tarafından veri girişleri yapılmasına karşın, sonrasında denetim faaliyetlerinin ve sürecin dışında bırakılan müellif mimarların sorumluluk ve yetkilerinin gözden geçirilerek denetim sürecinde aktif rol almalarının ve bilgi akışının sağlanması,
- Yapı denetim sistemi içinde yer alan mimarların görevi olmadığı konulardan sorumlu tutulmaması ve cezalandırılmaması, mimarların ve mühendislerin yapı denetim hizmeti süreçlerindeki mesleki sorumluluk alanlarının günümüz koşullarına göre yeniden tanımlanması,
- Proje ve uygulama denetçisi mimarların sorumluluk alanının tanımlanması, denetim yetkisi sınırının revize edilerek düşürülmesi için yapılacak çalışmaların, yapı denetim sürecinde yer alan tüm ilgili kurum ve kuruluşlarca ortak değerlendirilmesi,

- 4708 sayılı Kanun kapsamında yapı denetimi sistemi içinde yer alan proje müellifi, denetçi veya kontrol elemanı olarak görev üstlenen mimarların, mühendislerin ve teknik elemanların yapım süreci, yapım teknikleri, mevzuat değişiklikleri ve yapı denetimi hizmeti süreçlerindeki mesleki sorumluluk alanlarına yönelik eğitimlerin düzenlenmesi,
- 2018 yılında Yapı Denetim Sistemindeki değişiklikten önce Mimarlar Odası ile Bakanlık Yapı İşleri Genel Müdürlüğü arasında görüşmeleri yapılan ve taslak çalışmaları tamamlanan “Sayısal Veri Paylaşımı Usul ve Esasları”nın tamamlanarak yürürlüğe girmesi, veri paylaşımında karşılıklı yaşanan sıkıntıların giderilmesi,
- Yapı denetim sistemi içinde yer alan mimarların aylık ücretlerinin TMMOB tarafından her yıl yayımlanan “Asgari ücret” dikkate alınarak belirlenmesi ve güvence altına alınması,

konularında çalışmalar yapılması amaçlanmaktadır.

Şantiye Şefliği Hizmetleri, İşçi Sağlığı ve Güvenliği

Şantiye şefi mimarların; yapıların onaylı proje ve ekleri ile Yapı Ruhsatı koşullarına; yürürlükteki Kanun, İmar planı, ilgili yönetmelik hükümlerine; standartlara; bilimsel kurallar, teknik şartnameler, fen, sanat ve sağlık kurallarına ve tüm mevzuat hükümlerine uygun olarak inşa edilmesi; nitelikli, sağlam, sağlıklı olarak tamamlanarak tam, mükemmel ve güvenli şekilde sahiplerine ve kullanıcılarına teslim edilmesine yönelik görev, sorumluluk ve yetkileri Mimarlar Odası mevzuatı ile tariflenmiştir.

Şantiye şefliği hizmetlerine dair mevzuatla getirilen kısıtlamalar çerçevesinde sorumluluk üstlenen meslek mensuplarının; Mimarlar Odası Şantiye Şefliği Sicil Durum Belgesi alarak mesleki faaliyetlerini kayıt altına almaları gerekmektedir.

Bu sayede; inşaat başlamadan önce, inşaat süresince ve inşaat tamamlandıktan sonra şantiye şefi mimarın görev, yetki ve sorumlulukları takip edilebilecektir.

Değişen uygulama ve piyasa koşullarına bağlı olarak; denetim ve yönetim sisteminin tamamlayıcısı olan inşaat uygulamaları kapsamındaki şantiye şefliği hizmetlerine dair yaşanan sorunların tespit edilerek gerekli düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir.

Yapı üretim sürecinde; tasarım ve projelendirmenin uygulama ile bütünlüğünün sağlanmasında önemli rolü olan şantiye şefliği hizmetleri aynı zamanda inşaat sahalarındaki çalışma koşullarının güvenliğinin sağlanmasında da sorumluluk sahibidir.

Resmi verilere göre en çok ölümlü iş kazası inşaat sektöründe yer almaktadır. Uluslararası alanda geçerli olan güvenli çalışma koşullarının, henüz

bu konuda yeterli düzenleme yapmamış ülkelerde de geçerli olabilmesinin sağlanması, öncelikle kamu inşaatlarında bu konuda örnek uygulamaların yapılması öncelikli hedeflerimiz olarak belirginleşmektedir.

İktidarın kamu denetimini, işçi sağlığı ve iş güvenliğini yok sayan anlayışı; sermayenin azami kâr hırsı, özelleştirme, sendikasızlaştırma, taşeronlaştırma ve çalışanlar aleyhine oluşturulan politikalar; güvenlikle ilgili yapılması gereken harcamaların gereksiz masraf olarak görülmesi ülkemizde çalışma hayatını ve çalışanları olumsuz etkilemeye devam etmektedir. Oysa emeğe dayalı çalışmanın ve iş gücünün yoğun olduğu ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği üzerinde durulması gereken öncelikli konulardandır.

49. Çalışma döneminde; çalışma yaşamı, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili tüm yasal düzenlemelerin bu alanla ilgili meslek örgütlerinin önerilerinin dikkate alınarak yapılmasını sağlamak ve işçi sağlığı ve iş güvenliği kültürünün yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Ayrıca, şantiye şefliği alanında değişen mevzuatın takibi yapılarak, üye sicil sisteminde gerekli güncelleme çalışmaları sürdürülecektir.

Bilirkişilik Alanında Çalışmalar

49. Çalışma Döneminde; meslek örgütülüğümüzde ve yargı alanında çalışmalar sürdürülecektir. Bu bağlamda; yeni dönemde de Bilirkişilik ve Gayrimenkul Değerleme Komitesinin oluşturulması hedeflenmektedir.

Mimarlar Odası, bilirkişilik alanında 49. çalışma döneminde; başta Bilirkişilik Temel ve Yenileme Eğitimleri, Uzmanlık alanlarına ilişkin eğitimler ve belgelenmesi, Bilirkişilik Kanunu ve yönetmeliği kapsamında bilhassa; Bilirkişi müracaatlarında, uzmanlık alanlarının tanımlanmasında, UYAP portalının kullanımında, vb. birçok konuda uygulanmada ortaya çıkan sorunların çözümü için bir arada fikir üretmek için çalışmalarını artırmayı hedeflemektedir.

Bilirkişilik Kanunu ve ikinci mevzuatına göre; Bilirkişiliğe Kabul şartlarında yer alan “Meslek mensubu olarak görev yapabilmek için mevzuat tarafından aranan şartları haiz olmak ve mesleğini yapabilmek için gerekli olan uzmanlık alanını gösteren diploma, mesleki yeterlilik belgesi, uzmanlık belgesi veya benzeri belgeye sahip olmak” maddesinden hareketle, meslek odalarının kendi iç mevzuatına göre bilirkişilik hizmetini konusunda uzman olan meslektaşlarımızın yapması ve Odamız üyelerinin bilirkişilik alanında etkin olması için çalışmalara devam edilecektir.

Bilirkişilik Temel Eğitimi ve Güncelleme Eğitimleri

6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu ve Bilirkişilik Yönetmeliği kapsamında Mimarlar Odası, Bilirkişilik Temel Eğitimi veren kuruluşlar arasında yer almıştır. Ancak 2019 yılının ilk çeyreğinden sonra Adalet Bakanlığı HİGM

Bilirkişilik Daire Başkanlığınca hiçbir eğitim kuruluşuna bilirkişilik temel ve güncelleme izni vermemiş, bu bağlamda sertifikaya dayalı bilirkişilik eğitimleri verilememiştir. Söz konusu eğitimlerin verilebilmesi yönündeki çalışmalar sürdürülecektir.

Uzmanlık Alanlarına İlişkin Eğitim Çalışmaları

48. dönemde, uzmanlık alanlarına ilişkin sertifikalı eğitimlerin yapılması ve belgelendirilmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında; öncelikle “Kamulaştırma, İmar mevzuatı ve Bina kirliliği, Kentsel Dönüşüm ve Gayrimenkul Değerleme” konularında sertifikalı eğitimlerin açılması için ders programları ve ders içerikleri hazırlanmış ve yüz yüze veya çevrimiçi olarak eğitim açılması talebi ile Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi (SMGM)’ne iletilmiştir. Bu bağlamda, 49. Dönemde eğitimlerin gerçekleştirilmesi yönünde çalışmaların sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Bilirkişilik Alanında Mevzuat Çalışmaları

Bu dönemde;

- Bilirkişilik alanında yapılan köklü değişikliğin uygulama oraya çıkan sorunların raporlanmasına ve ortamla paylaşılmasına devam edilecektir.
- “Bilirkişilik uzman gerçek kişi eliyle yapılması gereken bir kamu görevidir. Bir kamu hizmeti olarak belirlenen bilirkişiliğin yasayla tüzel kişiliğe de açılması doğru değildir. Özel hukuk tüzel kişilerinin bilirkişilik yapmasına imkân tanınması; bilirkişilerin özgür, bağımsız ve tarafsız rapor yazma olanağını ortadan kaldıracaktır.” Görüşü Odamız görüşü olarak ifade edilecek ve her ortamda paylaşacaktır.
- Ayrıca Odamız bilirkişiliğin ayrı bir meslek olmadığını, kişinin icra ettiği mesleğin bilirkişi görevlendirmesinde temel unsur olduğunu her zaman savunmaya devam edecektir.
- Odamızın hizmet alanları tartışmaya açılmış olup, Bilirkişilik alanında temel ve alt uzmanlık alanları tanımlanmıştır. Bu çalışmaya bu dönem de devam edilecek ve Bilirkişilik uzmanlık alanlarının meslek odalarınca belirlenmesi görüşü her ortamda savunulacaktır.
- TMMOB Bilirkişilik Yönetmeliği’nin güncellenme çalışmalarına katkı ve görüş sunulacaktır.

Bilirkişilik Alanında TMMOB ile Çalışmalar

49.Çalışma Döneminde de Mimarlar Odası’nın, 24 Odanın temsilcilerinden oluşan TMMOB Bilirkişilik Çalışma Grubu’nda aktif rol alması hedeflenmektedir.

MESLEKİ YARIŞMALAR

Ülkemizde idarelerce; kamu yararını esas alarak kültür, sanat, bilim ve çevre değerlerinin rekabet yoluyla geliştirilmesi, çok sayıda seçenekten

en ekonomik, en işlevsel ve yenilikçi çözümlerin seçilmesi, müelliflerinin saptanması ve güzel sanatların teşvik edilmesi, mesleklerin gelişmesine uygun ortamı sağlamak amacıyla yarışmalar düzenlenmektedir.

Ancak, sermaye odaklı yapılanma ve finans odaklı kentleşmenin baskısıyla önemsizleştirilen mesleki hizmetlerin, elde edilmesinde en önemli yöntem olan yarışmalar da rant odaklı politika ve uygulamaların meşrulaştırılma aracı haline dönüştürülmüştür.

49. Çalışma Döneminde Mimarlar Odası; mevzuata uygun biçimde ilan edilmeyen, hizmet üretecek olan meslek mensuplarının müelliflik hak ve yetkilerinin korunmasına dair gerekli düzenlemeleri içermeyen ve mesleki hizmetlerin üretim sürecini önemsizleştiren bu süreçte gerekli düzeltmelerin yapılması için sınırlı sayıda açılan yarışmaları kamu yararına bir denetim aracı olarak kullanmayı ve bu amaçla yarışmalar düzeninde gerekli düzenlemeleri yapmayı sürdürecektir. Bu hedefi gerçekleştirmek için, seçici kurul seçimi dâhil yarışma sürecinin izlenmesi ve katkı verilmesi, meslektaş haklarının korunması, yarışma alanının seçimi dâhil yarışmalar düzeni bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir.

49. Çalışma Döneminde kurulacak Yarışmalar Komitesince; süreçte yapılan değerlendirme, tartışma ve bu tartışmalardan ortaya çıkan sonuçlar ışığında yarışmalar sürecinin yeniden tanımlandığı yeni bir yarışmalar düzenine ilişkin;

- Yarışma mevzuatının güncellenmesi,
- Yarışma kültürünün geliştirilmesi ve kamu kurumları nezdinde yaygınlaştırılması,
- Yarışmalar ortamını zedeleyen türde yarışma örneklerinin incelenerek önerilerin geliştirilmesi,
- Jüri belirlenmesinde yaşanan sorunların tespit edilerek, aksaklıkların giderilmesi için öneriler üretilmesi,
- Yarışma sonrası süreçlerin değerlendirilmesi,
- Yarışmalar ortamına dair bilgi üretilmesi ve belgeleme yapılması, bunların değerlendirmelerinin yapıp yarışma süreçlerinin iyileştirilmesine katkı konulması,
- Mimarlar Odası'nın süreçlere etkin katkısı için öneriler üretme ve gerekli işbirliklerinin yapılması,
- Yarışmalar yöntemine ilişkin sorunların, yarışmacılar, jüri üyeleri, raportör, düzenleyici idareler ve meslek örgütleri tarafından değerlendirme yapılarak çözüm önerilerinin geliştirilebilmesi için çalışmaların yürütülmesi

hedefiyle çalışmalar yürütülmesi hedeflenmektedir.

Mimarlar Odası olarak, yarışmaların mevzuat gerekliliklerini yerine getiren biçimde ve başarılı olarak yürütülmesi konusunda, ilgili yarışma mevzuatı ve Odamızın sahip olduğu yarışma deneyimi doğrultusunda 48.

Dönemde hazırlanan “Mimarlar Odası Yarışmalar Genelgesi” tüm Birimlerimizle paylaşılmıştır. Bu çerçevede Birimlerimizin etkinlik alanlarında; Birimlerimizin koordinatörlüğünde veya kamu kurumlarıyla işbirliğiyle gerçekleştirilecek proje, fikir ve öğrenci yarışmalarının, Yarışmalar Genelgesi’ne uygun olarak işletilmesi ve yarışma düzenleyen idarelerin bu doğrultuda yönlendirilmesi konusunda çalışmalar sürdürülecektir.

Yarışmalar Komitesi, süreçte yapılan değerlendirme, tartışma ve bu tartışmalardan ortaya çıkan sonuçlar ışığında, yarışmalar sürecinin yeniden tanımlandığı bir yarışmalar düzenine ilişkin bir “Yarışmalar Kılavuzu” oluşturulmasını önemsemektedir. Bu kılavuz çalışmasında, önceki yıllarda Mimarlar Odası İzmir Şubesi’nce yayımlanan “İdareler, Jüri Üyeleri, Raportörler için Yarışmalar Kılavuzu”nun referans alınması ve gerekli güncellemelerin yapılması benimsenmiştir. 49. Çalışma Döneminde; kılavuz çalışmasının tamamlanması ve Odamızı temsilen görev alacak jüri üyeleriyle ve yarışmaları teşvik etmesi için idarelerle paylaşılması amaçlanmaktadır.

48. dönem çalışmaları içerisinde, son 20 yıllık süreçte düzenlenen yarışmalara ilişkin detaylı bilgilerin çıkarılması ve bu bilgilerin rapor haline getirilmesi ve bu raporda aşağıdaki bilgilerin yer alması öngörülmüştür;

- Mimarlar Odası’nda mimari proje yarışmalarının önemini açıklanması,
- Yarışmalara ilişkin bilgiler, Mimarlar Odasından önerilen jüri üyesi görevlendirmeleri, ödüller ve yarışma ile elde edilen yapılar konusunda detaylı bilgilerin yer alması,
- 20 yıllık süreçte düzenlenen yarışmaların genel değerlendirmesi,

49. Çalışma Döneminde bu çalışmanın hazırlıklarının tamamlanması; yarışma ortamı ve kamuoyuyla paylaşılması amaçlanmaktadır.

48. dönem çalışmaları içerisinde, yarışmalarda asli ve yedek jüri üyesi olabilmek koşullarına ilişkin çalışma başlatılmıştır. “TMMOB Mimarlar Odası Yarışmalarda Jüri Üyesi Olma Koşulları” konusundaki taslak çalışmada; yarışma mevzuatındaki jüri olma koşullarına ek olarak, meslek odasına karşı gerekli yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve önceki yarışma deneyimlerine ilişkin bazı kuralların konulması gibi koşullarının eklenmesi önemsenmektedir.

49. Çalışma Döneminde bu çalışmanın hazırlıklarının tamamlanması; jüri listesinin bu koşullarda güncellenmesi ve önerilerin bu doğrultuda yapılması amaçlanmaktadır.

MİMARLIK ARAŞTIRMALARI

49. Çalışma Döneminde mesleki ve örgütsel raporlama ve araştırmaların sürdürülmesi benimsenmektedir. Yapılması söz konusu olan raporlama ve araştırmalar için;

- meslek mensuplarının üye sicillerinin düzenlenmesi ve mimarlık mesleğine dair verilerin düzenli olarak derlenmesi
  - o kişisel bilgiler
  - o mesleki faaliyetler
  - o istihdam ve işsizlik
  - o mesleki hizmet bedelleri
  - o asgari ücret ve çalışma koşulları

başlıkları öncelikli olarak belirlenmiştir.

49. Çalışma Döneminde; kurulacak Mimarlık Araştırmaları Merkezi Çalışma Grubu (Mim.Ar) ve Bilim Danışma Kurulunca belirlenen başlıklarda çalışmaların yürütülmesi sürdürülecektir.

Mimarlık eğitiminin farklı kurumlarda ve farklı müfredatlar yoluyla uygulama çeşitliliğinin belirlenmesi, süren ve değişikliğe uğrayan eğitim programlarının etkisinin ölçülebilmesi ve programların şeffaflaştırılıp karşılaştırılmasının sağlanması için mimarlık eğitimi alanında da çalışmalar yapılması hedeflenmektedir. Öğrenci üye profilinin anlaşılması, mesleğin değişen koşullarının eğitim alanına taşınması yolunda kapsamlı araştırmalar yapılması önemsenmektedir.

Genç mimarların sorunları, işsizlik sorunu, konut sorunu gibi konularda araştırma yapılması ve elde edilecek verilerle raporların ortaya konularak çözüm önerilerinin üretilmesi hedeflenen diğer çalışma konuları arasındadır.

►► MİMARLIK VE EĞİTİM

Mimarlar Odası'nın kuruluşundan bugüne mimarlık eğitiminin süresi, niteliği, eğitim sonrası belgeleme sisteminin kurulmasını içeren pek çok düzenleme gündeme gelmiş, çözüm önerileri tartışılmış, yer yer karar alınarak uygulamaya geçilmiştir.

Bu süreç içerisinde mimarlık okullarıyla ve mimarlık öğretmenleriyle birlikte verimli çalışmalar yürütülmüş, birlikte çalışma kültürünün geliştirilmesiyle pek çok sorunda ortak çalışma platformlarının oluşturulması ve kurumsallaşması sağlanmıştır.

49.Çalışma Döneminde eğitim alanındaki çalışmaların sürekliliğinin sağlanarak, ulusal ve uluslararası kurumsal yapılarla iletişimin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

2001 yılından bugüne devam eden Mimarlık ve Eğitim Kurultaylarının bu dönemde, geçmiş etkinliklerin deneyim ve kazanımları ile eksikliklerinin değerlendirilmesi; güncel sorunlara ve çözüm önerilerine yönelik tartışma ortamı sağlayan bir formatta gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

MİMARLIK EĞİTİM PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE AKREDİTASYON

2006 yılında Mimarlar Odası 40. Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilen Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MiAK) Yönetmeliği çerçevesinde kurulan MiAK, Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği çerçevesinde 2019 yılında dernekleşerek Mimarlık Eğitimi Akreditasyon Derneği (MiAK) olmuştur. Akreditasyon Kurulu ise MiAK-MAK olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Mimarlar Odası Dernek Yönetim Kurulu ve Akreditasyon Kurulu'nda yer alan üyeleri ile kurumsal kuruculuğun yanı sıra çalışmalarda yer almaktadır. 49. Çalışma Döneminde bu çalışmalar sürdürülecektir.

Temel amacı mimarlık eğitimini değerlendirmek ve yetkinlik çalışmaları aracılığı ile geliştirmek olan Kurul; toplum yararı açısından- mezunların edindiği standartların yetkin bir mesleki pratik için gerekli tasarım, teknik ve mesleki becerilerinin ve kazanılan etik formasyonun yeterli olmasını garanti altına almayı hedefler.

Bunun için Kurulun özerk yapısının korunması ve geliştirilmesi, mimarlık eğitim programlarını ulusal düzeyde akredite etmeye yetkili ve sorumlu akreditasyon kuruluşu statüsünün uluslararası platformda tanınır hale getirilmesi öngörülmektedir.

Kuruluşundan bu yana yaklaşık yirmi yılı geride bırakan MiAK, tüm bu süreçte edindiği deneyimler ile birlikte yeni dönemde çalışma akıslarında ilerleme kaydetmeyi planlamaktadır:

- MiAK'ın kurumsal yapısının; maddi ve yetkisel sürekliliğinin garantiye alınacağı şekilde geliştirilmesi,
- Kalite Tescil Belgesi'nin süresinin uzatılmasına yönelik Yükseköğretim Kalite Kurulu'na belirlenen koşulları yerine getirmek üzere gerekli çalışmaların yapılması,
- Mimarlar Odası, MiMeKK, SMGM, MOBBİG, YÖK, YKK vb. kuruluşlar ile karşılıklı iletişim ve bilgi alış veriş ortamına katılım göstererek MiAK'ın amaçlarının ve çalışmalarının tanıtılmasının sağlanması,
- Uluslararası yükseköğretim akreditasyon kuruluşları ile iletişim ve işbirliği fırsatlarının yaratılarak MiAK'ın özdeğerlendirme ve uluslararası akreditasyonunun sağlanması,
- Akran ulusal akreditasyon kuruluşları ile iletişim ve işbirliğinin sürdürülmesi,
- Mimarlık Programlarının doğru ve yeterli bilgilendirilmelerine yönelik araç ve ortamların güncellenmesi ve geliştirilmesi (sunum, çalıştay, yayın, broşür, web sayfası vb.).
- Program değerlendiricilerinin sayılarının ve deneyimlerinin artırılmasının sağlanması.

MESLEĞE KABUL VE KAYIT

Bir bireyin bağımsız mimar olarak mesleğini uygulamaya yeterli kişisel birikime sahip olduğunun resmi olarak ve yasal açıdan tanınması olan “mesleğe kayıt” işlemi; uluslararası ortamda meslek kuruluşlarınca yürütülerek denetlenmekte ise de; ülkemizde henüz bu uygulama hayata geçmemiştir.

Mesleğe Kayıt işleminin uygulanması, belirlenen nitelikleri karşılamayanların mimarlık mesleğini yapma işlevlerinin sınırlandırılmasının sağlanması için yasal düzenlemelerin tamamlanması gerekmektedir. Mimarlık mesleğini yapma yetkinliğinin kazanılabilmesi için yeterlilikler çerçevesi kapsamında belirlenmiş olan kazanılması gerekli bilgi, beceri ve yeterliliklerin; üniversite düzeyinde, minimum dört yıllık eğitim ve pratik deneyime bağlı süreçler ile elde edilebileceği mevzuat ile düzenlenmiştir. Ancak yeterlilikler düzeyinin; Avrupa Mimarlar Konseyi, Uluslararası Mimarlar Birliği'nin de tavsiye edilen standartlara uyum için öngördüğü eğitim seviyesine yükseltilmesi amaçlanmalıdır.

Meslek eğitiminde ve pratiğinde giderek yaygınlaşan ulusal ve uluslararası hareketliliğin yanı sıra eğitimde asgari nitelik standartlarının sağlanma-

sına ilişkin sorunlar; kurumların akreditasyonu, müfredatların değerlendirilmesi, yükseköğretim derecelerinin tanınması ve “mimar” unvanının verilmesi gibi süreçlerde gerekli koşulların ve standartların belirlenerek uygulamaya geçirilmesini gerekli kılmaktadır.

Mimarlık mesleğini yapma ve mimar unvanını kullanma hakkına erişimin; mimarlık eğitiminin yanı sıra meslek pratiği ve sınavlar gibi farklı koşulların yerine getirilmesinin ardından sağlanması pek çok ülkede uygulanmaktadır.

Tamamlanan eğitimin, kazanılan bilgi, beceri ve yeterliliklerin ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde mesleğe kayıt ve kabul kurulları tarafından değerlendirilerek yetki süreçlerinin tanımlanması geçmişten bugüne Kurultaylarda değerlendirilmiştir.

Mimarlık ve Eğitim Kurultayı IV ve V kapsamında kurulan Meslek Pratiği ve Mesleğe Kabul Kurulu çalışmalarının ardından, “Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu (MiMeKK)” mimarlık alanında mesleğe kabul koşullarının düşünsel ve eylemsel zeminini ve temel ilkelerini belirlemek, üst kurul ve çeşitli alt ve destek kurulların yapılanması ve çalışması esaslarının oluşturulması ve geliştirilmesi üzerine çalışmalar yapmak üzere 42. Çalışma Döneminde kurulmuştur.

Sürecin önemli kazanımlarından olan Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu-MiMeKK, mesleki yeterliliklerin belirlenmesi ve karşılıklı tanınması, mimar unvanı ve mimarlık mesleğini yapma yetkisi kazanılmasının biçimi, koşulları ve yetkili kurullarının tanımlanabilmesi sürecinde görev almaktadır.

Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu 48.Çalışma Döneminde Türkiye’de uygulanması öngörülen Mimarlık Mesleğine Kabul Koşulları; MİAK, MOB-BIG, Mimarlık ve Eğitim Kurultayı, Avrupa Birliği, Avrupa Mimarlar Birliği (ACE) ve Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) mimarlık eğitim koşulları çalışmaları ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik işlemleri alanlarında ve yurtdışındaki mimarlık eğitimi veren kurumlardan mezun olarak Türkiye’de mesleklerini icra etmek isteyen adayların kayıt başvurularını değerlendirme çalışmalarını sürdürmüştür. Kurul Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MİAK), Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi Yürütme Kurulu (SMGM) ve Mimarlık Araştırmaları Çalışma Grubu (MİM.AR) ve Öğrenci Temsilciler Kurulu (ÖTK) katılımıyla geçmiş dönemlerdeki çalıştay süreçlerini sürdürerek “Mimarlıkta Mesleğe Kabul ve Kayıt Çalıştay” gerçekleştirilmiştir.

Mimarlar Odası tarafından mesleğe kabul sürecinde karşılaşılan;

- Ülkemizde Mesleğe Kabul Kurulu yasal statüsü ve mevzuatı,

- Mimarlık programlarından mezun olanların Mimarlar Odası'na kayıt koşulu ile mesleği yapma ve unvan kullanma yetki süreci ,
- Mimarlar Odası Mesleğe Kabul Kurulu'nun ulusal ve uluslararası tanınırlığı,
- Yurt dışı eğitim kurumundan alınan eğitim içeriği eğitim süreci ve kredisinin ülkemizde geçerli mevzuatta belirtilen ölçütlere uygun olmaması sonucu oluşan sorunların yanı sıra Kurul tarafından incelenmesi yapılan yabancı ülke mezunları ile ilgili yaşanan süreç

hakkında değerlendirmeler yapılmış; Mimarlık mesleğine kabul, kayıt ve yetkilendirme koşul ve ölçütlerinin belirlenmesi dair görüş ve öneriler sunulmuştur.

“Mesleğe Kabul Çalışmalarıyla İlgili Bilgilendirmeler”; “Farklı Ülkelerden Örnekler”; “Hukuki Süreçler Hakkında Bilgilendirme”; “MİAK Çalışmaları Hakkında Bilgilendirme”; “MİDEKON Çalışmaları Hakkında Bilgilendirme”; “Mesleğe Kabul Sürecinde Güncel Sorunlar ve Değerlendirmeler” alanlarında, MİAK, MİDEKON, MOBBİG, SMGM temsilcileri ile birlikte günümüze ait durum değerlendirmeleri yapılarak çözüme yönelik öneriler paylaşılmıştır. Çalıştayda gerçekleştirilen tartışmalar, bilgilendirme ve değerlendirmeler sonucunda;

- mimarlık eğitimi süresinin gerek içeriğin, gerekse uluslararası hareketlilik süreçlerinin karşılanabilmesi açısından en az 5 yıl olacak şekilde düzenlenmesi;
- mesleki unvan ve yetki koşullarının AB direktiflerine ve Mimarlar Odası tarafından hazırlanmış olan Mimarlık Politikası metnine uygun olarak belirlenerek ilgili yasal mevzuatın oluşturulması, Mesleğe Kabul Kurulu'na yasal statü sağlanması ve bu bağlamda Mimarlık Meslek Yasası çalışmalarına hız kazandırılması;
- yapılacak yeni düzenlemeler için hükümet düzeyinde üst Kurullar ile iletişim sağlanarak işbirliği yapılması,
- yabancı ülkelerde eğitim alan mezunların yetki kazanma süreçlerinin ortak kriterlerle tanımlanması (eğitim içeriği, süresi ve kredisinin ülkemizde geçerli olan standartlara uygunluğu),
- mesleki yetki kazanılması için en az 1 (bir) yıl meslek pratiği koşulunun (nitelik ve nicelik açısından kabul görmüş bürolarda) uygulamaya geçirilmesi,
- Mimarlar Odası “Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi”nin (SMGM) koordinasyonu ile meslek içi eğitim programının sürdürülmesi ve
- UNESCO- UIA ve Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) standartlarına uyum ve kurumlar arası eşdeğerliğe ilişkin bir ölçme ve değerlendirme sisteminin benimsenmesi

vurgulanmıştır.

Bu çalışmalar ışığında 49. Çalışma Döneminde; Mimarlar Odası tarafından mimarlık mesleğini yapma yetkisi kazanılmasına yönelik koşulların belirlenmesi amacıyla yürütülen çalışmaların hukuki ve bilimsel dayanaklarını; açılan davaların ve hukuki sürecin gerekçelerini mimarlık kamuoyuna aktaracak “Mimarlık Mesleğe Kabul Raporu”nun Mesleğe Kabul Kurulu’na hazırlanarak Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve ilgili tüm kurumlar ve kamuoyu ile paylaşılması hedeflenmektedir.

49. Çalışma Dönemde Kurulun, kurumsal bir yapılanmaya sahip olması; mimar unvanı ve mimarlık mesleğini yapma yetkisi kazanılmasının biçimi, koşulları ve kurullarının tanımlanabilmesinde yetkili olması için gerekli yasal zeminin oluşturulması planlanmaktadır. Bu kapsamda;

- Mimarlık eğitimi alanındaki kurumsal yapılanmalarla; mesleğe kabul süreçleri, tanıma ve yeterlilik düzeylerine dair sorunlar ve çözüm önerileri hakkında ortak çalışma yürütmek üzere işbirliği kurulması,
- Mimarlık eğitimi süresine ve eğitim asgari koşullarına ilişkin çalışmalar yürütülmesi,
- Mesleğe kayıt ve kabul çalışmaları ve belgelerinin ilgili tüm kesimlerle paylaşılması,
- Geçmiş çalışma dönemlerinde oluşturulan “Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu Çalışma Esasları”nın yürürlüğe girmesi için çalışma yapılması,

öngörülmektedir.

49.Çalışma Döneminde Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu (MiMeKK) çalışmaları kapsamında; meslek ve eğitim alanındaki kurumsal yapılarla - Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MIAK-MAK), Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi (SMGM), Mimarlık Okulları Bölüm Başkanları İletişim Grubu (MOBBİG), Mimarlık Fakültesi Dekanları Konseyi (MİDEKON), Mimarlık Vakfı (MİV) ve Öğrenci Temsilciler Kurulu (ÖTK) - işbirliği içerisinde;

- mimarlık eğitimi süresinin en az 5 yıl olacak şekilde düzenlenmesi,
- mesleki unvan ve yetki koşullarının belirlenmesi, Mesleğe Kabul Kurulu ile ilgili yasal mevzuatın oluşturulması,
- Türkiye Mimarlık Eğitimi Politikası kapsamında düzenleme ve çalışmaların hayata geçirilebilmesi için ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla işbirliği sağlanması,
- ülkemizde karşılıklı tanınma, uyum ve kurumlar arası eşdeğerlik değerlendirme sisteminin tanımlanması,
- mesleki yetki için öngörülen meslek pratiği koşulunun akredite kurumlarda uygulanması,
- değişen meslek profiline yönelik araştırmaların artırılması,

- Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi koordinasyonunda meslek içi eğitim programlarının sürdürülmesi ve geliştirilmesi, için çalışmalar yürütülecektir.

MİMARLIK VE EĞİTİM KURULTAYI

Mimarlık ve Eğitim Kurultayları, 2001 yılından başlayarak her iki yılda bir düzenlenmiş ve kazanımları mimarlık gündemine taşınmıştır. Kurultaylarda meslek; mimarlık okulları, eğitim süreci, mezuniyet, meslek pratiği ve sürekli mesleki gelişim yönleriyle ele alınmıştır. Mimarlık meslek alanında eğitimden uygulamaya etkin olan tüm bileşenler sürece dâhil edilerek; mimarlık eğitiminin ve mimarlığın sorunlarına meslek ortamı ve üniversiteler arasında işbirliği sağlanarak çözüm aranmıştır.

Kurultaylar kapsamında meslek; mimarlık okulları, eğitim süreci, mezuniyet, meslek pratiği ve sürekli mesleki gelişim yönleriyle ele alınmış ve eğitimden uygulamaya etkin olan tüm aktörler (öğrenci, öğretim görevlisi, meslek kuruluşu, işveren, yapı üretim süreci ortakları vb.) kurultay süreçlerine dâhil edilmiştir. Meslek seçimiyle başlayan süreçte öğrenci profilinin değerlendirilmesi ve geleceğin mimarlarının meslek odasının yürüttüğü çalışmalar, ulusal ve uluslararası meslek ortamı ve gelişmeleri hakkında bilgilendirilmesi önemsenmiştir.

Mimarlık ve Eğitim Kurultayları kapsamında Türkiye'deki meslek eğitiminin altyapı ve kredilendirme sistemi farklılıklarına bağlı olarak değişen yeterliliklerde verilmesinin önüne geçilmesini hedefleyen ulusal bir akreditasyon sistemi MİAK (Mimarlık Akreditasyon Kurulu) kurulmuştur. Mesleki yeterliliklerin belirlenmesi ve karşılıklı tanınması, mimar unvanı ve mimarlık mesleğini yapma yetkisi kazanılmasının biçimi, koşulları ve yetkili kurumlarının tanımlanabilmesi için gerekli olan yasal zeminin oluşturulması sürecinde görev alacak olan MİMEKK (Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu) çalışmalarına başlamıştır. Meslek mensuplarının meslek yaşamları boyunca yürütülen eğitim ve etkinlikler yoluyla gelişimleri hedeflenmiş ve SMGM (Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi) hayata geçirilmiştir.

Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi; nitelikli mesleki hizmetlerin kamusal politikaların her düzeyinde yer alması için Türkiye Mimarlık Politikası hazırlanmış ve kamuoyuna sunulmuştur. Mimarlık eğitiminin kamu ve toplum yararını anlayışı çerçevesinde; özerk, özgürlükçü ve bağımsız üniversitelerde bilimsel ilkelere bağlı olarak yürütülmesi; ulusal ve uluslararası ölçekte eğitim kurumlarının özgün yapılarının korunarak geliştirilmesi, asgari ölçütlerinin karşılanması ve geliştirilebilmesi amacıyla "Türkiye Mimarlık Eğitimi Politikası" hazırlanmış ve kamuoyuna sunulmuştur.

Meslek örgütümüzle eğitim kurumlarımızın ortak çalışma ortamında buluşmasını sağlama amacıyla gerçekleştirilen Mimarlık ve Eğitim Kurultaylarının on ikincisi “Cumhuriyetin İkinci Yüzyılı ve Mimarlık Eğitimi” temasıyla 10-11 Kasım 2023 tarihlerinde Mimarlar Odası İzmir Şubesi’nde düzenlenmiştir.

Kurultayda; nitelikli mimarlık eğitiminin asgari koşulları, mesleki gelişim ve araştırma, mimarlık eğitiminde öğrenci örgütlenmesi, mimarlık eğitiminde depreme dayanıklı tasarım, toplumsal ve mesleki sorumluluklar, kamu yararı, etik ve mimarlık başlıca ele alınan konular arasındadır.

Kurultay teması kapsamında; Cumhuriyetin ikinci yüzyılında üniversitelerin özgürlükçü, özerk demokratik yapısının yeniden işler hale getirilmesi, bilimsel ilkelere dayalı kamu ve toplum yararını gözeten çağdaş ve laik bir mimarlık eğitiminin kurgulanması vurgulanmıştır.

49. Çalışma Döneminde ise on üçüncüsünün düzenlenmesi planlanan Kurultay hazırlıklarının ivedi olarak sürdürülmesi benimsenmektedir. Kurultay Düzenleme ve Danışma Kurullarınca; geçmiş kurultayların değerlendirilerek yeni dönem buluşma gündemi, edinilmesi beklenen kazanımlar ve program formatı ile ilgili çalışmalar yapılması amaçlanmaktadır. Etkinlik programı formatının dönem ihtiyaçları ve koşullarına bağlı olarak; tüm ilgili ve duyarlı kesimlerin bir araya gelerek gerçekleştireceği inceleme ve değerlendirme toplantılarının ardından kesinleştirilmesi planlanmaktadır.

Bu çerçevede 49. Dönem buluşmasında;

- Geçmiş dönem deneyim, birikim ve kazanımlarının derlenmesi,
- Yasal düzenlemeler yoluyla meslek ve eğitim alanında yaşanan değişimler,
- Mesleğe kabul uygulamasının yasal zemin ve altyapısının tamamlanması, meslek kuruluşuna kayıt kabul koşulları
- Mimarlık eğitiminde artan bölüm sayısı, kontenjan ve kalite sorunu ve asgari koşulların belirlenmesi
- Lisans, yüksek lisans ve doktora programlarının içeriklerinin değerlendirilmesi,
- Mimarlık Akreditasyon Kurulu’nun (MİAK) sürekliliğinin ve tanınırlığının sağlanması
- Ulusal ölçekte, hem meslek hem eğitim alanında, kalite güvence sisteminin oluşturulması
- Bilimsel-demokratik ve özerk eğitim ortamının sağlanması
- Yapılı çevre eğitiminin ve kültürünün toplumsallaştırılması
- Mimarlık eğitimi alanında dayanışma ve örgütlenmenin genişletilmesi,
- Meslek ortamı-akreditasyon-mesleğe kabul-eğitim ilişkileri

çerçevesinde işbirliklerinin yapılması ve birlikte yasal yönetsel çözümler aranması, öncelikli olarak ele alınacaktır.

Bu alanda Türkiye Mimarlar Odası ile birlikte Mimarlık ve Eğitim Kurultayları sürecini yürüten KKTC Mimarlar Odası 8. Mimarlık ve Eğitim Kurultayı hazırlık ve çalışmalarının eşgüdüm ve iş birliği içinde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Kıbrıs'ta; mimarlık eğitimi süresi, mesleğe kabul süreci ve meslek pratiğinde yapı denetim sürecine ilişkin sağlanan ilerleme ve gelişmeler bu kapsamda önemsenmektedir. Yakın dönemde beş yıl süreli bütünlük mimarlık eğitimi programı açılmış; Mesleğe Kabul ve Kontrollük Tüzüğü çerçevesinde Meslek Pratiği Süreç ve Denetim Kurulu (MEPSODEK), Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi (SMGM) ve Mesleğe Kabul Değerlendirme ve Onay Kurulu (MEKADOK) yapılarıyla oluşturulan Mesleğe Kabul Birimi (MKB) yasal altyapısı hazırlanmıştır. Ayrıca yapı alanında ilgili diğer meslek Odalarıyla birlikte yapı üretim sürecinin denetlenmesine yönelik sistemlerin oluşturulması önemli bir kazanım olarak değerlendirilmektedir.

Öğrenci Forumu

Meslek örgütümüz, meslektaşlarımız ve eğitim kurumlarımızın ortak çalışma ortamında buluşmasını sağlama misyonu ile yükümlenen Mimarlık ve Eğitim Kurultayları çerçevesinde Öğrenci Forumları gerçekleştirilmekte, forum sonrasında elde edilen sonuç ve üretilen raporlar Kurultay programı içerisinde bir oturumda mimarlık kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Üniversitelerde ve birimlerimizde belirlenen öğrenci temsilcilerinin çalışmalarını bir çatı altında toplama amacıyla başlatılan Mimarlar Odası Öğrenci Temsilciler Kurulu (ÖTK), 48. Dönemde Mimarlık ve Eğitim Kurultayı-XII kapsamında öğrenci forumunu gerçekleştirmiş; öğrenci forumundan elde edilen sonuçlarla üretilen raporlar, Kurultay'da düzenlenen öğrenci oturumunda Öğrenci Temsilciler Kurulu temsilcileri tarafından katılımlarla paylaşılmıştır.

49. Çalışma Döneminde; Mimarlar Odası Öğrenci Temsilciler Kurulu tarafından mimarlık bölümlerinde eğitimlerini sürdüren öğrenciler ve öğrenci temsilcileri arasında koordinasyon ve işbirliği sağlanması, yürütülen çalışmaların on üçüncü Mimarlık ve Eğitim Kurultayı teması kapsamında gerçekleştirilmesi hedeflenen öğrenci forumunda paylaşılması planlanmaktadır.

Diploma Projeleri Sergisi

Mimarlık ve Eğitim Kurultayları çerçevesinde; etkinliğin düzenlendiği öğretim yılında mezun veren mimarlık bölümleri tarafından iletilen diploma projeleri ile "Diploma Projeleri Sergisi" düzenlenmektedir. 48. Dönemde Mimarlık ve Eğitim Kurultayı-XII kapsamında yedincisi gerçekleştiril-

len sergi; meslek örgütümüz, meslektaşlarımız, meslektaş adaylarımız ve eğitim kurumlarımızın ortak çalışma ortamında buluşmasını hedefleyen kurultaya ve meslek ortamına katkı sağlaması amacıyla düzenlenmektedir. Ülkemizde; mimarlık okulları sayısının yanı sıra eğitimde artan erişilebilirlik ve akademik hareketlilik, eğitim program ve koşullarındaki farklılıklar da hızla artmaktadır.

Bu çerçevede 49. Çalışma Dönemi'nde Diploma Projeleri Sergisinin içerik ve formatının güncellenerek Kurultay tartışma ortamına katkı sunacak biçimde düzenlenmesi planlanmaktadır. Farklı kurum ve ortamlardaki mezuniyet çalışmalarının bir dökümünün yapılmasıyla eğitim ortamlarının sorunlarının ve zenginliklerinin mezuniyet çıktıları üzerinden görünür olması ve değerlendirmesinin sağlanması hedeflenmektedir.

MİMARLIK EĞİTİMİ ALANINDAKİ YAPILANMALARLA İLİŞKİLER

49.Çalışma Döneminde; eğitim alanındaki çalışmaların sürekliliğinin sağlanarak, Mimarlık Fakültesi dekanlarının oluşturduğu MİDEKON ve Mimarlık Okulları Bölüm Başkanları İletişim Grubu MOBBİG gibi kurumsal yapılarla iletişimin geliştirilerek sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Bu çalışmaların yanı sıra;

- Avrupa Mimarlık Eğitimi Birliği (European Association for Architectural Education - EAAE)
- Avrupa Mimarlık Okul Başkanları İletişim Ağı (European Network of Heads of Schools of Architecture - EHNSA)
- Mimarlık Kayıt Kurulları Ulusal Konseyi (National Council Of Architectural Registration Boards - NCARB)
- UNESCO-UIA Validasyon Konseyi (UNESCO-UIA Validation Council)

gibi uluslararası alanda meslek eğitimine dair çalışmalar yürüten ve yetkili olan kurum ve kuruluşlarla iletişim ve işbirliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

►► MESLEKİ GELİŞİM / YAŞAM BOYU ÖĞRENME

SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİM (SMG)

2004 yılında Mimarlar Odası 39. Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilen Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi Yönetmeliği ile kurulan SMGM'nin amacı; mimarlık mesleği ve mesleki hizmetin etkinliğini, verimliliğini ve gelişimini sürekli kılmak üzere, mimarlara mesleki formasyonlarını sürekli geliştirme ortamlarını, olanaklarını ve fırsatlarını sunmak, edindiği yeni bilgi ve becerilerini değerlendirmek ve referansları haline getirmektir.

Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi'nin 48. Çalışma Dönemdeki çalışmalarında gözüteceği genel yaklaşım ve hedefler aşağıdaki gibidir:

- Mimarlık ve yapı sektörüne ilişkin bilgi üretim ve paylaşım ortamlarının SMG sistemine daha fazla dahil edilebilmesine yönelik olarak, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliklerini artırıcı çözümlerin üretilmesi,
- Üyelerin SMG kapsamında değerlendirilebilecek faaliyetlerini Oda sicil sistemine kaydetmesini teşvik edici ve kolaylaştırıcı yöntemlerin geliştirilmesi, SMGM'nin daha iyi tanıtılması, SMG kapsamındaki etkinliklerin daha rahat izlenebilmesi ve Mimarlar Odası Şubeleri ile iletişimin güçlendirilebilmesi amacıyla yaygın ve pratik haber alma ortamları olan web sitesi ve sosyal medya ortamlarının iyileştirilmesi ve zenginleştirilmesi,
- SMGM bünyesinde gerçekleştirilen etkinlik ve eğitimlerin çevrim içi ortama aktarılabilmesi için gerekli alt yapı çalışmalarının tamamlanması ve içeriklerinin zenginleştirilmesi,
- Oda birimlerimizin SMG kapsamındaki eğitim ve etkinliklere Üyelerini daha fazla yönlendirebileceği alanlarla ilgili bilgilendirme ve tanıtımların yoğunlaştırılması,
- Çeşitlenmekte olan mesleki alt alanların takip edilerek bu alanlarda Oda ve SMGM'nin etkinliğinin ve yetkilerinin artırılmasının sağlanması.

SMGM ÇALIŞMA ALANLARI

Sürekli Mesleki Gelişim'e yönelik eğitim ve etkinlikler bir yandan nicelik ve nitelik açısından zenginleştirilecek, öte yandan bunların hizmet edeceği profil çeşitlendirilmeye çalışılacaktır.

SMGM bünyesinde gerçekleştirilen yüz yüze eğitim ve etkinliklerin çevrim içi ortama aktarılması ve içeriklerin geliştirilmesi ile ilgili yapılan çalışmalara ağırlık verilecektir.

Üyenin gelişimine yönelik ihtiyaç ve taleplerin oluşmasını ve iletilmesini beklemeksizin, Şubelerimizin SMG komisyonları ve SMG sorumluları ta-

rafından yapılacak değerlendirmeler aracılığı ile planlanacak SMG eğitim ve etkinlik takvimi oluşturmaya teşvik edilmeye çalışılacaktır.

Eğitimler

• Yüz Yüze/ evrim İçi Yetkilendirme Eğitimleri (Sertifikalı Eğitimler):

Mevcut Yetkilendirme Eğitimleri kazanılan deneyimler ve güncel gereksinimler doğrultusunda içerik ve yöntem bakımından irdelenecek ve geliştirilecektir. (Bilirkişilik, EKB Uzmanlığı, D-1 Temel Bina Akustiği,)

• Yüz Yüze/ evrim İçi Bilgilendirme Eğitimleri:

Meslektaşlarımızın ücretsiz olarak katılabildikleri yüz yüze ya da çevrim içi eğitimler olan bilgilendirme eğitimleri, çok farklı alanlarda kurgulanmış 3-8 saatlik kısa süreli eğitimlerdir. Bu gruptaki eğitimlerin gerçekleştirilen anketler doğrultusunda güncellenerek Oda birimlerine anımsatılması amaçlanmaktadır. Belirlenecek illerde ihtiyaç duyulan konular öncelikli olmak üzere pilot eğitimler gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

• Kişisel Gelişim Eğitimleri:

SMGM ve birimlerce kurgulanması mümkün olmayan veya gerekmeyen, çoğu zaman mimarlık alanıyla doğrudan değil dolaylı ilişkisi bulunan bilgisayar programı, fotoğraf vb. içeriklerdeki ücretli eğitimlerdir. şubeler tarafından seçilen kurum veya uzmanlarca açılan bu eğitimler SMGM tarafından SMG kapsamında kredilendirilmektedir. Üye gereksinimleri doğrultusunda bu tür eğitimlerin şubelerce çeşitlendirilmesi önerilebilir.

• Mimarlar Odası E-Seminer Programı:

2011 yılı başında hizmete ücretsiz olarak açılan “Mimarlar Odası E-Eğitim Programı”, 2013 yılı ortasında internet üzerinden doğrudan şifresiz erişim sağlanması rağmen hedeflenen izleyici sayısına erişilememiş ve kullanım dışı kalmıştır.

Pandemi ile birlikte çevrim içi düzende e-seminer olarak kurgulanmaya başlanan etkinlikler, internet ortamında daha geniş kesimlere ulaşmış ve erişilebilir hale gelmiştir. Dönem içerisinde e-seminerlerin sürekliliğinin sağlanması ve içeriklerin zenginleştirilerek “E-Eğitim Programı” kapsamına alınması amaçlanmaktadır. Bu hedefle e-eğitim olarak ele alınmak üzere içerik sağlama çalışmalarına hız verilecek ve mevcut Üye taleplerinin e-eğitimlere yönlendirilmesi sağlanacaktır.

• Yeni Mezunlara Yönelik Eğitimler

Mimarlık bölümünden yeni mezun olmuş mimarlarla ilişkilerin geliştirilmesi ve eğitim ihtiyaının karşılanabilmesi amacıyla anket çalışması yapılması amalanmadır. Yapılacak anket çalışmasından çıkacak sonuçlar doğrultusunda yeni mezun mimarların yaşadığı sorunlar ve öncelikli mesleki eğitim konuları ile ilgili eğitim ve etkinlikler yapılması hedeflenmektedir.

SMGM Yayınları

Gerçekleştirilen etkinlik ve eğitim içerikleri ya da SMGM Yürütme Kurulu tarafından belirlenecek konularla ilgili uzman kişiler danışmanlığında makale üretilmesi ve belirli periyotlarla Mimarlar Odası yayın organlarında yayınlanması planlanmaktadır. Ayrıca SMGM'nin ve SMG programlarının tanıtımına yönelik broşür ve afişlerin çeşitlendirilerek ve dağıtımlarının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

SMG Kredilendirme ve Sicil Kayıt Sistemi

Gerçekleştirilen eğitim ve etkinliklere katılım sayısının artırılmasının yanı sıra, Üyeler tarafından yürütülen araştırma projesi, sanat çalışması, yayın, tez vb. mesleki faaliyetlerin Üye sicil sistemine aktarılması, Üyelerin SMG sicillerini güncelleme işlemlerini daha kolay yapabilmeleri amacıyla MOP-Üye Giriş Modülü-SMGM internet sayfası bağlantısının ve altyapısının düzenlenmesi ve geliştirilmesi önerilecektir.

Mezuniyet Öncesi Staj Programı

Mimarlık bölümlerinde kayıtlı öğrencilerin zorunlu staj ihtiyacının giderilmesi ve mezuniyet öncesinden başlayarak "Sürekli Mesleki Gelişim" kavramının yerleşik bir kabul haline getirilmesi amacıyla belirli dönemlerde staj programı kurgulanması amaçlanmaktadır. Bu amaçla SMGM ve Mimarlar Odası Şubeleri tarafından kurgulanacak staj programlarının üniversiteler tarafından zorunlu staj kapsamında değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalar gerçekleştirilecektir.

ÇALIŞMA ARAÇ ve YÖNTEMLERİ

SMGM Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri:

Sürekli Mesleki Gelişim'in ve SMGM'nin tanıtımına yönelik etkinlikler ve iletişim çalışmalarına bu dönemde üç farklı boyutta ele alınacaktır:

• Üyeye Yönelik Tanıtım Faaliyetleri

Sürekli Mesleki Gelişim bilincinin yaygınlaştırılması ve SMG alanlarına talebinin artırılması amacıyla;

Eğitim talep ve ihtiyaçlarının belirlenmesi için anket çalışmalarının yapılması,

Broşür, afiş, e-bülten, internet sayfası duyuruları vb. bilgilendirme araçlarının zenginleştirilmesi, sosyal medya platformlarının etkin kullanımının sağlanması,

Çeşitli süreli-süresiz yayınlarda SMG'nin önem ve gerekliliğine ilişkin yazıların hazırlanması,

SMG Ajandası ve SMGM'ye ilişkin her türlü bilginin Üyelerce hızlı ve ko-

lay bir şekilde izlenebilir hale getirmek için SMGM web sayfasının yeniden kurgulanması ve tasarlanması hedeflenmektedir.

- **Örgüt İçi Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri**

SMGM'nin yukarıda sıralanan çalışma alanlarına olan talebin artırılmasına yönelik Şubelerin katkısının sağlanması için Üyelerin Oda birimlerince doğru ve etkin bilgilendirilebilmeleri amacıyla;

Şube Yönetim Kurulları ve SMG Sorumluları ile iletişim ortamlarının artırılması ve fırsatlarının yaratılması, Mimarlar Odası Şube yönetimleri ve çalışanlar arasında kurum içi koordinasyon farklılıklarının giderilmesi,

Sürekli Mesleki Gelişim kapsamında kurgulanan eğitim ve etkinlik süreçlerinde karşılaşılan sorunların tartışılması ve çözümlenmesi amacıyla sürekli mesleki gelişim ve yönetmelikler hakkında bilgilendirme eğitimleri yapılması hedeflenmektedir.

- **Kurumlar arası Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri**

SMG sisteminde önemli rol üstlenebilecek paydaş kurum ve kuruluşlarla kurumsal iletişimin kurularak/geliştirilerek;

Kendi bünyelerindeki faaliyetlerinin SMG kapsamına alınması için başvuru yapmalarına teşvik edilmesi,

SMG kapsamındaki çalışmaların kurgu ve hazırlıklarına katkılarının sağlanması, bünyelerindeki mimarların SMG etkinliklerine katılımı için davet edilmesi hedeflenmektedir.

» ULUSLARARASI İLİŞKİLER

49.Çalışma Döneminde, çalışma ilkeleri/amaçları doğrultusunda;

- meslek ve meslek örgütü hakkında oluşturulan politikalar ve siyasi gündem,
- mimari ve kentsel alanlarda kamu eliyle planlanan/gerçekleştirilen uygulamalar,
- karşılıklı mesleki tanınma süreçleri,
- meslek örgütleriyle ilişkiler,
- çeşitlenen ve gelişen mimarlık hizmetleri,
- mimarlık ve eğitim,
- sürekli mesleki gelişim ve yaşam boyu öğrenme,
- mesleki standartların geliştirilmesi,
- mesleki uygulamanın denetlenmesi,
- mesleki haklar,
- yarışmalar

alanlarında ulusal düzlemde olduğu kadar uluslararası platformlarda da değerlendirme ve araştırmaların yapılması mesleğin gelişimi açısından önemsenmektedir.

Meslek örgütleri ile ulusal ve uluslararası ölçeklerde kurulan işbirliğinin süreklilik ve sürdürülebilirliği; meslek alanındaki gelişmelerin takibi ve meslek mensuplarının haklarının korunmasında bütünsellik sağlayacaktır. Ülkemizde yakın dönemde meslek alanında yaşanan tüm gelişmelerin Mimarlar Odası'nın yürüttüğü çalışmalarla değerlendirilerek uluslararası kamuoyu ve meslek ortamı ile paylaşılmaya devam edilmesi ve dünya mimarlarının bilgi birikimi ve deneyimleriyle ortak politikalar üretilmesi hedeflenmektedir.

49. dönemde; ulusal ve uluslararası düzlemde öne çıkan sorunlara uluslararası mimarlık kuruluşları ile birlikte oluşturulan inceleme ve değerlendirme mekanizmaları aracılığıyla çözüm yollarının aranması, Odamızın üyesi olduğu uluslararası meslek kuruluşlarının çalışmalarında katılımcı ve yönlendirici bir politika izlenmesi, meslek alanımıza ilişkin düzenlemelerde etkin rol üstlenmesi için çalışmalar yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Uluslararası mesleki örgütlenmelerin içinde bulunduğumuz küreselleşme sürecinde yaşadığı etkileşim ve çelişkiler bağlamında; "mimarların uluslararası dayanışmasını" güçlendiren ortak platformların oluşturulması, ülkemiz mimarlığının taleplerinin ve özgün niteliğinin uluslararası alana taşınması ve kurumsallaşması için çalışmalar yürütülecektir.

Bu çerçevede; 49.Dönemde uluslararası ve bölgesel örgütlerle ilişkiler alanında çalışma yapılmasının yanı sıra ikili ilişkilerin geliştirilmesi ve uluslararası kamuoyunun ülkemizdeki mesleki ve toplumsal gelişmeler hakkında bilgilendirilmesi öngörülmektedir.

- Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA)
- Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE)
- Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu (FABSR)
- Akdeniz Mimarlar Birliği (UMAR)

49.Çalışma Döneminde ayrıca; Asya Mimarlar Bölgesel Konseyi (ARCA-SIA) ile Uluslararası Mimar Odaları Birliği'yle (MACA) üyelik ve mesleki işbirliği ile ilgili görüşmelerin ilerletilmesi planlanmaktadır.

ULUSLARARASI MİMARLAR BİRLİĞİ / INTERNATIONAL UNION OF ARCHITECTS (UIA)

Uluslararası Mimarlar Birliği'nin (Union Internationale des Architectes-UIA) kurucu üyesi olarak; UIA II. Bölge'deki aktif rolümüzün sürdürülmesi planlanmaktadır.

Bölgemizin kendine özgü özelliklerinin uluslararası mimarlık ortamına aktarılması, pek çok gerilim ve çatışmaya sahne olan bölge coğrafyasında öncü rol oynayan bir mimarlık meslek örgütü olarak, mimarların bölgesel dayanışmasının ön plana çıkarılması, bölgedeki kültürel çeşitliliğin ve ortak mirasın korunarak gelecek nesillere aktarılmasının sağlanması önemsemektedir.

2023 yılında gerçekleştirilen UIA Genel Kurulu'na katılım sağlanarak sergi ve toplantılar düzenlenmesi; geçmiş dönemlerde Kongre, Genel Kurul ve yönetimlerde üstlenilen tüm görevler süresince ülkemiz mimarlığının ve Türkiye'nin çağdaş, uygar yüzünün tüm dünya mimarlarına tanıtılması elde edilen kazanımların ilerletilmesi planlanmıştır.

UIA 28. Dünya Mimarlık Kongresi 2-6 Temmuz 2023 tarihleri arasında, 29.Genel Kurul ise 6-9 Temmuz 2023 tarihleri arasında Danimarka'nın Kopenhag kentinde gerçekleştirilmiştir.

Dünya Mimarlık Kongresine 2005 yılında Mimarlar Odası ev sahipliği yapmış ve İstanbul'da düzenlenmişti. Kongreler yakın zamanda 2021 yılında Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde, 2017 yılında Güney Kore'nin Seul kentinde 2014 yılında ise Güney Afrika'nın Durban kentinde düzenlenmişti.

2021 yılında; ülkemizi ve tüm dünyayı etkileyen salgın nedeniyle çevrimiçi olarak gerçekleştirilen 27.Mimarlık Kongresi ve 28.Genel Kurulun ardından toplantılar yeniden yüz yüze düzenlendi.

Mimarlar Odası toplantılara ve Genel Kurula, KTMMOB Mimarlar Odası ve Mimarlar Odası delegeleri ile katılım sağladı. Mimarlar Odası'nın 2000 yılı sonrası Mimar Sinan Büyük Ödülü almış isimlere odaklanan "Cum-

huriyetin İkinci Yüzyılına Girerken Türkiye’de Çağdaş Mimarlık” başlıklı sergisi izleyicisiyle buluştu.

29.Dünya Mimarlık Kongresi ve 30.Genel Kurul toplantısı 2026 yılında Barselona-İspanya ev sahipliğinde düzenlenecek. Barselona ayrıca UNESCO-UIA 2026 Dünya Mimarlık Başkenti olacak. 1996 yılında UIA Dünya Mimarlık Kongresine ev sahipliği yapan Barselona, Kongreye ikinci kez ev sahipliği yapan ilk şehir olacak.

2029 yılında gerçekleştirilecek olan 30.Dünya Mimarlık Kongresi ve 31.Genel Kurul için Pekin-Çin ev sahibi olarak seçildi. 2024 yılında UIA Uluslararası Forumu Kuala Lumpur-Malezya’da, Malezya Mimarlar Enstitüsü (PAM) tarafından organize edilecek. Etkinlik “İnsanlık ve Sürdürülebilir Büyüme” temasıyla düzenlenecek.

9 Temmuz 2023 tarihinde tamamlanan seçimlerin sonucunda 2023-2026 Dönemi UIA Başkanlığı’na Regina Gonthier (İsviçre) seçildi. Yeni dönem Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) Başkanı, İsviçre Mimarlar Konferansı (CSA) Başkanı Regina Gonthier; Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) Delegeliği ve UIA I. Bölge Konsey Üyeliği görevlerini yürütmüştür.

UIA ve ACE görevleri süresince tüm çalışmalarda Mimarlar Odası ile koordinasyon ve işbirliği sağlanmasında rol alan Regina Gonthier, ülkemizde yaşanan 6 Şubat 2023 tarihli depremlerin ardından da mesleki dayanışma ve desteklerini paylaşmıştı.

Mimarlar Odası, UIA 2023-2026 döneminde görev yapmak üzere Prof. Dr. Ayşen Ciravoğlu’nu UIA Konseyi II. Bölge asıl üyeliğine, Doç. Dr. Tonguç Akış’ı ise UIA Konseyi II. Bölge yedek üyeliğine aday göstermişti. 9 Temmuz 2023’te tamamlanan seçimlerin sonucunda; UIA 2023-2026 döneminde görev yapmak üzere Prof. Dr. Ayşen Ciravoğlu UIA Konseyi II. Bölge asıl üyeliğine, Doç. Dr. Tonguç Akış ise, UIA Konseyi II. Bölge yedek üyeliğine seçildiler.

Dünya Mimarlık Kongresi, Genel Kurul ve daha önceki dönemlerden itibaren üstlenilen tüm görevler süresince; Odamız tarafından ülkemiz mimarlığını tanıtmak ve Türkiye’nin çağdaş, uygar yüzünü tüm dünya mimarlarına anlatmak üzere yoğun çaba sarf edilmiş ve önemli kazanımlar elde edilmiştir. Bir buçuk milyona yakın mimar üyesi bulunan Birlik delegasyonu ile paylaşılan sunumlarda; mimarlığın kültürel, sosyal ve coğrafi farklılıkların sürdürülebilirliği, bölge coğrafyasında yaşanan çatışma ve savaş ortamlarında mimari ve kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılması alanlarındaki toplumsal sorumlulukları hatırlatılmıştır.

Mimarlar Odası, UIA Çalışma Grubu ve Komisyonlara aktif katılım sağlamakta ve temsil edilmektedir. 49.Çalışma Döneminde 2023-2026 Çalış-

ma Dönemi Programı kapsamında oluşturulan UIA Çalışma Grupları ve Komisyonlarına ilk kez en geniş katılım ve üyelik sağlanmış ve direktörlük görevi üstlenilmiştir.

UIA 2023-2026 Çalışma Dönemi Çalışma Grubu ve Komisyon üyelikleri

- Miras ve Kültürel Kimlik Çalışma Grubu Zeynep Eres
- Sosyal Habitat Çalışma Grubu Bülent Batuman
- UNESCO-UIA-Validasyon Konseyi Direktör – Deniz İncedayı
- Uluslararası Yarışmalar Komisyonu Alper Ünlü
- Kamusal Alanlar Çalışma Grubu Deniz İncedayı ve Selcen Coşkun
- Mimarlık ve Çocuk Çalışma Grubu Ahsen Özsoy ve Tezcan Karakuş Candan
- Spor ve Boş Vakit Çalışma Grubu Tonguç Akış ve Direktör - Sena Özfiliz
- Sürdürülebilir Gelişim Hedefleri Komisyonu Ayşen Ciravoğlu
- Doğal ve İnsan Yapımı Afetler Çalışma Grubu Ayşen Ciravoğlu
- Mesleki Uygulama Komisyonu Ayşen Ciravoğlu

UIA 2023-2026 dönemi içinde; idari çalışmaların UIA Konsey Toplantıları ve bölgesel toplantılara, teknik çalışmalarını ise çeşitli çalışma grupları ve komisyonlarına katılım yoluyla geliştirilmesi öngörülmektedir.

2026 tarihinde gerçekleştirilecek UIA Genel Kurulu'na katılım sağlanarak sergi ve toplantılar düzenlenmesi; geçmiş dönemlerde Kongre, Genel Kurul ve yönetimlerde üstlenilen tüm görevler süresince ülkemiz mimarlığının ve Türkiye'nin çağdaş, uygar yüzünün tüm dünya mimarlarına tanıtılmasında elde edilen kazanımların iletilmesi amaçlanmaktadır.

49.Çalışma Döneminde; 114 üye ülkenin temsil edildiği Uluslararası Mimarlar Birliği Genel Kurulu'nda Birlik Yönetim Kurulu ve Birlik Konsey üyelikleri için yapılacak seçimlerde ülkemizin Birlik yönetimindeki temsil yetisinin sürdürülmesi için çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

AVRUPA MİMARLAR KONSEYİ / ARCHITECTS COUNCIL OF EUROPE (ACE)

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) AB düzenlemelerine mesleki perspektiften bakmakta ve bu düzenlemeleri mimarlık mesleğinin kendine özgü özellikleri ve toplumsal yönüyle değerlendirerek sorgulamaktadır.

Dönem boyunca AB'de meslek ortamımızı ilgilendiren düzenlemelerin sorgulanmasında ve yönlendirilmesinde etkin bir rol almayı ve ACE kapsamında bölgemizdeki ülkelerle dayanışma içinde olmayı hedefliyoruz. Ülkemizde mimarlık eğitiminin süresi, biçimi ve mesleki yeterliliklerin tanınması konusundaki yasal düzenleme çalışmaları AB uyum süreçlerine

paralel olarak yürümektedir. Bu anlamda, bu konuların ele alındığı ACE Eğitim Çalışma Grubu çalışmaları takip edilerek ülke mimarlık eğitim ortamına aktarılacaktır.

Mimarlar Odası, 2001 yılından beri gözlemci olarak sürdürdüğü Avrupa Mimarlar Konseyi (Architects' Council of Europe-ACE) katılımını, 2008'den 2017 yılına dek özel statüde üye olarak sürdürmüştür. Bu statüyle Odamız, hem Yönetim Kurulu üyeliklerine aday gösterme ve kararlarda oy hakkı kazanmış, hem de ACE üyeleri arasında en çok oy sahibi olan üyelere biri konumuna gelmiştir.

ACE tüzüğüne öngördüğü rotasyon uygulaması kapsamında, 2013-2014 yıllarında, Mimarlar Odası ilk kez ACE Yönetim Kurulu'nda temsil edilmiş, yılda iki kez düzenlenen Genel Kurullara katılım sağlamıştır.

2014 yılından sonra yaşanan mali sıkıntılara bağlı olarak Odamızın uluslararası platformlara katılımı etkilenmeye başlamıştır. Bu durum, üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlar arasında yıllık üyelik aidatları en yüksek olan Avrupa Mimarlar Konseyi çalışmalarına katılımı olumsuz yönde etkilemiştir.

2014 yılından bu yana yaşanan mali sıkıntılara bağlı olarak Odamızın uluslararası platformlara katılımı etkilenmeye başlamıştır. Bu durum, üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlar arasında yıllık üyelik aidatları en yüksek olan Avrupa Mimarlar Konseyi çalışmalarına katılımı olumsuz yönde etkilemiştir.

Avrupa Mimarlar Konseyi ve Mimarlar Odası arasında yapılan görüşme ve yazışmaların ardından; Konseye üye ülkelerin yıllık aidatları ile ilgili düzenleme yapılmaması üzerine 2016 yılında üyelik gerekliliklerini yerine getirebilecek duruma gelene kadar Mimarlar Odası'nın üyelik statüsünün askıya alınması talep edilmiştir.

45. ve 46.Çalışma Döneminde Odamızın Konsey'e gözlemci statüsü ile yeniden katılımının sağlanması, aidat miktarları ile ilgili düzenleme yapılması, Mimarlar Odası'nın Konsey ile bağının kopmaması ve mesleki dayanışmanın sürdürülmesi için yönünde sürdürülen çalışmalar 47.Çalışma Döneminde sonuçlandırılmıştır.

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) Genel Kurulu'nun 29.10.2021 tarihinde aldığı Odamızın Avrupa Mimarlar Konseyi'ne 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla Gözlemci Üye olarak katılması kararı çerçevesinde; üyelik ödentileri ile ilgili gerekli ödemeler yapılmaya başlanmış ve ACE Çalışma Alanlarına katılım sağlanmıştır.

Mimarlar Odası'nın ACE'ye üyelik yolculuğu, uluslararası meslek ortamıyla yeni bağlantılar kurma ve yeni alanlarda gelişme fırsatları sağlamıştır. Bu nedenle iki kurum arasındaki diyalog ve iletişimin sürdürülmesi önemsenmektedir.

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) Yönetim Kurulu ve üye ülkeler, pandeminin ağır koşulları, yıkıcı depremler ve olağanüstü siyasi ve ekonomik koşullar altında Türkiye Mimarlar Odası ile dayanışma ve desteğini sürdürmüştür.

Türkiye Mimarlar Odası bugüne kadar hem Özel Statüde Üyelik hem de Gözlemci Üyeliğin tüm haklarından yararlanmıştır. Ancak yukarıda belirtilen zorluklar ve ekonomik göstergelerde devam eden düşüş, Oda'nın Avrupa Mimarlar Konseyi'nde temsilini sürdürmesini zorlaştırmıştır.

Mimarlar Odası, yirmiden fazla şube ve iki yüzden fazla çalışanıyla ülke çapında faaliyet gösteren organizasyonunu sürdürme sorumluluğu taşımaktadır. ACE'nin getirdiği mali yükümlülükler ve yüksek üyelik ödentileri; Türkiye Mimarlar Odası'nın Konsey üyeliğini sürdürmesini olanaksız hale gelmiş ve mali imkanların ötesine geçmiştir. Bu kapsamda Türkiye Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu; ACE Yönetmeliği Bölüm 2 - 2.3 İstifa ve Tüzükler Madde 6-A Üyeliğin Gönüllü Olarak Sonlandırılması düzenlemeleri uyarınca Ocak 2024 itibarıyla Konsey'den ayrılma kararı almıştır.

49.Çalışma Döneminde; ACE çalışmalarına katılımın artırılması ve Mimarlar Odası'nın Konsey ile mesleki dayanışmasının ve ilişkilerinin sürdürülmesi için çalışmalara devam edilecektir.

AVRUPA MİMARLIK POLİTİKALARI FORUMU / EUROPEAN FORUM FOR ARCHITECTURAL POLICIES (EFAP)

Üyesi bulunduğumuz Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu (EFAP) toplantılarına katılım, Avrupa ülkelerinde hükümetlerin, meslek örgütlerinin ve mimarlık konusundaki diğer kuruluşların ulusal mimarlık politikaları oluşturulması konusunda yaptıkları çalışmalar konusunda kapsamlı bir bilgi ve deneyim paylaşımı ortamı yaratmaktadır. EFAP süreçlerine katılımın ülkemizde daha nitelikli bir mimarlık ve toplumda mimarlık bilincinin artırılması konularında yaptığımız ve yapacağımız çalışmalara önemli giridiler sağladığı ve kendi deneyimlerimizi paylaşmamız için de bir platform oluşturduğu değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda 49.Çalışma Döneminde; yürütülecek etkinliklere katılımın artırılması hedeflenmektedir. EFAP etkinliklerinin Odamızın üyesi olduğu uluslararası platformlar ile işbirliği içinde etkin katılım sağlanarak yürütülmesi için çalışmalar yapılması amaçlanmaktadır.

KARADENİZ BÖLGESİ MİMARLAR FORUMU / FORUM OF ARCHITECTS OF THE BLACK SEA REGION (FABSR)

Ekim 1995'te Türkiye'nin öncülüğünde kurulmuş olan Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu'nun (Forum of Architects of the Black Sea Region-FABSR) çalışmalarının yeniden başlatılması amacıyla Odamızın ve Gürcistan Mimarlar Birliği'nin girişimleriyle Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu (Forum of Architects of the Black Sea Region-FABSR) üye ülkeleri 14-15 Ekim 2017 tarihlerinde Batum / Gürcistan'da bir araya gelmiştir.

Bulgaristan, Ermenistan, Gürcistan, Rusya, Türkiye ve Ukrayna'dan meslek örgütü temsilcilerinin katıldığı toplantıda; üye ülkeler arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi ve önümüzdeki dönemde çalışmaların aktif bir biçimde sürdürülebilmesi için girişimlerde bulunulması benimsenmiştir. Toplantının ardından yapılan seçimlerde Türkiye Mimarlar Odası FABSR Dönem Başkanlığı'na; Gürcistan Mimarlar Birliği ise Dönem Sekreterliği'ne seçilmiştirlerdir.

Mimarlar Odası'nın Dönem Başkanlığı görevini yürüttüğü 2017-2019 Çalışma Dönemi'nde FABSR üye meslek kuruluşları; kültürel ve mesleki işbirliğinin, iletişimin güçlendirilmesi ve bilgi paylaşımının geliştirilmesi, mimarlık örgütleri ilişkilerin sürekli kılınması, ortak çalışmaların desteklenerek mesleki, bilimsel, sanatsal ve düşünsel alanda yapılacak etkinliklerin artırılması, mesleki eğitim koşullarının ve uygulama standartlarının iyileştirilmesi ve nitelikli mesleki hizmetlere erişimin sağlanması, küreselleşme ve iklim değişikliği tehdidi altındaki doğal, kültürel ve tarihi mirasın korunarak sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için çalışmalar yürütmek üzere sorumluluk üstlenmiştir.

47. Çalışma Döneminde; FABSR çalışmalarının ve Karadeniz Bölgesinde mesleğin gelişimi için yürütülecek etkinliklerin planlanması ve gelecek dönemler için hazırlıklar yapmak üzere toplantı ve etkinlikler düzenlenmiştir.

22 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da bir araya gelen olan Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu (FABSR); yeni dönem çalışmalarına yön vermek üzere Genel Kurul Toplantısını gerçekleştirmiştir.

Toplantıda; meslek alanında yaşanan gelişmelerin yanı sıra büyük altyapı projeleri ve yatırım kararları, doğal ve kültürel miras tahribatı, çatışma ve savaşlar nedeniyle yaşanan yıkımlar, çevre sorunları, afetler ve küresel iklim değişikliğinin bölge coğrafyasına etkileri değerlendirildi. Mesleki ve kültürel işbirliğinin güçlendirilmesi, meslek örgütleri arasındaki ilişkilerin sürekliliğinin sağlanması için ortak etkinliklerin artırılarak çalışmaların desteklenmesi benimsendi.

Toplantı sonunda gerçekleştirilen seçimlerde; FABSİR 2019-2021 Çalışma Döneminde bir kez daha görev almak üzere Mimarlar Odası Dönem Başkanlığı'na, Gürcistan Mimarlar Birliği ise Dönem Sekreterliği'ne oy birliği ile seçilmiştir.

Tüm dünya ülkelerini etkileyen COVID-19 salgını nedeniyle; 2020 yılında kutlanması planlanan 25. Kuruluş Yıldönümü ile 2021 yılında gerçekleştirilmesi planlanan FABSİR Genel Kurulu ileri bir tarihe ertelenmiştir.

48.Çalışma Döneminde bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi hedeflenmiş ancak 2022 yılı Şubat ayından itibaren bölgede etkili olan çatışma ve savaş koşulları nedeniyle gerçekleştirilememiştir.

49. Çalışma Döneminde; FABSİR Kurucu Üyesi ve Dönem Başkanı olarak Mimarlar Odası tarafından üstlenilen sorumluluklar çerçevesinde;

- mesleki ve kültürel işbirliğinin güçlendirilmesi,
- meslek örgütleri arasındaki ilişkilerin sürekliliğinin sağlanması için ortak etkinliklerin artırılarak çalışmaların desteklenmesi
- Forum yapısının kurumsallık, yürütme ve idari işlerliğe yönelik düzenleme önerilerinin değerlendirilmesi
- Forum örgütsel yapısının Birlik yapısına doğru geliştirilmesi

için gerekli çalışmaların yapılması amaçlanmaktadır.

AKDENİZ MİMARLAR BİRLİĞİ / UNION OF MEDITERRANEAN ARCHITECTS (UMAR)

Mimarlar Odası, geçmiş dönemlerde Akdeniz Mimarlar Birliği - UMAR çalışmalarına Genel Sekreterlik düzeyinde aktif olarak katılmış, UMAR'ın geleceğine yönelik yapılan tartışmalara katkı vermiştir.

48.Dönemde UMAR'ın gündemindeki konular:

- UMAR Yönetmelikleri ve iç tüzüğünde yapılan güncelleme çalışmaları
- UMAR Yönetim şeması ve karar organlarına yönelik değişiklikler
- UMAR Genel Kurulu, Konsey ve Yönetim Kurulundan oluşan temsil ve örgütlenme yapısı

tüm üye ülkelerin katıldığı Haziran 2022 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul'da kabul edilmiştir.

Yeni Birlik Örgütlenme yapısına dair çalışmalar Eylül 2022'de tamamlanarak kurul ve organlar çalışmalarına başlamıştır. Mimarlar Odası, tüm üye ülkelerin temsil edildiği UMAR Konsey 2022-2025 döneminde görev yapmak üzere Deniz Büyükkurt'u asıl üyeliğe, Doç. Dr. Tonguç Akış ise yedek üyeliğine aday göstermiş ve temsilcilerimiz Konsey görevlerine seçilmişlerdir.

49.Dönemde, Akdeniz Bölgesi Mimarlar Birliği (UMAR) çalışmalarına katkılarımız Konsey üyeliklerimiz, toplantılara ve çalışmalara katılım ve katkı sağlanması yoluyla sürdürülecektir.

BALKAN KONFERANSI

1960'lı yıllarda başlayan Balkan Mimarlık Konferansları, bu tarihten itibaren iki yılda bir çeşitli Balkan ülkelerinde düzenlenmiştir. Bölgede yaşanan politik değişimler ve çatışmaların etkisiyle, bu gelenek 1990'lı yıllardan sonra uzunca bir süre kesintiye uğramıştır. 14 yıl aradan sonra, 2004 yılında Bulgaristan Mimarlar Birliği ve Türkiye Mimarlar Odası'nın işbirliğinde Sofya'da düzenlenen bir Balkan Konferansı ile bu gelenek yeniden canlandırılmaya çalışılmıştır.

Bu konferanstan 7 yıl sonra bu kez İstanbul'da gerçekleştirilen Balkan Konferansı'nda Balkan ülkelerinden mimarlık örgütleri tekrar bir araya gelmiştir.

Bu konferansla, Balkan ülkeleri arasındaki iletişimin geliştirilmesi ve konferans programının gelecekte daha düzenli hale gelmesi amaçlanmıştır.

25 Nisan 2013 tarihinde, UIA 2.Bölge Toplantısına paralel olarak Balkan Mimarlık Konferansı düzenlendi. Teması "Architecture Relevance(-Balkan Çağdaş Mimarlığında Kavram/Bağlam) olarak belirlenen Sırbistan Mimarlar Odası'nın ev sahipliğinde düzenlenen 2013 Balkan Mimarlık Konferansı ile Balkan ülkeleri arasındaki sosyal-ekonomik ve politik süreçlerdeki ortak noktaların açığa çıkarılması ve iletişimin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

14-15 Ekim 2017 tarihlerinde Batum / Gürcistan'da bir araya gelen Karadeniz Bölgesi meslek örgütleri, işbirliğinin güçlendirilmesi ve önümüzdeki dönemde çalışmaların aktif bir biçimde sürdürülebilmesi için girişimlerde bulunulmasını benimsemiştir.

22-23 Kasım 2019 tarihlerinde İstanbul / Türkiye'de bir araya gelen Karadeniz Bölgesi meslek örgütleri, işbirliğinin güçlendirilmesi ve önümüzdeki dönemde çalışmaların aktif bir biçimde sürdürülebilmesi için girişimlerde bulunulmasını benimsemiştir. Bu çerçevede bölge ülkeleri arasındaki iletişimin geliştirilmesi, geçmiş konferanslara ilişkin arşivin mimarlar ve meslek örgütlerinden toplanması ve Balkan Konferansı etkinliklerinin düzenli olarak gerçekleştirilmesi için çalışmalar yapılması değerlendirilmiştir.

Bu çerçevede 49. Çalışma Döneminde; Bulgaristan Mimarlar Birliği (SAB) tarafından Balkan ülkeleri arasındaki iletişimin geliştirilmesi, geçmiş konferanslara ilişkin arşivin mimarlar ve meslek örgütlerinden top-

lanması ve Balkan Konferansının yeniden düzenlenmesi için çalışmalar yürütülmesi hedeflenmektedir.

ASYA MİMARLAR BÖLGESEL KONSEYİ / ARCHITECTS REGIONAL COUNCIL ASIA (ARCASIA)

Asya'daki ulusal meslek birliklerinin bir araya gelerek mesleki ve kültürel alanlarda ilişkiler kurmalarını sağlamak amacıyla faaliyet gösteren Asya Mimarlar Bölgesel Konseyi'ne (ARCASIA) üyelik ve mesleki işbirliği ile ilgili görüşmeler 45. Dönemde başlatılmıştır.

49. Çalışma Döneminde; bu ilişkilerin geliştirilmesi ve üyeliğin sağlanarak işbirliklerinin kurulması hedeflenmektedir.

ULUSLARARASI MİMAR ODALARI BİRLİĞİ / МЕЖДУНАРОДНАЯ АССОЦИАЦИЯ СОЮЗОВ АРХИТЕКТОРОВ (MACA)

Mimarlığın gelişimi ve mesleki hak ve yetkilerin korunması; yaratıcı işbirliklerinin geliştirilmesi için çalışmalar yürüten Azerbaycan, Ermenistan, Belarus, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan, Ukrayna, Sırbistan, Rusya gibi ülkelerin üye olduğu Uluslararası Mimar Odaları Birliği'ne (MACA) üyelik ve mesleki işbirliği ile ilgili görüşmeler 45. Dönemde başlatılmıştır.

49. Çalışma Döneminde; bu ilişkilerin geliştirilmesi ve üyeliğin sağlanarak işbirliklerinin kurulması hedeflenmektedir.

İKİLİ İLİŞKİLER

Üye olarak katkı verdiğimiz Europa Nostra çalışmalarına, kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi konusunda ülkemizde yaşanan süreçlerin Europa Nostra'ya yansıtılması ve ortak girişimlerde bulunulması yoluyla katkı verilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca, tarihsel çevrenin korunması ve geliştirilmesi alanında çalışan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS), Avrupa Tarihî Kentler Birliği, Avrupa Yapı Teknolojileri Platformu vb. hükümet dışı örgütler ve onların ülkemizdeki temsilci kuruluşlarıyla gerekli ilişkiler kurulacak, var olan ilişkilerimiz güçlendirilecektir.

Küresel sermayenin sektörün her türlü bileşeni üzerinde yarattığı baskı günümüzde en çok mimarlık mesleğini etkilemektedir. Mimarlık eğitiminin niteliği, mesleki hizmetlerin yeterliliği, telif hakları, haksız rekabet, işsizlik uluslararası meslek örgütlerinin öncelikli gündemindedir. Öte yandan, tüm dünyada kentlerin ve kamusal alanların savunulmasında uluslararası dayanışmanın önemi daha da artmaktadır.

Mimarlar Odası'nın mücadelesine dair uluslararası meslek örgütlerinden gelen dayanışma mesajları ve destek bu dönemde daha da önemli hale gelmiştir.

49. Çalışma Döneminde; bu etkileşim içinde "mimarların uluslararası dayanışmasını" güçlendiren ortak platformların oluşturulmasını, ülkemiz mimarlığının taleplerinin ve özgün niteliğinin uluslararası alana taşınması ve kurumsallaşmasını hedeflemekteyiz.

49. DÖNEM

(2024-2026)

ÇALIŞMA PROGRAMI

► MİMARLIK VE HUKUK

Anayasa'dan başlayarak tüm hukuk sistemimizin dönüştürüldüğü bugünlerde, yalnızca mimarlık meslek hukukumuzun değil sistem değişikliğinin de değerlendirilmesi ve izlenmesi gerekmektedir. Sermaye ve finans odaklı yapılanma ile birlikte işleyen neo-liberal hukuk sistemi, "kamu yararı" kavramını sermaye sahipleri lehine dönüştürmekte, yapıcı çevre üretimini ve mesleki faaliyetleri niteliksizleştirerek önemsizleştirmektedir. Bu dönüşüm eğitimden denetime kadar tüm meslek ve imar mevzuatını etkilemektedir.

İzlenen tutarsız ve hukuksuz politikaların önünde engel olarak görülün; meslek örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının ve yükseköğretim kurumlarının kamusal ve özerk yapıları yok sayılarak, bu hizmetler ve üretim süreçlerinin değersizleştirilmesi ve önemsizleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

2002'den itibaren mesleki hizmetlerimize ve kentsel, kırsal alanlarımızın sermayeye açılmasına yönelik pek çok düzenlemenin temelleri atılmış, öncelikli alanlar ilerleyen yıllarda yeniden düzenlenmiş veya değiştirilmiştir;

- Mesleki Yeterliliklerin ve Yetkinliklerin Düzenlenmesi
- Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması
- Eski Kent Dokularının Yenilenmesi Korunması ve Kullanılması (Dönüşüm Alanları / Kentsel Dönüşüm)
- Yabancıların Çalışma İzinleri
- İş Sağlığı ve Güvenliği
- Yapı Denetim Sistemi
- Kamulaştırma Davalarında Bilirkişi Olarak Görev Yapacak Mühendis, Mimar Ve Şehir Plancılarının Eğitim Ve Belgelendirmesi
- Kıyı ve İmar
- Turizm Teşviki

Bütün bu düzenlemeler; mesleki hakların kısıtlanması yoluyla, uzmanların sunduğu nitelikli mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin de topluma ulaşmasını ve meslek mensuplarının yetkinliklerinin güvencesi olan meslek kuruluşlarının ve kamu kurumlarının topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesini engelleyecek koşulları oluşturmayı hedeflemiştir; mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerini tasarımı, uygulama, yönetim ve denetim boyutuyla merkezi politikaların bileşeni haline getirmek üzere altlık oluşturmuştur.

Ülkemiz gereksinmelerinin çağdaş düzenlemelerle karşılanması için; Meslek alanımızı ilgilendiren yasal düzenlemeler, uluslararası hukuki düzenlemeler, Oda gündeminde yer alan konular, idari işlem ve uygulamalar Oda Hukuk birimi ve ilgili uzman komite üyelerinin danışmanlığında

incelenerek görüş ve raporlar oluşturulmakta; gerekli durumlarda huku-ki süreç başlatılmaktadır.

Tüm bu düzenleme ve değişikliklerin toplumsal yaşama ve meslek ortamına etkilerinin irdelenerek; mesleki hak ve yetkilerin korunarak geliştirilmesi, mesleki etkinliklerin kolaylaştırılması, mesleğin kamu ve toplum yararına uygun olarak gelişmesinin sağlanması için çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda; yalnızca Oda mevzuatının değil, meslek alanımıza ilişkin tüm alanlarda öneri ve değerlendirmeler sunularak mimarlık ve hukuk çalışmalarının geliştirilmesi önemsenmektedir.

MİMARLAR ODASI HUKUK BÜROSU VE KURUMSALLAŞMA
49. Çalışma Döneminde; Oda gündemindeki konularla ilgili uzman hukukçuların danışmanlığında, uzmanlaşmış avukatlardan oluşan Hukuk Bürosunun çalışmalarını geliştirmesi öngörülmüştür.

Bu kapsamda;

- Merkezî düzeyde ve birimlerimizce yürütülen davalarımızın (kentsel, mesleki, örgütsel...) koordineli bir biçimde izlenmesinin sağlanması,
- Tüm Mimarlar Odası Birimlerinin, Dava Takip Programını aktif kullanmasının sağlanması,
- Uluslararası hukuki düzenlemelerin gerektirmesinin yanı sıra, ülkemiz gereksinmelerinin çağdaş düzenlemelerle karşılanması için, giderek artan yoğunlukta gündemimize gelen, değiştirilen ve yenilenen mevzuatın, hazırlık aşamasında, yasama sürecinde ve sonrasında, önem derecesi belirlenerek izlenmesi, değerlendirilmesi, gerekiyorsa müdahale edilmesinin sağlanması,
- Mevcut gündemi izlemenin yanı sıra yeni gündemlerin oluşturulması için, başta Kamu İhale Kanunu olmak üzere mesleki mevzuatımızla ilgili gerekli hukuksal düzenleme önerilerinin geliştirilmesi amacıyla, hukuksal araştırmaları da içeren ayrı bir çalışma ortamının oluşturulması,
- Oda hukukçuları ve mevzuat konusunda uzmanlaşmış mimarların destekleriyle mevzuat takibi yapılması, kamuoyunun ve meslektaşların bilgilendirilmesi,

Hedeflenmektedir.

TMMOB VE BAĞLI ODALARLA ORTAK HUKUKSAL İLETİŞİM ÇALIŞMALARI

Özellikle ulusal, bölgesel, kentsel sorunlar ve imar uygulamaları bağlamında gerek TMMOB ve İKK'lar düzeyinde gerçekleşen ortak hukuk süreçlerinin, gerekse değişik STK ve kentlilerle ortak olarak yapılan hukuk

davalarının merkezî bir koordinasyona ihtiyacı vardır. Dava süreçlerinde örgütsel potansiyellerin paylaşımını ve biriken konuların sistemleştirilmesini sağlayacak bu koordinasyon ile iletişimin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

ODA İÇ MEVZUATINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Mesleki hak ve yetkilerin korunarak geliştirilmesi, mesleki etkinliklerin kolaylaştırılması, mesleğin kamu ve toplum yararına uygun olarak gelişmesinin sağlanması kapsamında çalışmalar yapılması önemsenmektedir.

Bu kapsamda, 49. Olağan Genel Kurul'da fikri ve mesleki haklar, mimarlık hizmetleri ve örgütlenme alanlarında çalışma yapılmak üzere görev verilen önergelere ilişkin çalışma yapılacaktır:

- Fikri ve Mesleki Hakların Korunması ve Geliştirilmesi
- Mimarlık Hizmetlerine Yönelik Oda Mevzuatının Geliştirilmesi
- Mimarlar Odası Örgütlenmesinin Güçlendirilmesi

►► GENEL KURUL VE DANIŞMA KURULLARI

49. DÖNEM 1. MERKEZ DANIŞMA KURULU

49. DÖNEM 2. MERKEZ DANIŞMA KURULU

50. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURUL

Genel olarak dünyadaki ekonomi, üretim, teknoloji ve hizmet alanlarındaki değişim, ülkemiz için de bir dönüşüm öngörmektedir. Bu değişim süreci mimarlık alanını kapsamlı bir şekilde etkilemektedir. Bu sürece bağlı olarak mimarlık eylemi, uygulamaların niteliği, hizmet sunum biçimleri ve mimarın rolü değişmektedir. Buna paralel olarak, Odanın üye profili hızla değişmektedir. Bu anlamda Mimarlar Odası'nın geleceği, mesleğin geleceğine yönelik politikaların ve stratejilerin geliştirilmesi, mesleki gelişim ve örgütlenme araçlarına ilişkin yaklaşımların, arayışların, yöntemlerin yeniden ele alması ve yenilenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Genel Kurul'da ve Danışma Kurullarında, Oda ve meslek alanına ilişkin konularla ilgili olarak gerekli tartışma ve değerlendirmelerin yapılması, karar süreçlerine tüm birimlerin katılımı ve katkılarının sağlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda; 49. Olağan Genel Kurul'da kabul edilen karar tasarıları ile ilgili hazırlıkların yapılarak ihtiyaç duyulan mevzuat değişikliği veya düzenlemelerin öncelikli olarak Danışma Kurullarında ardından ise Genel Kurul gündeminde görüşülmesi, olgunlaşmış ve mutabakata varılan konularla ilgili kararların alınması planlanmaktadır.

- Afetler, Planlama ve Mimarlık Politikaları
- Fikri ve Mesleki Hakların Korunması ve Geliştirilmesi
- Mimarlar Odası Hukukunun Güçlendirilmesi
- Örgütlenme ve Kurumsal Yapının Geliştirilmesi
- Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi Çalışmaları

49. DÖNEM

(2024-2026)

ÇALIŞMA PROGRAMI

82

► ÖRGÜTLENME VE KURUMSAL YAPININ GELİŞTİRİLMESİ

1954 yılında 6235 Sayılı TMMOB Kanunu ile kurulan Mimarlar Odası; kurulduğu tarihten bugüne çalışmalarını ülke ve kamu yararı doğrultusunda yürütmekte; toplum hizmetinde mimarlık anlayışı ile kentlerin kimlikli, planlı ve sağlıklı gelişmesi için emek harcamaktadır. Mesleğin kamu yararına gelişimi ve meslek mensuplarının yetki ve sorumlulukları çerçevesinde; mimarlığın, yapılı çevrenin ve toplumsal kültürün üretiminde asli bir öge olduğunun toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmesi ve toplumsal bir kültür ögesi olan nitelikli mimarlığın kamusal politikaların her düzeyinde yer alması için mücadele etmektedir.

70 yıllık tarihinde; yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözetken politikalar çerçevesinde üretilmesi, tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi, nitelikli mesleki hizmetlerin kamusal politikaların her düzeyinde yer alması, güvenli ve sağlıklı yaşam çevrelerinin oluşması ve demokrasinin ve barışın mekân örgütlenmesine aracılık etmesinin sağlanması Mimarlar Odası tarafından ülke adına sorumluluk olarak benimsenmiştir.

Hukuk ve demokrasinin savunulması, özel olarak meslek alanımızda ve meslek Odalarında anti-demokratik süreçler ve hukuk dışı dayatmalar karşısında kazanımların korunması, öncelikli ve yaşamsal bir gündem olarak değerlendirilmektedir.

Demokratik-mesleki haklar ve kentli hakları ile ilgili giderek artan ihlallere karşı tavır konulması, toplumun tüm nefes alma alanlarına, mesleklerin örgütlenmelerine ve kendilerini ifade etme biçimlerine yönelik tahammülsüzlük, müdahale ve yok etme girişimlerinin durdurulmasına yönelik çabaların kararlılıkla sürdürülmesi öngörülmektedir.

Küresel ölçekte yaşanmakta olan ekonomik kriz, yapısal sorunları olan ve her bakımdan krizler içerisinde çalkalanan ülkemizi derinden etkilemiş, pek çok temel konuda da sorunların büyümesinin kaynağı olmuştur. Mimarlık ve meslek alanımızı bu süreçlerin olumsuz etkilerine karşı korumak; bu çerçevede mimarlık ve meslek alanımızın savunulması, meslektaşlarımızın desteklenmesi ve Oda yapısının güçlendirilmesi bütün mimarların ortak sorumluluğudur.

Mesleğimize ve meslektaşımıza sahip çıkma çabasının yükseltilmesi, mimarlığın toplumla buluşması ve nitelikli mekânsal olanakların yaratılması yönündeki özverili çalışmaların desteklenmesi ve yaygınlaştırılması en önemli hedeflerimizdendir.

Mimarlar Odası; kamu yararının gözetilmesini ve toplum hizmetinde mimarlığı temel alan 70 yıllık tarihiyle ülkemizin, mesleğimizin, doğal ve kültürel çevrenin, yaşam değerlerinin korunması için mücadele eden meslek odaları üzerinde oluşturulmaya çalışılan bütün siyasi baskılara karşı özverili çalışmalarını ve mücadelesini sürdürme kararlılığındadır.

Kuruluşunun 70.yılında Mimarlar Odası örgütlenmesi, bugüne kadar gerçekleştirilen çalışmalar, deneyim ve birikimler çerçevesinde geçmişi değerlendirerek geleceğe yönelik öngörülerde bulunmayı ve örgütsel yapısını geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu bağlamda 49. Çalışma Dönemde; Mimarlar Odası eylemlerinin örgütsel katılım ve koordinasyon ortamında gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Mimarlar Odası'nın birimlerinin, ülke genelindeki tüm eylem ve çalışmalarının mesleğimizin birer kazanımı olduğu kabulünden hareketle; merkezî koordinasyon sağlanarak bu çalışmalara yeterli destek ve katkı verilmesi için gerekli koşullar oluşturulacaktır.

Dönem süresince Merkez Yönetim Kurulu; birimler arası koordinasyon sağlayarak örgüt çalışmalarının tüm ülke genelinde yaygınlaştırılması için, Şube ve Temsilcilik Yönetim Kurulları ile diyalog halinde çalışmalarını gerçekleştirmeyi planlamaktadır. Çalışma dönemi boyunca farklı bölgelerimizde MYK toplantıları yapılacak, toplantıların yanı sıra bölge sorunlarına dikkat çekmek üzere etkinlikler gerçekleştirilecektir.

Üyelerden TMMOB'ye kadar tüm süreçlerde birlikte üretme, paylaşma ve güçlü bir dayanışma anlayışıyla hareket edilmesinin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Bu anlamda seçilmiş organlar olarak Denetleme Kurulu ve Onur Kurulu'nun etkin kılınabilmesi, verimliliğinin ve çalışma hızının artırılması için gerekli desteğin sunulması konusunda çabalarımız artırılacaktır.

Mimarlar Odası'nın kamu yararına yürüttüğü çalışmaların sürekliliği, mesleki gelişmeler ve meslek mensuplarının haklarının savunulması ve iyileştirilmesi hakkında yapılacak girişimler ancak Oda üyeleri ve ilgili tüm kesimlerin katılımı ve desteğiyle mümkündür.

Mimarlık eğitim sürecinden mesleki deneyimlerin elde edildiği uygulama süreçlerine kadar; mimarlık öğrencileri, mimar adayları, mimarlar, mimarlık eğitimi veren kurumlar, akademisyenler ile tüm düzenleyici kurum ve kuruluşların sorunları, çözüm yolları ve yenilikçi fikirleri paylaşabileceği ve geliştirebileceği ortak bir platform olarak Mimarlar Odası'nın tanınması hedeflenmektedir. Tüm bileşenler ve katılımcıların birlikteliğinde tartışma ortamları, etkinlikler, çalıştaylar, danışma kurulları sürdürülecek ve çalışma gruplarının ürünleri sergilenecektir.

49. Çalışma Dönemi'nde tüm bu çalışma biçimlerine ek olarak gelişen teknoloji ve iletişim ağlarının kullanılması; üyelerin yararlanabileceği web ağları, sosyal medya hesapları, e-sistemler ve Mimarlar Odası uygulamaları ile bilgi alışverişinin sürekliliğinin sağlanması ve iletişim yapısının iyileştirilmesi planlanmaktadır.

49. Çalışma Dönemi'nin en önemli konularından biri de, Mimarlar Odası'nın tüm birimleriyle birlikte güçlü bir biçimde mesleki etkinlik ve mali yapılanma alanlarında sürekliliğinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanması olacaktır.

MİMARLAR ODASI ÖRGÜTLENMESİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı tüm Odalar; meslek mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak; meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmî makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak üzere çalışmalarını yürütmekle sorumludurlar.

Mimarlar Odası Birimleri; Odamızın 6235 Sayılı TMMOB Kanunu ile belirlenmiş amaçları ve kamu yararı doğrultusunda görevlerini yerine getirebilmek, üyelerin Oda ile ilişkilerini güçlendirmek ve Oda çalışmalarına katılımlarını sağlamak amacıyla kurulmaktadır. Bu birimler; Şubeler, Büyükşehir Şubeleri, Temsilcilikler, Büyükşehir Bölge Temsilcilikleri ve Oda Temsilcilerinden oluşur.

Temsilcilikler, Büyükşehir Bölge Temsilcilikleri ve Oda Temsilcileri bulunduğu etkinlik bölgesindeki yetkili ve görevli şubeye bağlı; yönetim ve mali konularda öncelikle bu Şube Yönetim Kuruluna karşı sorumlu olarak görev yapar. Şubeler ve Büyükşehir Şubeleri etkinlik bölgelerindeki yönetim ve mali konularda görevli ve Oda Yönetim Kuruluna karşı sorumludurlar.

İçinde bulunduğumuz çok yönlü kriz koşullarına bağlı olarak, fiziksel çevre üretiminin aslı unsuru olan mimarlık mesleğinin uygulama biçimleri de değişmekte, mimarlık alanı parçalanmakta, mimarlık hizmetleri çeşitlenmekte ve farklı çalışma alanlarıyla ilişkilenmekte, ara alanlar oluşmaktadır. Mimarlık eylemi, mimarlık uygulamalarının niteliği, hizmet sunum ortamı ve mimarın rolü hızla değişmektedir. Mimarlar Odası birimlerine ve illere göre üye dağılımı, mimarlık bölüm sayıları ve kontenjanları, üye kayıtları ve üyelikten ayrılma işlemleri, üyelik ödentileri ödeme oranları, serbest mimarlık hizmeti sunan büro sayıları, mesleki denetim işlemleri ile Oda Birimleri mali durumlarına dair veriler; ülke gündeminin mesleki eğitim, uygulama ve örgütlenme alanına olan yansımalarını göstermektedir.

Bu dönüşüm sürecinde, Odanın üye yapısı da hızla değişmektedir. Oda üye ilişkisi, mesleki kurallar ve etiğe ilişkin sorunların artmasına neden olan bu süreçte Mimarlar Odası örgütsel, mali ve kurumsal yapısının; mesleki ve örgütsel araçlara ilişkin yöntemlerin yeniden ele alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Kuruluşunun 70.yılına doğru Mimarlar Odası örgütsel ve kurumsal yapısına ilişkin öne çıkan konular dönem içerisinde gerçekleştirilen Merkez Danışma Kurulu toplantılarının yanı sıra Birimlerle birlikte gerçekleştirilen toplantılarda da ele alınmış;

- Oda kurumsal yapısına ve üye profiline yansıyan toplumsal, siyasi ve sosyal dönüşüm,
  - TMMOB örgütlü yapısına ve meslek odalarına yönelik artan müdahale ve baskılar,
  - Mesleki ve toplumsal örgütlenmelerde ülke gündemine bağlı olarak yaşanan değişimler, dayanışma ve demokratik toplumsal mücadelelere yönelik baskılar;
    - o Kentsel alanlar; yapılı, doğal ve kültürel çevre değerleri
    - o Sağlık, eğitim ve temel insan hak ve özgürlükleri
    - o Çalışma koşulları, taşeronlaşma ve özelleştirme
    - o Ekonomik ve sosyal krizler
    - o Afetler
  - Oda kurumsal yapısının genişlemesi ve yaygınlaşmasına bağlı olarak Birimler arası artan farklılıklar,
  - Mimarlar Odası mevzuatı ile getirilen düzenlemelerin Oda Birimlerince yürütülen uygulamalarında farklılıkların artması, tüm kural ve düzenlemelerin tüm Birimlerce eşit biçimde uygulanmasında karşılaşılan sorunlar,
  - Mimarlar Odası deneyim ve birikiminin, örgüt kültürünün aktarımında yaşanan aksaklıklar, çalışma alanlarında sürekliliğin sağlanamaması,
  - Üye Oda ilişkilerinde yaşanan değişim, aidiyet ve meslek etiği alanında yaşanan sorunlar,
  - Ekonomik kriz koşullarında Oda genel bütçesi ve mali yapılanmasının daralması
- olarak değerlendirilmiştir.

Mimarlığın toplumsal ve kamusal sorumluluğu temelinde, çalışma ilkeleri ve toplum için mimarlık anlayışı çerçevesinde örgütsel yapılanmanın geliştirilmesi için;

- Kamu yararı doğrultusunda toplum hizmetinde mimarlık anlayışıyla çalışmaların sürdürülmesi,
- Farklılaşan ve çeşitlenen mimarlık alanlarına ilişkin oda içi örgütlenme araçlarının oluşturulması ve geliştirilmesi,
- Örgüt birimlerinde tartışma ortamları oluşturularak üyelerle iletişimin geliştirilmesi,

- Mimarlar Odası'nda demokratik yapının ve örgütsel dayanışmanın güçlendirilmesi, var olan örgütsel araçların geliştirilmesi,
- Örgüt kültürünün yaygınlaşması ve Oda organlarında görev alan tüm yöneticilerin ve Oda çalışanlarının mesleki etik ve davranış kurallarına uyması,
- Oda kadrolarının yetiştirilmesi, birikimli ve deneyimli kadroların Oda örgütlenmesine yeniden kazandırılması,
- Kent ve çevre, temel insan hak ve özgürlükleri, demokrasi, hukuk, eğitim, sağlık vb. alanlarda çalışmalar yürüten demokratik ve toplumsal kurum ve kuruluşlarla ilişkilerin geliştirilmesi

önemsemektedir.

Bu bağlamda 49. Çalışma döneminde; Örgütlenme Komitesi'nin kurulması, örgütlenme tartışmalarının bir program çerçevesinde değerlendirilerek örgütlenmeye yönelik etkinliklerin gerçekleştirilmesi, örgütlenmenin her yönüyle ele alınarak önümüzdeki sürece yönelik politik araçlar, örgütsel öneri ve kararların üretilmesi amaçlanmaktadır.

49. Olağan Genel Kurul'da, Oda içi örgütsel yapının geliştirilmesine yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde;

- Tüm Birimlerde Oda mevzuatı ile getirilen düzenlemelerin, karar ve genelgelerin eşit biçimde uygulanmasının denetlenmesi,
- Oda çalışanlarının çalışmalara aktif katılımının, koordinasyon ve eğitimlerinin sağlanması,
- Oda organlarında görev alanların Oda mevzuatına ve Oda politikalarına uygun davranış göstermelerinin sağlanması,
- Örgütlenmenin farklı düzlemlerde kuramsal açıdan, örgüt ve toplum sosyolojisine her yönüyle ele alınması, tartışma ortamlarının oluşturulması için Örgütlenme Çalıştayı düzenlenmesi,

planlanmaktadır.

ÜYE SİCİL BİLGİ SİSTEMİ ÇALIŞMALARI

Üyelerin örgütlenmede etkin rol almaları ve kurumsal bağlarının güçlendirilmesi için, yeni araçların üretilmesi ve üye sicil bilgi sisteminin geliştirilmesi önemsenmektedir. Sağlıklı bir iş düzeni için gerekli olan üye referans sisteminin oluşturulması bağlamında bir örgütlenme çalışması yapılması gerekmektedir.

Mimarlar Odası Üye Sicil Sistemi içerisinde mesleki uygulama alanları, mesleğe kabul ve sürekli mesleki gelişim konularında yaşanan gelişmelere bağlı olarak gerekli görülen değişikliklerin işlenmesi ve üye sicil sistemi ile uyumlu bir biçimde mobil uygulamaların geliştirilerek kullanıma açılması öngörülmektedir.

Bu bağlamda 49. Olağan Genel Kurul'da, üye örgütlenme araçlarının geliştirilmesine yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde;

- Ücretli, işsiz ve kamu çalışanlarına yönelik örgütlenme yöntemlerinin oluşturulması,
- Üye sicil sistemi güncellenmesi,
- Bilgi ve belge yönetimi, arşiv, kütüphane, mali ve hukuk alanında çalışmaların elektronik ve dijital yöntemlerle güncellenmesi, planlanmaktadır.

ÖĞRENCİ ÜYELİK VE TEMSİLCİLER KURULU ÇALIŞMALARI
Meslektaş adayları ile iletişimi güçlendirmek, demokrasi kültürünü öğrenciler arasında pekiştirmek, mimarlık eğitimi alanında yaşanan sorunlar hakkında bilgi sahibi olmak ve birlikte çözüm üretmek üzere, öğrenci üyelik ve temsilcilik alanlarında çalışmalar sürdürülmektedir.

Üniversitelerde ve birimlerimizde belirlenen öğrenci temsilcilerinin çalışmalarını bir çatı altında toplama amacıyla başlatılan Mimarlar Odası Öğrenci Temsilciler Kurulu (ÖTK), Mimarlık ve Eğitim Kurultayı XII çalışmaları kapsamında öğrenci forumunu gerçekleştirmiş; öğrenci forumundan elde edilen sonuçlarla üretilen raporlar, Kurultay'da düzenlenen öğrenci oturumunda Öğrenci Temsilciler Kurulu temsilcileri tarafından katılımcılarla paylaşılmıştır.

Bu çalışmalar çerçevesinde; “Cumhuriyet’in 100. yılında kültürel mirasın korunması ve yıkılan Cumhuriyet Dönemi yapıları, Türkiye’deki deprem öncesi ve sonrası mimarlık eğitimi, ülke gündemine bağlı olarak sürekli değişen ders müfredatı, müfredatın güncelliği ve kapsayıcılığı, atölye kullanımının sınırlılığı, sınırlılık kavramı üzerinden değerlendirilen öğrenci ekonomisi / mimarlık eğitimi masrafları, meslek pratiğine yönelik eğitim, ders dışı atölye / çalıştay, yaz okulu ve staj imkânlarının yetersizliği, niteliksiz mezun veren ihtiyaç fazlası mimarlık bölümünün neden olduğu istihdam ve buna bağlı olarak mimarlık üretiminin değersizleşmesi” şeklinde başlıklar oluşturulmuştur.

Kriz koşullarında öğrenim gören mimarlık öğrencilerinin eğitim masrafları önemli bir sorun olmakla birlikte, özellikle 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinden etkilenen bölgedeki öğrencilerinin gerekli malzemelere erişimi zorlaşmıştır. Mimarlık öğrencilerinin eğitim masrafları konusunda öğrencilere ekonomik destek sağlayabilecek yöntemlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, öğrencilerin tekrar kullanabilecekleri malzemeleri paylaşabilecekleri ortak bir platform kurulması izlenebilecek yöntemler arasındadır. Kolektif ve çok disiplinli çalışma kültürünün geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmasına, meslek mensupları ve öğrenciler arasındaki iletişimin güçlendirilmesine, meslek örgütü ve öğrencilerin ortak çalışmalarına ilişkin olanakların artırılmasına ve ekonomik ve psikolojik zorlukların üstesinden gelmek üzere dayanışma sağlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

49. Çalışma Dönemi'nde; Öğrenci Temsilciler Kurulu kurularak, mimarlık öğrencilerinin taleplerinin, mimarlık meslek ortamına aktarılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu bağlamda 49. Olağan Genel Kurul'da, üye örgütlenme araçlarının geliştirilmesine yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde;

- Yeni mezun ve öğrencilere yönelik çalışmaların artırılması, Öğrenci Üyelik ve benzeri örgütlenme araçlarının kurumsallaştırılması için çalışma yapılması,
  - o Oda çatısı altında meslek mensupları ve öğrenciler arasındaki iletişimin güçlendirilmesi için, Oda birimlerinin etkinlik alanlarındaki öğrencilere ulaşabilmelerine ilişkin yöntemler geliştirilmesi,
  - o Etkinlik, sergi ve yarışma gibi süreçlerin Öğrenci Temsilciler Kurulu'yla birlikte programlanması,
  - o Öğrenci Kurultaylarının yeniden örgütlenerek organize edilmesi,

Planlanmaktadır.

İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİ EŞGÜDÜM ÇALIŞMALARI

Son yıllarda yapılan yasal düzenlemelerle, mesleki alanlara müdahale edilmekte; müelliflik, telif hakları ve mesleğin yapıma koşulları olumsuz şekilde etkilenmektedir. Çalışan mimarların yetersiz olan özlük hakları ve yaşam standartlarının daha da geriye gittiğine; işsizleşme ve işsizleşmenin artan mezun sayılarıyla birlikte hızla yaygınlaştığına şahit olmaktadır.

Ayrıca; 21 Temmuz 2016 tarihinden itibaren devam eden koşullarında yayımlanan kararname yoluyla binlerce kamu görevlisi milli güvenliğe karşı faaliyette bulunmak ve teröre destek vermekle suçlanarak görevlerinden ihraç edilmiştir. Kamu görevlerinden ihraç edilenler arasında; Evrensel İnsan Hakları Beyannamesinde ve Anayasa'da güvence altına alınmış olan düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında, görüş ve değerlendirmelerini kamuoyu ile paylaşan, mesleki bilimsel çalışmalar yürüten meslektaşlarımız da bulunmaktadır. Özgürlükleri kısıtlanan meslektaşlarımızın sorunlarının tespit edilerek, koşullarının iyileştirilmesine dair çalışmalar yürütülmesi önemsenmektedir.

Kamuda ve özel sektörde ücretli çalışan üyelerimiz Oda üye dağılımında önemli bir yer tutmaktadır. Ücretli çalışan üyelerimizin yetki, sorumluluk, mesleki kimlik ve aidiyet, özlük hakları, çalışma koşulları vb. konularda haklarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Kamuda ve özel sektörde ücretli çalışan mimarlar, Oda üye profiline büyük bölümünü oluşturmasına rağmen; emekli, öğrenci, işsiz veya

mimarlık disiplininden farklı alanlarda çalışan üyelerin tümüne ulaşarak sorunları ve deneyimleri hakkında veri toplamak ve sicil bilgilerini güncellemek gerekmektedir.

Bu çalışmalar; Mimarlar Odası'nın çalışma ilkeleri doğrultusunda ve TMMOB Mimarlar Odası İşyeri Temsilciliği Yönetmeliği kapsamında Şubelelerimizde, kamuda ve özel sektörde ücretli çalışan mimarların bulunduğu işyerlerinde, Mimarlar Odası birimleri veya üyelerin talepleri doğrultusunda temsilcilerin belirlenmesiyle İşyeri Temsilciliklerinin kurulmasının ardından işyeri temsilcilerinin kendi arasından seçim yoluyla belirlendiği İşyeri Temsilcilikleri Eşgüdüm Komitesi'nce gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, 49. Olağan Genel Kurul'da, üye örgütlenme araçlarının geliştirilmesine yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde; İşyeri Temsilciliği alanında; Oda İşyeri Temsilcisi belirlenmesi için gerekli koşulların sağlanamaması durumunda, işyerinde mevcut TMMOB'ye bağlı meslek alanlarından belirlenecek İşyeri Temsilcileri yoluyla örgütlenmenin sağlanması için TMMOB Genel Kuruluna öneri iletilmiştir.

Bu bağlamda 49.Çalışma Döneminde; mimarlık mesleğini farklı alanlarda ücretli çalışarak icra eden meslek mensuplarına yönelik mesleki hak ve yetkilerin korunması, çalışma koşullarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

ENDÜSTRİYEL TASARIM MESLEK GRUBU ÖRGÜTLENMESİ

Endüstriyel Tasarımcılar, 1983 yılından bu yana Mimarlar Odası'na üye olan bir meslek grubudur. 51 yıldır üniversite düzeyinde verilen endüstriyel tasarım eğitimi, bugün ülkemizde 33 üniversitede lisans düzeyinde verilmekte; bu bölümlerden mezun yaklaşık 10.000 endüstriyel tasarımcı bulunmaktadır.

Endüstriyel tasarımcılar mesleki eğitim ve uygulama alanlarında; mesleki hak ve yetkiler, asgari ücretler, mesleki yeterlilikler ve mesleki hizmetlerin nitelikleri konularında sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Mesleğe yönelik düzenlemelerdeki eksiklikler, insana ve topluma faydayı önde tutan endüstriyel tasarım mesleğinin kamu yararına ve ekonomik kalkınmaya yönelik amaçlarının gerçekleşmesine engel teşkil etmektedir. Bugün gelinen noktada, endüstriyel tasarımcılar, mesleğin kamu adına düzenlenmesinde etkin olabilmek için mesleki örgütlenmenin geliştirilmesine ihtiyaç duymaktadırlar.

Mimarlar Odası'nda endüstriyel tasarımcıların örgütlenme çalışmaları, 46. Dönem'den itibaren Endüstriyel Tasarımcılar Komisyonu'nun kurulmasıyla başlayan çalışmalar çerçevesinde sürdürülmektedir. Komisyon; endüstriyel tasarım mesleğinin kamu adına düzenlenmesi için meslek

tanımı, mesleki hizmet, asgari ücretlendirme, meslek etiği, yarışmalar ve benzeri konularda mevzuat eksikliklerinin tamamlanması yönünde çalışmalar yürütmüş; mesleki örgütlenmenin geliştirilmesi için çeşitli etkinlik, toplantı ve sergiler düzenleyerek meslek mensuplarıyla bir araya gelmiştir.

Endüstriyel tasarım mesleği mensuplarının mesleği icra ederken benimseleri önerilen ortak değerlerin ve ilkelerin geliştirilmesi, bu değerlerin meslektaşlar arasında yaygınlaşarak benimsenmesi amacıyla hazırlanan “Endüstriyel Tasarımcılar için Etik Kılavuz” ve nitelikli proje elde etmenin ve toplumun bu hizmetlere erişiminin sağlanmasının en doğru yöntemi olan yarışmalar alanındaki mevzuat eksikliklerinin tamamlanması amacıyla hazırlanan “Ulusal Endüstriyel Tasarım Yarışmaları Yönergesi” 48. Olağan Genel Kurul’a sunularak oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Komisyon çalışmaları doğrultusunda elde edilen bu kazanımların yanı sıra, mesleğin devam eden sorunlarına yönelik çalışmaların yürütülmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Endüstriyel Tasarım Bölümü mezunları, kamu kurum ve kuruluşlarında görev almada ve görev aldıklarında yetki, unvan ve özlük hakları konusunda sorunlar yaşamaktadırlar.

08.02.2017 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantısında 2547 sayılı 43/b maddesi uyarınca, Endüstriyel Tasarım Bölümü mezunlarının “Endüstri Ürünleri Tasarımcısı” unvanını kullanmasına ve hizmet sınıfının teknik hizmetler sınıfı olduğuna karar verilmiştir. Bu karar ilk kez 25.01.1994 yılında aynı kurul tarafından alınmıştı. Ayrıca 11.03.2020 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantısında yükseköğretim kurumlarındaki içerikleri aynı ancak isimleri farklı lisans programlarındaki isim kargaşasını ortadan kaldırmak amacıyla “Endüstri Ürünleri Tasarımı” program isminin “Endüstriyel Tasarım” olarak değiştirilmesine ve söz konusu programların endüstriyel tasarım programına eşdeğer olduklarına karar verilmiştir.

Bu doğrultuda, Endüstriyel Tasarımcıların ek göstergelerde, tüm teknik personelin sahip olduğu olanaklardan faydalanmaları gerekirken, “Endüstriyel Tasarımcı” unvanının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun kadro listesinde olmaması nedeni ile belediyelerde veya çeşitli kamu kurumlarında çalışan Endüstriyel Tasarımcılar, Genel İdari Hizmetler Sınıfında (GİH), işçi kadrosunda veya kurumun personel mevzuatına göre uzman kadrosunda çalıştırılmakta; bu statülerde çalışmaları maddi kayıplara ve yetki kayıplarına neden olmaktadır. Endüstriyel Tasarımcılar, Teknik Personel statüsündeki diğer personele göre daha düşük derece ve kademelerde çalıştırılmaktadırlar (Örneğin 8/1 yerine 9/1’den başlanmaktadır.); bazı kurumlarda teknikerlerin özlük haklarına sahiptir-

ler. Bazı belediyeler, “Endüstriyel Tasarımcı” başlıklı bir kadro olmaması nedeniyle ihtiyaç duydukları halde Endüstriyel Tasarımcı istihdam edememektedir. Endüstriyel Tasarımcıların bu konuda yaşadıkları sorunlar Odamızın Endüstriyel Tasarımcılar Komisyonuna sıklıkla iletilmektedir.

Ülkemizde topluma ve çevreye faydalı, yenilikçi ve güvenli ürünlerin üretilmesine ve bu doğrultuda ihracata ve ekonomik kalkınmaya katkı veren Endüstriyel Tasarımcıların, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Türk Patent ve Marka Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü ve Belediyelerde yetki, unvan ve özlük hakkı kaybına uğramadan çalışabilmeleri elzemdir. Endüstriyel Tasarımcının sadece üretim sürecinde yer alması değil; tasarım teşvik süreçleri, fikri ve sınai haklarla ilgili süreçler, kamu kurumlarında ve kamunun verdiği hizmetlerde ürün ve hizmetlerin tasarlanması, seçilmesi ve denetlenmesi konularında da söz sahibi olmaları gerekir.

49.Çalışma Döneminde; endüstriyel tasarım mesleğinin kamu adına düzenlenmesi için meslek tanımı, mesleki hizmetler, asgari ücretlendirme ve benzeri konularda mevzuat eksikliklerinin tamamlanması yönünde çalışmaları yürütmek üzere Endüstriyel Tasarımcılar Komisyonu'nun kurulması planlanmaktadır.

Bu bağlamda 49. Olağan Genel Kurul'da, endüstriyel tasarım meslek alanında örgütlenmenin geliştirilmesine yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde;

- Endüstriyel Tasarım meslek mensuplarının mesleki örgütlenmelerinin geliştirilmesi için etkinlik, toplantı ve sergilerin düzenlenmesi,
- Mimarlar Odası Birimlerinde Endüstriyel Tasarım meslek mensuplarının üyelik işlemlerine yönelik tanıtıcı çalışmalar yapılması, Oda organlarında ve çalışma alanlarında görev almalarının sağlanması,
- 657 sayılı Devlet Memurları kanununun kadro listesinde Teknik Hizmetler Sınıfına “Endüstriyel Tasarımcı” kadrosunun eklenmesi ve Mimarlarla eşdeğer derece ve ek göstergeye tabi olmaları konusunun ele alınması ve gerekli çalışmaların yapılması,

Planlanmaktadır.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ÇALIŞMALARI

Bölgemizde ve dünyada hâkim olan, giderek yükselen çatışma ve şiddet ortamı, krizler, gericileşen iktidarlar, güvencesizlik, yoksulluk, işsizlik, sömürü ve ayrımcılık, afetler temel insan hak ve özgürlüklerinden yararlanılmasında mahrumiyet ve eşitsizliğin her geçen gün artmasına neden olmaktadır. Ekonomik, toplumsal ve siyasal her alanda kriz koşullarının yaşandığı ülkemizde; salgın hastalık, deprem, sel gibi afetlerle yaşam

koşulları giderek ağırlaşmaktadır. Düşünce, ifade, haberleşme, eğitim, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam gibi temel hak ve özgürlüklere her geçen gün yeni kısıtlamalar getirilmekte; toplumsal yapıda eşitsizlik, ayrımcılık ve mahrumiyet giderek yükselmektedir.

Kamu ve toplum yararının öncelik olarak belirlenmesi yerine sermaye ve finans odaklı merkezi ve yerel yönetim politikaları nedeniyle kentlerimizde yaşam çevreleri nitelikli mimarlık hizmetlerinden yoksun üretilmekte, bilimsel şehircilik ilkelerine aykırı proje ve uygulamalar kamusal alanlara ve kamu hizmetlerine erişimde toplumsal eşitsizliğin artmasına yol açmaktadır.

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin etkisi en fazla rant amaçlı planlama kararları alınan kentlerimizde görülmüştür. Bilimsel şehircilik ilkelerine aykırı, nitelikli mimarlık hizmetlerinden yoksun üretilmiş yaşam çevrelerinde toplumsal eşitsizlik artmış; yoğun yapılaşma koşulları, alınması gereken önlemlerin uygulanmasını neredeyse olanaksız hale getirmiştir. Afet sonrası acil müdahale ve iyileştirme süreçlerindeki koordinasyon ve planlama eksikliği nedeniyle kadınların barınma, beslenme ve sağlık hizmetleri gibi yaşamsal ihtiyaçlara erişimi daha da zorlaşmış; ileri yaş ve kırılgan gruplara, engellilere, çocuk ve kadınlara yönelik suçların, toplumsal baskı ve şiddetin artmasına; kadınların afetler karşısında güvencesiz kalmasına neden olmuş, temel haklara erişimi daha da zorlaşmıştır.

Ülkemizde; dil, din, ırk ve cinsiyet rolleriyle şekillenen toplumsal yapı, siyasi iktidar tarafından temel hak ve özgürlüklere yapılan gerici müdahalelerin meşru temeli haline getirilmiştir. Temel hak ve özgürlüklere yapılan toplumsal ve bireysel müdahalelerin, uygulanan baskı ve şiddetin görünürlüğü; sermaye odaklı politikalar ile şekillenen kamusal ve özel mekânlar, ulaşım, kentleşme ve yapılaşma politikaları aracılığıyla engellenmektedir. İnsanlık onuru ile bağdaşmayan ve insan hakkı ihlali olan fiziksel, psikolojik ve cinsel istismar suçları yasal düzenlemelerle meşrulaştırılmaya çalışılmakta, toplumsal yaşam dini inançlara ait referanslarla şekillendirilmektedir.

Oysa Devlet; Anayasa ve İnsan Hakları Evrensel Beynamesi gereği; hiç kimsenin dil, din, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, mezhep ve benzeri hiçbir sebeple ayrımcılığa uğramamasını, herkesin temel hak ve özgürlüklerden eşit derecede yararlanmasını, hiçbir ayırım ve kısıtlamanın yaşanmamasını sağlamakla yükümlüdür.

Mimarlar Odası olarak; dünyada ve ülkemizde sömürüye ve baskıya karşı yürütülen mücadelede hak ihlallerinin, istismar ve şiddetin önlenmesinde öncelikli hedefin eşitliğe dayalı toplumsal yapıya erişmek olduğu inancındayız.

49. Çalışma Döneminde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği eğitimlerinin verilmesi için çalışma yapılması, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu kurularak eğitim ve çalışmaların kurgulanması planlanmaktadır.

YENİ MEZUN VE EMEKLİ MİMARLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Meslek ortamımızda sayısı ivmelenerek artan genç ve emekli mimar meslektaşlarımızın sorun ve önerilerinin tartışılacağı ilgili komitelerin kurulması önemsenmektedir.

Bu amaçla, 48. Olağan Genel Kurul kararı çerçevesinde 48. Çalışma Döneminde Yeni Mezun ve Emekli Mimarlar Çalışma Grubu kurulmuştur. Çalışma grubu; mimarlık mesleğini ücretli çalışarak ve farklı alanlarda gerçekleştiren meslektaşların iş yaşamlarındaki sorunlar ile emekli mimarların karşılaştıkları hak gaspları, mobbing gibi sorunlara yönelik Mimarlar Odası'nda örgütlenmeleri üzere çalışmalarını yürütmektedir.

49. Dönemde de çalışma grubunun kurularak; çalışma alanlarının kaydının tutulması ve bu alanlara yönelik düzenlemelerin Oda mevzuatında yer alması için yönerge hazırlanması hedeflenen çalışma konuları arasındadır.

TMMOB VE PLANLAMA - TASARIM - YAPI ODALARIYLA İLİŞKİLER

Ülkemizde tasarım, yapı ve planlama grubu mesleklerin karşı karşıya bulunduğu pek çok ortak sorun bulunmaktadır. Ortak sorunların çözümlerinin birlikte üretilmesi ve yaşama geçirilmesi için, TMMOB ve bağlı Odalarla ilişkilerin geliştirilmesi ve dayanışma içerisinde olunması gerekmektedir.

Meslek alanımızın daraltılmasına yönelik her türlü girişime karşı başta hukuk yolu olmak üzere ciddi mücadele sürdürürken, görüş ayrılıklarına neden olan konularda, ilgili tasarım - planlama ve yapı odaları ile doğrudan ilişkiye geçilerek sorunlarımızın karşılıklı görüşmelerle çözümlenmesi için gerekli ortamlar oluşturulacaktır.

Temelde eğitim sistemindeki yanlış uygulamalardan ve okullaşma pratiğimizin kaynaklanan, ancak ortamda farklı değerlendirmelere ve çoğunlukla da yanlış anlamalara neden olan uzmanlık, disiplin, meslek tanımlarını bilimsel nesnel temelde değerlendirmek ve yanlış anlamaları gidermek hedeflenmektedir.

Asıl olanın kullanıcı hakları ve kamu-toplum yararı temelinde insan yaşamı olduğu, üretilen hizmetin niteliğinin bu bağlamda anlamlı olduğunu unutmadan yetki paylaşımını esas alan bir modeli benimseyerek, gelecekteki ortak üretim koşullarının oluşturulması önemsenmektedir.

Bu kapsamda, meslekler arası örtüşen alanların bir koordinasyon ve dayanışma alanı olarak değerlendirilmesi öngörülmektedir.

Bu bağlamda 49. Olağan Genel Kurul'da, mesleki, demokratik ve toplumsal örgütlenmelerle ilişkilerin geliştirilmesine yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde; TMMOB ve bağlı Odalar ile mesleki uzmanlık alanlarına yönelik çalışmaların yürütülmesi ve örgütlü mücadelenin yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

MİMARLIK VAKFIYLA ÇALIŞMALAR

Mimarlar Odası tüm çalışma dönemlerinde olduğu gibi 49.Çalışma Döneminde de; mesleğin geliştirilmesine ve meslektaşlar arasında sosyal dayanışmanın sağlanmasına somut projelerle katkıda bulunan Mimarlık Vakfı ile ilişkilerin geliştirilmesi ve ortak mesleki çalışmaların artırılmasını hedeflemektedir.

Ülkemizin mimari belleğinin korunması ve geleceğe aktarılması kapsamında Mimarlık Vakfı ile yürütülen Mimarlık Müzesi çalışmalarının Oda'nın öncelikli çalışmaları içerisinde yer alması ve ülkemize bir mimarlık müzesi kazandırılması için gerekli girişimlerde bulunulması önemsenmektedir.

Mimarlık Vakfınca kurulan "Mimarlık Enstitüsü" çalışmaları da Odamızca desteklenmekte; Enstitü çalışma alanları kapsamında bulunan araştırma dokümantasyon, kültürel araştırma, yapı araştırma, meslek içi eğitim ve yayın konularında işbirliği yapılarak çalışmaların geliştirilmesi planlanmaktadır. Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi tarafından yürütülen eğitim programlarının kapsamının güncellenerek geliştirilmesi; Mimarlık Vakfı ve Mimarlık Enstitüsü eğitim olanaklarından yararlanarak kurumlar arası eşgüdüm içinde düzenlenmesi için başlatılan çalışmalar devam ettirilecektir.

Mimarlık Vakfınca oluşturulan ve meslek örgütlenmesinde önemli bir boşluğu dolduran MİV-SAN Mimarlık Vakfı Sosyal Güvenlik ve Yardımlaşma Sandığı çalışmaları da desteklenmekte; Merkez Yönetim Kurulu ile Şube ve Temsilcilik Yönetim Kurulları başta olmak üzere tüm meslektaşlarımızın Sandığa üyeliklerinin artırılması için Oda toplantı ve etkinliklerinde tanıtım çalışmalarının sürdürülmesi sağlanacaktır.

DİĞER KURULUŞLARLA İLİŞKİLER

Mimarlar Odası olarak, mimarlık alanında var olan ya da yeni oluşacak ulusal ve uluslararası birimlerin içinde yer almak ve çalışmalara etkin olarak katılmak önemsenmektedir. Oda bu süreçte örgütleyici, koordinatör, kolaylaştırıcı, katkı sağlayan vb. roller almayı mesleki ve toplumsal sorumluluğun gereği olarak görmektedir.

Tarihî Kentler Birliği, Özerk Sanat Konseyi, Türkiye Beton Birliği ve şubelerimizin içinde aktif olarak yer aldıkları, Ankara, Haydarpaşa, Tekel, Okuluma Dokunma ve Nükleer Karşıtı Platform gibi kent / çevre / meslek odaklı platformlar, örgütsel yapılar, içinde yer aldığımız veya ilişki içinde olduğumuz kuruluşlarla, programlarımız kapsamında işbirliği ve ortaklıklar oluşturmayı hedefliyoruz.

Söz konusu inisiyatif ve kuruluşların güçlenmesi; Odamızın yapılı çevre kültürü oluşumuna yönelik çabalarının paylaşılmasını ve nitelikli hale gelmesini sağlayacaktır. Bu çabaların bir meslek kuruluşu olma niteliğimizi daha da güçlendireceğini düşünüyoruz.

Bu bağlamda 49. Olağan Genel Kurul'da, mesleki, demokratik ve toplumsal örgütlenmelerle ilişkilerin geliştirilmesine yönelik önerge doğrultusunda verilen görev çerçevesinde;

- Diğer meslek örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile dayanışmanın geliştirilmesi için ortak çalışma yapılması,
- Çeşitli tematik vb. bilimsel toplantılar düzenlenerek bilim, kültür ve sivil alanla iletişimin güçlendirilmesi,
- Uluslararası Meslek Örgütleri ile ilişkilerin geliştirilmesi,
  - o üye ülke olarak uluslararası platformlarda temsiliyetin sürdürülmesi ve mesleki çalışmalara katılım sağlanması,
  - o bölgesel meslek örgütleri ile ilişkilerin geliştirilmesi ve üyeliğın sağlanarak işbirliklerinin kurulması,
  - o uluslararası dayanışmayı güçlendiren ortak platformların oluşturulması, ülkemiz mimarlığının taleplerinin ve özgün niteliğinin uluslararası alana taşınması ve kurumsallaşması,

için çalışma yapılması planlanmaktadır.

ODA MEKÂNLARI

Mimarlar Odası önemli miktarda mekânı kendi mülkü haline getirmiştir. Kimi mekânlar ise kiralama ve tahsis yoluyla kullanılmaktadır. Mimarlar Odası Birimlerimizde mülkiyeti Odamıza ait, Odamız adına kiralanen veya Odamız adına tahsis edilen yapıların bilgilerinin derlenerek Oda mekânlarının envanterinin çıkarılması hedeflenmiştir.

Geçmiş dönemlerde 2015 ve 2019 yıllarında derlenmiş olan bilgi ve belgelerin güncellenmesi amacıyla Mimarlar Odası Şube ve Temsilciliklerinden;

- Mülkiyeti Odamıza ait yapılarda; Ruhsat belgesi, Tapu, İskân Belgesi, Kent içi konumunu gösterir krokisi, Binanın iç ve dış fotoğrafları, Mimari projeler (müstakil olmayanlarda bina iç konumunu gösterir plan ve projeler), Yeni tarihli ilgili belediyesinden alınacak emlak beyan değeri ve tahmini piyasa değeri, Bina Sigortası Poliçesi

- Odamız adına Kiralanan yapılarda; Ruhsat belgesi, Tapu, İskân Belgesi, Kent içi konumunu gösterir krokisi, Binanın iç ve dış fotoğrafları, Mimari projeler (müstakil olmayanlarda bina iç konumunu gösterir plan ve projeler), Kira kontratı, Bina Sigortası Poliçesi
- Odamız adına Tahsis edilen yapılarda; Ruhsat, İskan belgesi, Kent içi konumunu gösterir krokisi, Binanın iç ve dış fotoğrafları, Tahsis belgesi, Bina Sigortası Poliçesi

Talep edilmiştir. Birimlerimizden gelen bilgi ve belgeler Oda Merkezinde arşivlenmektedir.

Ayrıca Oda mekânlarının değerlendirilmesi ve verimli kullanımının sağlanması için giderlerin azaltılmasına yönelik düzenlemeler getirilmiştir. Mimarlar Odası Bütçe Denetimi Ve Mali Konular Hakkında Genelge ile bu düzenlemeler tüm Birimlerimizle paylaşmıştır;

- Oda mekanlarının değerlendirilerek verimli kullanımın sağlanması,
- Bakım-onarım ve tadilat işlerinde araştırma yapılarak fizibilite çıkarılması, genel bütçe olanakları kapsamında gerekli işlemlerin yürütülmesi,
- Isıtma, soğutma, su, elektrik ve temizlik gibi işletme giderlerinde alınabilecek tasarruf önlemlerinin tamamından yararlanılması,
- Hizmet binası kiralanırken aylık ve yıllık maliyetleri ile bütçe ilişkisinin göz önüne alınması,
- Hizmet binası kiralamalarında gereksinimi karşılmasına, kiralanılan binalarda yapılacak bakım-onarım işlerinin gerçekleştirilerek hizmet verecek hale getirilmesinin sağlanması,
- Bina emlak ve çevre temizlik vergilerinin zamanında ödenerek ceza ödenmemesine dikkat edilmesi,

6 Şubat 2023 tarihinde ve ardından 20 Şubat 2023'te yaşanan; büyüklüğü, etkilediği alanın genişliği, sebep olduğu yıkım ve kayıplarla ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük afetlerden olan Kahramanmaraş merkezli depremlerde Mimarlar Odası Birimleri de etkilenmiştir.

Yaklaşık yedi bin mimarın mesleki faaliyette bulunduğu depremden etkilenen bölgede; Mimarlar Odası'nın 8 Şubesi ve 5 Temsilciliği bulunmaktadır.

- Adana Şube - Osmaniye Temsilcilik
- Diyarbakır Şube - Mardin Temsilcilik
- Elazığ Şube
- Gaziantep Şube - Adıyaman Temsilcilik
- Hatay Şube - İskenderun Temsilcilik
- Kahramanmaraş Şube
- Malatya Şube
- Şanlıurfa Şube - Siverek Temsilcilik

Depremlerin ardından Elazığ Şube, Hatay Şube, Malatya Şube, Adıyaman Temsilcilik, İskenderun ve Osmaniye Temsilciliklerinin hizmet verdiği yapılar hasar görmüştür.

Malatya Şube ve Adıyaman Temsilcilik birimlerimizin bulunduğu binaların deprem sonrasında hasar tespitleri ağır hasarlı acil yıkılacak yapılar olarak yapılmış ve yıkımları gerçekleştirilmiştir. Elazığ Şubesinin bulunduğu yapı 2020 Elazığ depreminde de orta hasar görmüş, 2023 Kahramanmaraş depreminde ağır hasar almış; yıkım kararı bulunmaktadır.

Hatay Şubesi ile İskenderun Temsilcilik yapıları depremde ağır hasar gören tescilli kültür varlıklarıdır. Ayrıca Şanlıurfa Şube hizmet binası deprem ve ardından kentte yaşanan sel nedeniyle ağır hasar görmüştür.

Depremin merkezinde yer alan mülkiyeti Odamıza ait Kahramanmaraş Şube binası ise hasar görmemiştir.

6 Şubat 2023 tarihli depremlerde hasar gören Oda mülkiyetindeki eski eser tescilli yapıları için Hatay ve Şanlıurfa Şubeleri T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Taşınmaz Kültür Varlıklarına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik kapsamında proje ve uygulama yardımlarından faydalanmak üzere yetkilendirilmiştir.

Ayrıca 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde hasar gören Oda mülkiyetindeki yapı nedeniyle Elazığ Şubesi T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 6306 Sayılı Kanun kapsamında yürütülen işlemlerin yerine getirilmesi için yetkilendirilmiştir.

Oda mülkiyetinde bulunan eski eser tescilli yapıda yapılması gerekli bakım, onarım ve tadilat işlemleri için Kocaeli Şubesi de T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Taşınmaz Kültür Varlıklarına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik kapsamında proje ve uygulama yardımlarından faydalanmak üzere yetkilendirilmiştir.

Nitelikli mesleki hizmetlerle üretilmiş yapıların; tescilli veya tescilsiz kültür varlıklarının mimarlık meslek ortamına kazandırılması ve meslek mensuplarının yanı sıra toplumun da faydalanmasının sağlanması amacıyla çalışmalar sürdürülecektir.

49. Çalışma Döneminde; Bina Komisyonu'nun kurulması, komisyon çalışmalarını çerçevesinde mekân edinme, var olan mekânların değerlendirilmesi, gereksinimlerin yeniden gözden geçirilmesi ve programlanması, mevcut mekânların kullanımı ve bakımı konularında Oda içi mevzuatın oluşturulması ve sürecin örgütlenmesi için çalışma yapılması planlanmaktadır.

MALİ YAPILANMA

TMMOB Ana Yönetmeliği ve TMMOB Mimarlar Odası Ana Yönetmeliği ile belirlendiği üzere; TMMOB ve bağlı tüm Odalar; meslek mensuplarının ortak gereksinimlerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlakını korumak; meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmi makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak üzere çalışmalarını yürütmekle sorumludurlar.

6235 Sayılı TMMOB Kanunu ile kurulmuş olan ve faaliyetlerini yasa ve yönetmelikler çerçevesinde yürüten Mimarlar Odası, kurulduğu tarihten bu yana çalışmalarını, ülke ve kamu yararına yürütmekte ve kentlerin kimlikli, planlı ve sağlıklı gelişmesi için emek harcamaktadır.

Üyelerin katılımı ve denetimine açık olan Mimarlar Odası, çalışmalarında; tüm meslek mensuplarının mesleki onur, hak ve çıkarlarını koruyacak ilişkiler kurmayı; mimarlığın toplumsal bir kültür ögesi olduğunun toplumun tüm kesimleri tarafından anlaşılması için çaba göstermeyi benimsemiştir. Küresel ölçekte, son yıllarda yaşanmakta olan ve giderek daha da artan ölçüde etkisi hissedilen sürekli bir ekonomik kriz yaşanmaktadır. Dünyada ve ülkemizde yaşanan ekonomik ve toplumsal kriz koşullarından, afetlerden, meslek alanına ve çalışma yaşamına yönelik yasal düzenlemelerden Odamız, meslektaşlarımız ve çalışanlarımız doğrudan etkilenmektedir.

Üretimin durma noktasına gelmesi, yapı sektöründe yaşanan daralma, işsizlik, gelirlerin azalması vb. sorunlar tüm kesimleri derinden etkilemektedir. Bunun sonucunda; kimi işyerleri kapanmakta, milyonlarca işsiz ordusuna yeni işsizler katılmakta, kurum ve kuruluşlar bu şartlarda varlıklarını sürdürmekte zorlanmakta veya sürdürmemektedirler.

Tüm bu gelişmeler göz önünde bulundurularak; Mimarlar Odası'nın Genel Bütçesi ve mali yapılanması içinde Genel Merkez ve tüm Birimler koordinasyon ve işbirliği içerisinde; etkinlik, toplantı ve eylemlerin, zorunlu üye hizmetlerinin ve kamusal sorumlulukların aksama yaşanmadan sürdürülebilmesi ve kaynakların doğru kullanımı için Oda bütününde alınan mali önlemlerin ve yapısal düzenlemelerin sürdürülmesi önem taşımaktadır.

Mimarlar Odası bütününde çalışmaların ve programlarının kesintisiz, etkin ve verimli bir şekilde sürdürülebilmesi, bütün Oda birimleriyle her kademedeki görevli ve sorumluların Oda genel bütçesine ve mali yapıya ilişkin hususlara ve ayrıntılara özen göstermesi ve ödünsüz uyması ile olanaklıdır.

Mimarlar Odası kurumsal kültürü ve geleneği ile yaşanan tüm olumsuzlukları aşma kararlılığındadır. Bu kararlılık, kamu ve toplum yararına nitelikli bir mimarlık, yaşam kalitesi yüksek kentsel mekânların oluşmasına yönelik mücadele çabalarının sonuca ulaşmasına olanak sağlayacaktır.

Bu bağlamda 49. Çalışma döneminde, Oda mali yapılanmasının güçlendirilmesine ilişkin;

- Mimarlar Odası Genel Merkezi, Şubeleri ve Temsilciliklerinin tamamını kapsayan, tüm Birimler arasında bilgi aktarımı sağlayan, ortak çözüm yolları üretilmesine ve çalışmaların ortaklaştırılmasına katkı sağlamak üzere Saymanlar Kurulu toplantılarının düzenli aralıklarla yapılması,
- Oda mali yapısının örgütlenme düzleminde yeniden değerlendirilerek, genel bütçesinin ekonomik kriz koşullarına bağlı olarak kurgulanması,
  - o Komite ve çalışma gruplarının bilgi ve belge üretiminin sağlanarak mesleki uzmanlığın kamuyla paylaşımının artırılması,
  - o Genel Kurul ve Danışma Kurullarının meslek politikalarına, uygulama alanlarına, örgütlenme ve kurumsal yapının geliştirilmesine olanak sağlamak üzere nitelikli tartışma ve değerlendirme ortamlarının oluşturulması,
- Oda çalışanlarına ilişkin;
  - o Çalışma hakkı ve sosyal güvencelerinin korunması; özlük haklarını olumsuz etkileyecek uygulamalardan kaçınılması,
  - o Oda çalışmalarında görev alacak yeni kadroların eş zamanlı olarak yetiştirilebilmesi için olanak yaratılması,
  - o Çalışma düzenine dair yapılacak tüm işlemlere ilişkin bütün çalışanların bilgilendirilmesi,
  - o Oda genelinde uygulanan tip personel sözleşmelerine ilişkin Birimlerin bilgilendirilmesi ve denetlenmesi,
- Bütçe kullanımında örgüt genelinde tasarruf önlemlerine özenle dikkat edilmesi, Birimlerin harcamalarında onaylı bütçe disiplini ve Mali İşler Yönetmeliği hükümleri içerisinde kalmaları amacıyla “Bütçe Denetimi ve Mali Konular Hakkında Genelge”nin güncellenerek yeniden yayınlanması

Planlanmaktadır.

► MESLEKİ PROGRAMLAR

XX. ULUSAL MİMARLIK SERGİSİ VE ÖDÜLLERİ PROGRAMI

Türkiye’de mimarlık mesleğini ve kültürünü geliştirme hedefiyle gündem yaratan ilk kurumsal girişim olan Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Programı, Mimarlar Odası tarafından ilk kez 1988 yılında, Mimar Sinan’ın 400. ölüm yıldönümü anısına düzenlenmiştir. İki yılda bir gerçekleştirilen program, Türkiye’deki mimarlık üretiminin ardındaki 36 yılı aşan varlığıyla köklü bir kurumsal destek olmuştur. Mimarlar Odası’nın verdiği ödüller ile mimarlığın aslında kültürel bir etkinlik olduğu ve değerlendirme ölçütlerine dayanarak, seçkin olanın sıradan olandan ayrılabilceği kamuoyuna iletilmek istenmektedir.

Geçtiğimiz 19 dönemde programa; 2702 eser katılmış; seçkin nitelikleri nedeniyle 169 eser ve 64 kişi veya kuruluş çeşitli dallarda ödüllendirilmiştir. Sergiye katılan ürünlerin tümü Ulusal Mimarlık Ödülleri Kataloğu ile ulusal ve uluslararası kamuoyuna ulaştırılarak, çağdaş Türkiye mimarlığının tanıtımına katkı sağlanmaktadır.

Türkiye mimarlığını uluslararası ortamlarda temsil etmek üzere önemli mimarlık ödül seçkilerine aday gösterilecek mimarlar ve ürünler; programımızda ödül alan mimarlar ve ödül adayları arasında seçilmektedir. Program kapsamında ödül alan eserler, Ağa Han Mimarlık Ödülü ve Mies van der Rohe Çağdaş Mimarlık Ödülleri gibi uluslararası programlarda doğal ödül adayı olarak da belirlenebilmektedir.

49.Çalışma Dönemi içerisinde XX. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Programı hazırlıkları yürütülecek, 50.Olağan Genel Kurul ile birlikte ödül töreni ve sergi açılışı gerçekleştirilecektir.

Duyurular

Türkiye mimarlık ortamının en önemli buluşma noktası olan Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri programı her geçen dönem nitelik olarak geliştirilerek sürdürülmektedir. Programın yaygınlaştırılması kapsamında duyuruların, tasarım, mimarlık ve şehircilik platformları başta olmak üzere çeşitli platformlarda yer alması önemsenmektedir.

49. Çalışma Döneminde de; programın yaygınlaştırılması ve katılımın özendirilmesine yönelik yeni yöntemlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Sergi Takvimi

Ulusal Mimarlık Sergisi’nin hem Mimarlar Odası birimlerinde hem de üniversite ve ilgili kuruluşlarda sergilenmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu kapsamda 49. Çalışma Döneminde; sergi mekânlarının çeşitlenmesi, mimar adaylarının sergiye erişebilmesi ve sergiyi sahiplenmesi için farklı şehirlerdeki mimarlık bölümleri ile ev sahipliği yapımları konusunda iletişime geçilmesi hedeflenmektedir.

Yayınlar

Mimarlar Odası Yayınları olarak Türkçe ve İngilizce olarak yayımlanan Ulusal Mimarlık Ödülleri Kataloğu; ödül alan, ödül adayı olan, katılımda bulunan yapı, proje ve fikirlerin kapsamlı bir dökümünü ulusal ve uluslararası kamuoyuna sunmaktadır. Katılımcılara ücretsiz olarak gönderilen katalog, UIA üyesi dünya ülkelerindeki meslek örgütlerinin kitaplıklarına, yurt içi ve dışındaki üniversite, araştırma merkezleri ve uzmanlık kitaplıklarına ulaştırılarak çağdaş Türkiye mimarlığının tanıtımına katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

49. Çalışma Döneminde; XIX. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Kataloğu ile ilgili çalışmaların tamamlanması ve gerekli gönderimlerin sağlanması planlanmaktadır.

Ödül Alan Yapıların Tescili

Ulusal Mimarlık Ödülleri programında ödül alan yapıların tescili için T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na başvuru yapılarak çalışmalar sürdürülmektedir.

49. Çalışma Döneminde; Mimarlar Odası tarafından ödül alan yapılara ilişkin hazırlanacak ayrıntılı dosyalar, yapıların bulunduğu kentteki Mimarlar Odası Şubeleri ile paylaşılacak ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na başvuru yapılarak sürecin eserin müellifi ile birlikte takip edilmesi sağlanacaktır.

Ödül Alan Yapılara Bilgi Plaketi Yerleştirilmesi

Program kapsamında ödül alan yapılara yerleştirilmesi üzere; ödül, eser ve eser sahibi bilgilerinin yer aldığı bilgi plaketi üretilerek yapılara yerleştirilmesi sağlanmaktadır.

49. Çalışma Döneminde; ödül alan yapıların bilgi plaketi üretilecek ve bilgi plaketi yerleştirme törenlerine ilişkin çalışmalar ödül alan yapıların bulunduğu illerimizdeki Şubelerimiz aracılığıyla takip edilecektir.

SİNAN ÖDÜLLÜ MİMARLAR PROGRAMI (2024-2026)

Mimarlar Odası, 1988 yılından beri her iki yılda bir Mimar Sinan anısına Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri'ni düzenlemektedir. Sergi ve Ödül Programı kapsamında verilen en büyük ödül, tüm meslek hayatı boyunca verdiği eserleri ve mimarlığa geçen hizmetleri nedeniyle bir mimar veya ortak çalışan mimarlara verilen "Mimar Sinan Büyük Ödülü"dür.

Mimarlar Odası 2008 yılında düzenlenen programın I I. döneminden itibaren büyük ödüllü alan mimarların üretimlerini derlemek ve mimarlık kamuoyuna sunmak amacıyla Sinan Ödüllü Mimarlar Programı'nı düzenlemektedir. Program, bu kapsamda mimarın etkinliğinin ve üretimlerinin değerlendirildiği bir panel, üretimlerinden oluşan bir sergi ve tümünü kapsayan bir kitabın yayımlanmasını kapsamaktadır.

XIX. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri kapsamında, Mimar Sinan Büyük Ödülü'ne Han Tümertekin değer görülmüştür. Sinan Ödüllü Mimarlar Programı'nın 2024-2026 dönemi içinde, Han Tümertekin'in Türkiye mimarlığına katkılarının gündeme getirildiği etkinlik ve yayın programının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

ANMA PROGRAMI (2024-2026)

Mimarlar Odası, 2006 yılından başlayarak, Türkiye'nin mimarlık kültürüne katkıda bulunmuş ve bugün hayatta olmayan mimarların anısını yaşatmak üzere bir Anma Programını kurumsallaştırmıştır.

Program ile mimarlığın çeşitli alanlarına nitelikli çalışmaları ile katkıda bulunmuş meslektaşlarımızı anımsamak, onlara sahip çıkmak, onları ve görüşlerini yeniden gündeme getirmek amaçlanmaktadır. Her dönem, Ulusal Mimarlık Ödülleri Seçici Kurulu tarafından belirlenen mimar(lar)ın kendisi ve çalışmaları hakkında, ödül döneminden başlayarak gelecek döneme kadar, Mimarlar Odası kapsamlı bir sempozyum, retrospektif bir sergi ve kitap çalışması yapmakta, Türkiye çapında çeşitli etkinlikler (konferans, seminer, sergi, yayın gibi) yürütülmesi için kamuoyunu bu yönde teşvik etmektedir.

XIX. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri kapsamında, Anma Programı'na Şandor Hadi değer görülmüştür. Anma Programı'nın 2024-2026 dönemi içinde, Şandor Hadi'nin Türkiye mimarlığına olan büyük katkısının çeşitli yayın ve etkinliklerle gündeme getirilmesi, belgelenmesi ve değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

OKTAY EKİNCİ BASIN ÖDÜLLERİ ve ÇEVREYE KATKI ÖZEL ÖDÜLÜ

Son yirmi yıllık süreçte, Türkiye'nin sermaye ve finans odaklı yapılanması amacıyla siyasi iktidar; tüm doğal alanlarda yapılaşmanın önünü açmaya odaklanmış, ülkemizin tamamında, kentsel ve kırsal alanlar, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyıları, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar, kışlaklar vb. tüm çevre rant alanları olarak belirlenmiştir.

Sanayi ve tarımsal üretimle şekillenen kentlerimiz bu kimliklerinden ayrılarak finans ve hizmet kenti kimliğine bürünmeye başlamış, tüketim odaklı kentsel mekânların inşasında kamusal yararı gözetem hukuksal

denetimler devre dışı bırakılarak, yatırım amaçlı rant odaklarına dönüştürülmüştür.

Mimarlar Odası, Türkiye’de sağlıklı ve nitelikli kent ve yaşam ortamlarının savunulmasının büyük önem taşıdığı bir dönemde, basın alanından toplum, kent ve çevre sorunlarına duyarlılık gösteren gazetecilere iki yılda bir “Mimarlar Odası Oktay Ekinci Basın Ödülü”; ayrıca, yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, tarihi ve doğal dokuyu tahrip eden ve kültürel değerleri yozlaştıran merkezi-yerel yönetim politikalarına karşı; kentlerimizde ve kırsal alanda yapı ve doğal çevrede yaşanan tahribatı engellemek amacıyla kent ve çevre mücadelelerine katkı verenleri onurlandırmak amacıyla iki yılda bir “Mimarlar Odası Çevreye Katkı Özel Ödülü” vermektedir.

Basın Ödülleri ilk kez 42. Dönemde verilmeye başlanmıştır. 43. Dönem içerisinde, yaşamını ülkemizin doğal ve kültür değerlerinin korunmasına adanmış, Mimarlar Odası’nda uzun yıllar mesleğin farklı alanlarına önemli katkılarda bulunan, özellikle tarihî yapı ve çevrelerin korunması konusundaki kapsamlı çalışmaların öncüsü olan gazeteci, yazar ve mimar Oktay Ekinci aramızdan ayrılmıştır. Bunun üzerine, Basın Ödülünün; mimarlık ve kent yayıncılığı anlamında çalışmalarıyla dikkat çeken ve basında farkındalığın artmasına önemli katkılarda bulunan Oktay Ekinci’nin anısını yaşatmak ve bu alanda katkı sunanları onurlandırmak adına “Mimarlar Odası Oktay Ekinci Basın Ödülü” adıyla verilmesine karar verilmiştir.

Çevre Ödülleri ise ilk kez 44. Dönemde verilmeye başlanmıştır.

Bu ödül programları çerçevesinde bugüne kadar; yapı çevrenin sağlıklı gelişimi, doğa ve kültür varlıklarının korunması süreçlerini bilimin ışığında, toplum yararı çerçevesinde ve temel hak ve özgürlükler bağlamında değerlendiren yaklaşımları, çevre konularındaki araştırma ve toplumu aydınlatan katılımcı çalışmaları nedeniyle çeşitli kişi ve kuruluşlar ödüllendirilmiştir.

49. Çalışma Döneminde; sağlıklı ve nitelikli kentlerin, doğanın, çevrenin ve var olan tarihsel değerlerin korunmasının büyük önem taşıdığı bu dönemde; kimlikli, uygar ve esenlikli bir gelecek için mücadele edenlerin ödüllendirildiği bu programların sürdürülmesi planlanmaktadır.

► BASIN, YAYIN, İLETİŞİM VE BİLİŞİM

YAYIN

Mimarlar Odası Yayın Komitesi, 49. Çalışma Döneminde de Odamızın ve mesleğimizin gündemindeki konuları ele almayı ve değerlendirmeyi sürdürecektir. Odamızın değişik alanlarda sürdürdüğü etkinliklerin yayına dönüştürülerek kalıcılaştırılmasını kurumsal çalışmanın hafızasına katkı anlamında önemli bir çalışma olarak görmekteyiz.

Basınla ilişkiler ve elektronik yayıncılığın toplum ve mimar ilişkilerinin geliştirilmesi kapsamında değerlendirilmesi, geliştirilmesi ve etkin kullanımının sağlanmasını önemsemekteyiz.

Mimarlık alanının entelektüel gelişimine katkı sağlanması amacıyla; meslek ve eğitimle ilgili çağdaş yayınların takibi sürdürülerek meslektaşlarımızla ve kamuoyuyla paylaşılmaya devam edilecektir. Ayrıca geçmiş dönemlerde olduğu gibi, uluslararası kuruluşlarla yürütülen çalışmalarımız kapsamında; diğer dillerdeki metinlerin ülkemiz mimarlık ortamına aktarılmasının sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Genel Merkez dışında Mimarlar Odası birimlerinde de oldukça üretken yayın çalışmaları yapmaktadırlar. Oda yayınları konusunda birimlerimizle ortak toplantılar düzenlenmesi ve bu yolla görüş alışverişinde bulunulmasının yararlı olacağını düşünüyoruz.

Kütüphane, arşiv ve dokümantasyon merkezimizin, kurumlaşmamızın gelişmesine paralel olarak güncellenmesi ve sistemleştirilmesi öngörülmektedir.

Mimarlık Dergisi

Mimarlık dergisi, pek çok üyemizin en önemli bilgi ve iletişim kaynağıdır. 49. Çalışma Döneminde derginin sürekli yayınının, içeriğinin zenginleştirilmesiyle birlikte devam ettirilmesi hedeflenmektedir. Yayın Komitemiz gerek dosya kapsamında gerekse de derginin yeni bölümlerine pek çok meslektaşımızın katkısının derlenmesinde önemli bir birikim sağlamıştır. Derginin önemli beş uluslararası veritabanı tarafından taranması, gerek mimarlık akademisi gerekse derginin uluslararası katkılara açık olması ve bilinirliğinin artması açısından önemlidir. Bu dönem de, derginin bu veritabanları tarafından taranabilmesi için niteliğinin aynı tutulmasına çaba gösterilecektir. Ancak uzun yıllardır tarandığı indeksler bağlamında Türkiye’de doçentlik koşullarında ana yayınlardan biri olarak kabul edilen Mimarlık dergisi ÜAK’ın doçentlik koşullarını değiştirmesi nedeniyle temel eser olma niteliğini yitirmiştir. Günümüzde profesyonel destekle taranan indeks sayısını arttırmak mümkün olduğundan bu dönemde bu konuda bir çalışma yürütülmesi öngörülmektedir.

Dergide makale ve inceleme-araştırma yazılarının yanı sıra, yapı ve proje değerlendirmeleri ile mimarlık eleştirisi yazıları ve Cumhuriyet dönemi mimarlığına, "toplum ve mimarlık" ilişkisini ortaya koyan konulara, "çevre duyarlılığı ve mimarlık ilişkisi ve tartışmalarına" yönelik yazılara süreklilikle ve ağırlıkla yer verilmesi düşünülmektedir. Derginin akademik ağırlığının azaltılarak, farklı alanlarda çalışan mimarların (mimarlık pratiği, kamuda çalışan mimarlar vb.) ilgi alanlarına daha fazla seslenir hale getirilmesi ön görülmektedir.

49. dönemde Mimarlık dergisinin bilimsel akademik makalelerin yanı sıra Oda'nın çalışmalarına daha fazla yer verilmesine karar verilmiştir. 29 şubenin gerçekleştirdiği etkinlikler, komite ve komisyonların çalışmalarının aktarılması, UIA, MİAK gibi platformlarda Oda adına yapılan çalışmaların, sunumların yayınlanması ile Oda'nın Mimarlık'ta daha görünür olması hedeflenmektedir.

60. yılını tamamlayan derginin veritabanı, arama motoru ile aktif kullanılan bir arşiv niteliği kazanmıştır. Bu dönem, derginin dijital versiyonunun tüm metin ve görselleri ile basılı dergi ile eşzamanlı olarak web sitesine aktarımı ve web sitesine giriş tamamlandığında tüm makale ve görüş yazılarına linkleri ile birlikte tüm meslektaşlarımıza e-duyurusunun sağlanması sürdürülecektir.

e-Bülten

Mimarlar Odası ile üye arasındaki iletişimi daha hızlı kurmak amacıyla 2014 yılından beri dijital olarak yayımlanan, çalışmaların ve etkinliklerin duyurusunun yapıldığı e-bülten, ayda bir hazırlanarak e-mail ile tüm üyelere gönderilmekte, Odanın web sitesine yüklenmekte ve sosyal medya sayfalarında paylaşılmaktadır.

49. Çalışma döneminde; Mimarlar Odası politikalarını ve yasal alandaki gelişmeleri tartıştığımız, meslek ortamındaki haberleri paylaştığımız aylık e-bültenin yayımlanmasına ve yaygınlaştırılmasının sağlanmasına devam edilecektir.

Süresiz Yayınlar

Mimarlar Odası'nın Mimarlık dergisi, e-bülten, web sayfası ve sosyal medya üzerinden yaptığı süreli yayınlarının yanı sıra, kalıcılığı ve sürekliliği sağlayan kitaplar ve kitap dizileri ile süresiz yayınları da önemli bir yere sahiptir. Ancak, geçtiğimiz dönem büyük oranda bütçesel kısıtlar nedeniyle süresiz yayınlara ilişkin program sınırlı tutulmuştur.

49. Çalışma Döneminde; süresiz yayınların hazırlanmasına ilişkin yöntemlerin geliştirilmesi, gerçekleştirilecek etkinlikler, forum, çalıştay, sempozyum ve diğer programların yayına dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

BASIN ÇALIŞMALARI

Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi ve Anayasa'da belirtildiği üzere, herkes düşünce ve görüşlerini özgürce açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet; resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber almak ve vermek serbestliğini de kapsar. Ayrıca ülkemizde basın özgürlüğü yasalarla koruma altına alınmıştır. Buna göre; basın özgürdür ve bu özgürlük bilgi edinme, yayma, eleştirme ve yorumlama haklarını içerir. Düşünce ve görüşlerin özgürce açıklanması ve yayılması temel insan haklarından.

Temel insan hak ve özgürlükleri alanında son yıllarda yaşanan kısıtlama ve gerileme sonucu; Türkiye hak ihlallerinin en çok yaşandığı ülkeler arasına girmiştir.

Son olarak ise; temel hak ve özgürlüklerin sınırlanabileceği veya durdurulabileceği bir durum olarak tariflenen Olağanüstü Hal ile Türkiye'de son iki yıldır, iletişim ve haberleşme özgürlükleri kısıtlanmış; toplantı ve gösteri yürüyüşü hakları engellenmiş; düşünce ve görüşlerini özgürce açıklama ve yayma, haber alma ve verme serbestliği sınırlandırılmıştır.

Çıkarılan Kararnameler yoluyla yaşamın her alanında baskıcı ve otoriter uygulamalar yürürlüğe konulmuş, basın-yayın organları kapatılmış ve çalışanları tasfiye edilmiştir. İnternet üzerinden yayın yapan televizyon ve radyolara yönelik sansür uygulamaları yasal düzenlemeyle meşrulaştırılmış, sosyal medya tabanlı yayınlar denetimsizlik gerekçe gösterilerek yayın öncesi denetime ve izne bağlanmıştır.

Siyasi baskı nedeniyle giderek itaatkarlaşan medyada; muhalif ve eleştirel basın-yayın kuruluşları ve hatta sosyal medya kullanıcıları tehdit, gözdağı ve taciz, cezai kovuşturmalar; gözaltı, işten çıkarılma veya sansüre maruz kalma tehlikesi altında bulunmaktadır.

Bu koşullar altında; yapıları çevre üretiminin bilimsel ve şehircilik ilkelerine dayalı gerçekleştirilmesi; kentsel ve kırsal alanların, tabiat varlıklarının, doğal, kültürel ve tarihi çevrenin korunarak gelecek nesillere aktarılması; mesleğimizin ve mesleki uygulamaların kamu yararına gelişimi için Odamız ve tüm duyarlı kesimler tarafından yürütülen çalışmaların kamuoyuyla paylaşılması ve merkezî-yerel yönetimlerce gerçekleştirilen uygulamalar hakkında toplumun doğru bilgilendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda 49. Çalışma Döneminde; iletişim ve haberleşme, düşünce ve görüşlerini özgürce açıklama ve yayma, haber alma ve verme özgürlüklerinin kullanılmasının yeniden sağlanması için medya takip ve basın çalışmalarının kurumsallaştırılarak geliştirilmesi hedeflenmektedir. Basılı ve yazılı yayın araçlarının yanı sıra internet ortamında haberleşme, iletişim ve yayın araçlarının kullanılması sürdürülecektir.

Web Yayıncılığı

49. Çalışma Döneminde; Mimarlar Odası web sitesi ve bağlı hesapları ile elektronik haberleşme sistemimizin geliştirilmesi; Oda politikasının üyelerimize ve Türkiye'ye aktarılması konusunda etkin bir çalışma yürütülmesi hedeflenmektedir.

Sosyal Medya

49. Çalışma Döneminde; Mimarlar Odası sosyal medya hesapları (facebook, instagram ve twitter) üzerinden üzerinden anında, interaktif paylaşımların sürdürülmesi, bu paylaşımların e-bültenler ile birbirini destekler biçimde yürütülmesinin sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Youtube

49. Çalışma Döneminde; Mimarlar Odası etkinlik ve çalışmalarının TM-MOB Mimarlar Odası adlı YouTube kanalı ile anlık paylaşılması; oluşturulan arşiv ile herkesin erişimine açık tutularak yaygınlaştırılmasının sürdürülmesi amaçlanmaktadır.

BİLİŞİM VE KURUMSAL KİMLİK ÇALIŞMALARI

E-Oda projesinin altyapısına ilişkin çalışmalar geçtiğimiz dönemlerde başlamış ve Oda bütününe yaygınlaştırılmıştır. Bu kapsamda Oda web sayfasının günlük güncellenme çalışmalarının mimarlık ortamının haber ağı olacak şekilde geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

49. Çalışma Döneminde; Şubelere web hizmeti verilmesine devam edilmesi; Mimarlar Odası Programı (MOP) çerçevesinde tüm şubelerde ve kurulum yapılan temsilciliklerde merkezî güncelleme sisteminin düzenli olarak geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Dijital arşiv dokümantasyon merkezinin kurulması, üyelerimizin mesleki referans kayıtlarının sayısal ortamda tutulması ve geçen dönemlerde kurulan kalıcı mesleki sicil veritabanının ihtiyaçlar doğrultusunda kullanıma açılması hedeflenmektedir. Oda programında alt bilgi sisteminin geliştirilmesi ve web sayfasının aktifleştirilmesi öngörülmektedir.

Mimarlar Odası'nın teknolojik ve bilişim altyapısı güncelliğini yitirmiş ve verimli çalışma süresinin sonuna yaklaşmış durumdadır. Atılması gereken adımlarının birçoğunun birbirine bağlı olması ve farklı nedenlerle öncelikli olması nedeniyle etaplama çalışması oldukça zaman almış ve tam olarak tamamlanamamıştır. Öncelik sıralaması olmaksızın yürütülmesi gereken çalışmaların ana başlıkları şu şekilde belirlenmiştir.

1. Sunucu, Donanım ve Yazılımların Yenilenmesi
2. MOP Sisteminin Yenilenmesi
3. Muhasebe Programının Yenilenmesi
4. Oda Çalışanlarının Donanımların Yenilenmesi

5. Çevrimiçi Ortamda Belge Verilmesi
6. Web Sitesinin Yenilenmesi
7. Mimar Mobil Uygulamasının Tüm Üyelere Sunulması

49.Çalışma Döneminde; çalışmaları başlatılan dijitalleşme kapsamında; üye hizmetlerinde sunulan belgelerin elektronik ortamda verilmesi, bilgi işlem cihazlarının, donanım ve teknik altyapının yenilenmesi ve muhasebe programının yenilenmesi için başlatılan çalışmanın tamamlanması öncelikle hedeflenmektedir.

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS)

48. dönemde, Mimarlar Odası gelen giden evrak kayıtlarının yapılması, belgelerin korunması, dosyalanması, arşivlenmesi ve yazışmaların elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) kurulumuna dair çalışmalar yürütülmüştür.

Bu kapsamda, Elektronik Belge Yönetim Sistemi'ne (EBYS) 21 Haziran 2023 tarihinde geçilmiştir. Sisteme geçilmesiyle birlikte, Mimarlar Odası kurum içi ve kurumlar arası tüm gelen ve giden evrak kayıtlarının tutulması, tüm yazışmaların hazırlanması, onaylanması ve gönderimi, belgelerin korunması, dosyalanması ve arşivlenmesi işlemlerinin elektronik ortamda Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) üzerinden yapılması zorunlu olmuştur.

EBYS kullanıcı paketinin sınırlanmasına bağlı olarak;

- Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu Başkan, Sekreter ve Saymanı,
- Şube Yönetim Kurulu Başkanları, Sekreter Üyeleri, Sayman Üyeleri,
- Büyükşehir Bölge Temsilcilikleri Yönetim Kurulu Sekreter Üyeleri,
- Temsilcilik Yönetim Kurulu Sekreter Üyeleri,
- SMGM Yürütme Kurulu,
- Onur Kurulu,
- İşlemleri yürütmek üzere görevlendirilen çalışanlar

adına kullanıcı tanımlanmış; tüm Oda birimlerinde ilgili yazışma ve işlemlerin EBYS üzerinden gerçekleştirilmesi zorunlu olmuştur.

49.Çalışma Döneminde; elektronik belge yönetim sistemiyle ilgili gerekli güncellenmelerin takip edilmesi sağlanacaktır.

E-İmza

İmza yetkilisi olarak EBYS kullanıcısı tanımlanan yöneticilerin e-imzaları anlaşmalı firma aracılığıyla alınmıştır. 49.Dönem içerisinde de anlaşmalı firma aracılığıyla Oda kullanıcılarının gerekli e-imzalarının alınması sağlanacaktır.

Ayrıca, üyelerimizin e-imza hizmetinden faydalanabilmesi için de Mimarlar Odası ile yetkili kurumlar arasında protokol belirlenmiş ve hizmete sunulmuştur.

49.Çalışma döneminde e-imza yanı sıra e-makbuz hizmetleri ile ilgili çalışma yapılarak meslektaşlarımızın yetkili kurumlardan hizmet almasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS)

48. Dönemde, Elektronik Kamu Bilgi Yönetimi Sistemi (KAYSİS) Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS) üzerinde Mimarlar Odası ve Birimleri için kayıt numaralarının oluşturulması çalışmaları yürütülmüş ve Mimarlar Odası Birimlerine kayıt numaraları oluşturulmuştur.

Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS) içerisinde, Kamu Kurumu niteliğindeki Meslek Kuruluşları bölümünde TMMOB, bağlı Odalar ve Şubelerinin DETSİS numaraları bulunmaktadır. Mimarlar Odası Genel Merkezi ve Şubelerine ait bilgiler bu sistemde tanımlanmış olup <https://detsis.gov.tr/> adresi üzerinde paylaşılmıştır. Genel Merkez ve Şubelerimizin DETSİS künye ve iletişim bilgileri bu sistemde kamu erişimine açık olarak bulunmaktadır.

49. Çalışma Döneminde; DETSİS künye ve iletişim bilgilerinin güncel tutulmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

Kayıtlı Elektronik Posta Adresi (KEP)

48. Dönemde, Mimarlar Odası Genel Merkezi için yasal olarak geçerli olan Kayıtlı Elektronik Posta adresi (KEP) alınmıştır. KEP adresi bulunan tüm kurumlarla yazışmalar mimarlarodasi@hs03.kep.tr adresi aracılığıyla gönderilmekte ve alınmaktadır.

49. Çalışma Döneminde de; KEP adresinin kullanımıyla ilgili gerekli koşullar sürdürülecektir.

Online Şube

www.mo.org.tr üzerinden üye girişi yapılabilmesi için verilmekte olan @mo.org.tr uzantılı e-posta servisinin durdurulması ile birlikte, online şubeye üye girişi farklı mail servislerinden e-mail adreslerine de mümkün kılınmıştır.

Böylece üyelerimizin temel bilgilerini görüntülemeleri ve güncelleme talep edebilmeleri, ayrıca yıllık üyelik ödentilerini ödeyebilmelerini mümkün kılan arayüz olan online şubeye giriş amacıyla kendi mail adreslerini yetkilendirmek üzere şifre almaları kolaylaştırılmıştır. Web üzerinden yapılacak üye işlemlerine ilişkin çalışmaların 49.Çalışma Döneminde de sürdürülmesi planlanmaktadır.

Kişisel Verilerin Korunması

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca gerek TMMOB ve gerekse Oda nezdinde veri güvenliğine ilişkin idari ve teknik tedbirler kapsamında yapılması gerekenler tespit edilerek çalışmalar yürütülmüştür.

6235 Sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanarak kayıt altına alınan Mimarlar Odası üye bilgilerinin güvenliği ile ilgili; 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında Mimarlar Odası Üye bilgilerinin saklanması ve işlenmesi ile ilgili kurumsal sorumlulukların yerine getirilebilmesi amacıyla tüm Birimlerimizde uygulanacak idari ve teknik önlemler hazırlanmıştır.

Üye bilgilerinin elektronik ortamda saklandığı Mimarlar Odası Programı (MOP) kullanımı ile ilgili; veri güvenliğine ilişkin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili mevzuat gereği düzenleme yapılmış; Programda yer alan verilerin görüntülenmesine ve işlenmesine ilişkin Oda çalışanlarına verilecek erişim izni ve yetkilerle ilgili gerekli düzenleme, gizlilik sözleşmesi ve bilgilendirme metinleri hazırlanarak yürürlüğe sokulmuştur.

49.Çalışma Döneminde; kişisel verilerin korunmasına ilişkin Oda yönetici ve çalışanlarına yönelik bilgilendirme çalışmalarının sürdürülmesi, Odada kullanılan donanım ve yazılımların bu kapsamda güncellenmesi öngörülmektedir.

Çevrimiçi Belge Verilmesi

Üyelerin birimlerimize gelmeden işlemlerini gerçekleştirebilmesi amacıyla ilk aşama olarak üye tanıtma belgeleri karekodlu olarak verilmeye başlanmıştır. Karekodun okutulmasıyla ulaşılan sorgu.mo.org.tr adresi aracılığıyla belgenin "hangi sicil numaralı mimar tarafından, hangi tarihte, hangi kuruma teslim edilmek için, hangi amaçla" alındığını belirten bilgiler görüntülenebilmektedir. Ayrıca belge sorgulama web sitesi olan sorgu.mo.org.tr adresine giriş yapıldığına, belgeyi alanın sicil numarası ve belge numarası (sayı) ile sorgulama yapılabilmektedir. Bu sorgulama işlemi tüm Üye Tanıtım ve Büro Tescil Belgeleri için de geçerli olmakta ve Üye Tanıtım Belgeleri için geçmişe yönelik olarak da işlemektedir.

49.Çalışma Döneminde; üyeler için çevrimiçi ortamda belge verilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

Web Hosting

Web sunucularımız üzerinde 13 adet web sitesi subdomainlerle birlikte 38 adet uygulamaya hosting hizmeti verilmektedir. Web server üzerinde 17 adet web sitesi bulunmaktadır: Mimarlar Odası Genel Merkezi, Mimarlık Dergisi, Arkitekt Veritabanı, Mimarlık Haberler, Bülteni, Sürekli

Mesleki Gelişim Merkezi, Kayaköy, Mimarlar Odası Kütüphanesi, Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MIAK), Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri, UIA 2005 Extreme Öğrenci Yarışması, Türkiye Yapı Teknoloji Platformu (TYTP), Mimarlar Odası Programı (MOP), Online Üye Girişi - Online Şube, Karadeniz Mimarlar Forumu (FABRS), Mimarlık ve Eğitim Kurultayı (MEK), Genç Mimarlar Buluşması, Balkan Konferansı, Mimarlık Okulları Sayısal Veritabanı (MOSSAV), Urban Settlements and Natural or Other Disasters (USNOD)

Ayrıca Birimlerimize ait web sitelerine de barındırma hizmeti verilmekte, meslek kuruluşlarına ve ilgili platformlara destek sunulmaktadır: Mimarlık Fakültesi Dekanları Konseyi (MIDEKON), Mimarlık Okulları Bölüm Başkanları (MOBBİG), Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Yapı Katalogu, Trakya I. Büyükşehir Bölge Temsilciliği web sitesi, Mimarlar Odası Ankara Şubesi web sitesi - Gazete Sobe - Başkent Dayanışması – Doğrudan - Saltanata Son – Çocuk – Saraçoğlu - Bina Kimlikleri - Yarışmalar Dizini - AOC Mücadelesi 2018 - Kentin Sesi Tv - Teoman Öztürk Mekân Öyküleri Yarışması - Sistemantik Yıkımlar - Ulusal Yapı Kongresi.

49.Çalışma Döneminde; web sitelerine hosting hizmeti verilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

49. DÖNEM

(2024-2026)

ÇALIŞMA PROGRAMI

► SONSÖZ

Mimarlar Odası 70 yıllık tarihinde her zaman için kamu yararını gözeten tutumu ile mimarlığın toplum yararına hizmetini temel politika olarak benimsemiştir. Sağlıklı, güvenli ve nitelikli kentsel / kırsal yaşamın sağlanması, toplumun tüm kesimlerinin kendini güvende ve mutlu hissedeceği sürdürülebilir bir yapıyı çevrenin oluşturulması ile olanaklıdır. Kentlerin ve kırsal alanın planlı gelişmesinin yanı sıra toplumun kültürel kimliğini ortaya koyan; bir kentin diğerinden farkını “kendine özgünlüğünü”, nitelikli çağdaş mimarlık hizmeti ve tarihi çevrenin korunması ile sağlamak esastır. Bu temel meslek politikası “toplum hizmetinde mimarlık” anlayışı ile yürütülmektedir.

49. Dönem Merkez Yönetim Kurulu olarak; ülkemizde her alanda yaşanmakta olan kaos karşısında; toplumumuzun esenlikli geleceği için yoğun çaba göstermek, meslektaşlarımıza mesleki uğraşlarında ve yaşamlarında destek olmak için çalışmayı ilke olarak benimsemekteyiz. Ülkemizin her yerinde kentsel / kırsal tüm yapıları çevrelerin düzenlenmesi, korunması, sağlıklılaştırılması, planlanması, geliştirilmesi ve tasarlanmasında “mimarın” elinin değmesi ve bilimsel ölçütlerin esas olduğu, insanı önceleyen, estetik ve kültürel duyarlılığı yansıtan bir mimarlığın ülkenin her yerinde egemen olması için Mimarlar Odası üzerine düşen görevi yerine getirme azmindedir.

Bunu yaparken dayanışmamızın en önemli örgütsel dayanağının Mimarlar Odası olduğunun bilincindeyiz. Ülkemiz mimarlığının ve onun örgütü olan Mimarlar Odası'nın, toplum nezdinde kanıtlanmış saygınlığı, tüm yönetsel ve rant baskılarına rağmen temel dayanağımız ve çıkış noktamız olarak görmekteyiz. Geleceğin insan odaklı sağlıklı yerleşmelerinin mimarları ve onların örgütlü gücü olma hedefinden asla vazgeçmeyecek, mesleğimize karşı dayatma, etkisiz kılma, mesleki alanı daraltma, yok etme vb. çabalara karşı kamu ve toplum yararına mücadelemizi kararlı bir şekilde sürdüreceğiz.

Bu kapsamda meslek ve toplum yararına sorumluluk ve görevlerimizi, Oda birimlerimizle, tüm meslektaşlarımızla ve toplumumuzun ilgili kesimleri ile birlikte gerçekleştirmeyi hedeflemekteyiz.

49. Dönemin başarısı, çalışmalara katkı koyan, bu doğrultuda emek veren, zaman ayıran tüm meslektaşlarımızın ve mimarlık dostlarının ortak başarısı olacaktır.

Saygılarımızla.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

TMMOB MİMARLAR ODASI

49. DÖNEM

TOPLUM HİZMETİNDE BİR MİMARLIK İÇİN

(2024-2026)

ÇALIŞMA PROGRAMI

www.mo.org.tr